FONDUL DE GARANTARE A DEPOZITELOR BANCARE

Strada Negru Vodă nr. 3, Corp A3, etaj 2,
cod 030774, București
Telefon: 0314.232.805
E-mail: office@fgdb.ro
www.fgdb.ro

RAPORT ANUAL 2023

FGDB

FGDB

FONDUL DE GARANTARE A DEPOZITELOR BANCARE
BANK DEPOSIT GUARANTEE FUND

RAPORT ANUAL 2023

NOTE

Raportul anual 2023 a fost avizat de Consiliul de supraveghere al Fondului de garantare a depozitelor bancare în ședința din 25 aprilie 2024 și a fost aprobat de Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României în ședința din 15 mai 2024, în conformitate cu prevederile Legii nr.311/2015 privind schemele de garantare a depozitelor și Fondul de garantare a depozitelor bancare, cu modificările și completările ulterioare.

Datele statistice utilizate sunt cele disponibile la data de 31 decembrie 2023. Din cauza rotunjirilor este posibil ca totalurile să nu corespundă exact sumei componentelor sau să apară mici diferențe față de variațiile procentuale indicate în grafice sau tabele.

Sursa datelor statistice utilizate a fost indicată numai atunci când acestea au fost furnizate de alte instituții.

Toate drepturile rezervate.

Reproducerea informațiilor este permisă numai în scopuri educative și necomerciale și numai cu indicarea sursei.

RAPORT
cu privire la activitatea
FONDULUI DE GARANTARE A DEPOZITELOR BANCARE
în anul
2023

În calitate de schemă statutară de garantare, oficial recunoscută pe teritoriul României, misiunea FGDB este garantarea depozitelor. În cazul în care depozitele constituite la o instituție de credit participantă devin indisponibile, FGDB plătește deponenților garantați compensațiile cuvenite, conform prevederilor legale.

FGDB este administratorul fondului de rezoluție bancară și poate exercita o serie de funcții în cadrul măsurilor de redresare și rezoluție aplicate instituțiilor de credit de către Banca Națională a României: administrator temporar al instituțiilor de credit în situația redresării (intervenției timpurii), administrator special al instituțiilor de credit aflate în rezoluție, acționar la o bancă-punte sau la un vehicul de administrare a activelor, potrivit legislației privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit.

FGDB este și lichidatorul unic al instituțiilor de credit în situația lichidării acestora atât din inițiativa acționarilor, cât și ca urmare a hotărârii Băncii Naționale a României.

MISIUNE

FGDB oferă siguranța depozitelor persoanelor fizice și juridice, contribuind atât la menținerea încrederii deponenților în sistemul financiar-bancar, element esențial în asigurarea stabilității financiare, cât și la stimularea procesului de economisire.

FGDB tratează toți deponenții și toate instituțiile de credit participante cu respectul, seriozitatea și profesionalismul cuvenite.

FGDB este o instituție apolitică, autonomă din punct de vedere financiar, cheltuielile de funcționare fiind acoperite exclusiv din veniturile obținute prin investirea resurselor disponibile ale fondului de garantare a depozitelor și ale fondului de rezoluție bancară, ambele constituite prin contribuțiile instituțiilor de credit participante.

Angajații FGDB sunt responsabili și integri și își dedică toate cunoștințele și aptitudinile îndeplinirii misiunii FGDB și gestionării resurselor sale cu respectarea prevederilor legale și a principiilor de etică profesională.

VALORI
îmbrățișate și promovate de FGDB

CUPRINS

Componența Consiliului de supraveghere și a Comitetului de audit

Componența Comitetului director și organigrama FGDB

1 Fondul de garantare a depozitelor bancare și cadrul său de administrare

9 Administrarea și conducerea FGDB
10 Coordonatele activității FGDB în anul 2023
17 Cadrul de administrare a riscurilor FGDB
20 Activitatea de audit intern din cadrul FGDB

21 Contextul și cadrul de reglementare în 2023

22 Mediul internațional și cadrul de reglementare a activității schemelor de garantare a depozitelor
30 Mediul intern de reglementare
31 Evoluții ale sectorului bancar din Uniunea Europeană și din România
37 Relații de cooperare la nivel național
39 Activitatea internațională

41 Garantarea depozitelor

42 Evoluția depozitelor în anul 2023
50 Procesul de plată a compensațiilor
52 Acțiunile de verificare la instituțiile de credit participante la FGDB

Resursele financiare administrate de FGDB **53**

Lichidarea băncilor în faliment **63**

64 Rezultatele activității de lichidare la băncile la care FGDB are calitatea de creditor sau lichidator
70 Recuperarea creanțelor FGDB

Informarea publicului **73**

Situațiile financiare ale FGDB **81**

Anexe **103**

CONSILIUL DE SUPRAVEGHERE

Președinte

Lucian Croitoru
Consilier al guvernatorului
Băncii Naționale a României

COMITET DE AUDIT

Președinte Comitet de audit

Dan Costin Nițescu
Consilier al guvernatorului
Băncii Naționale a României

Alina Mirela Petre
Director
Ministerul Finanțelor*

Demetrian Octav Magheru
Consultant strategie
Banca Națională a României

Lucia Sanda Stoenescu
Expert principal
Banca Națională a României

Ștefan Nanu
Director general
Ministerul Finanțelor

Petru Valentin Diaconu
Expert
Banca Națională a României**

* Din luna februarie 2023 a fost numită membru al Comitetului de audit.
** Începând cu 3 februarie 2023.

ORGANIGRAMĂ

COMITET DIRECTOR

Director general adjunct

Adriana Sîvu

- Serviciul Garantare, rezoluție bancară și lichidare
  - Compartimentul Garantare
  - Compartimentul Monitorizare
  - Compartimentul Rezoluție bancară și lichidare
- Serviciul Administrare riscuri și politici de finanțare

Director general

Petre Tulin

- Serviciul Juridic
- Compartimentul Trezorerie
- Compartimentul Organizare și resurse umane
- Serviciul Relații și comunicare
- Compartimentul IT

Director financiar

Vasile Bleotu

- Serviciul Financiar-Contabilitate
  - Compartimentul Financiar
  - Compartimentul Contabilitate
- Compartimentul Administrativ și logistică

- Consilieri CD
- Comitet Administrare Active și Pasive
- Compartimentul Conformitate și Secretariat CS

Compartimentul Audit intern

Organigramă în vigoare începând cu luna octombrie 2023

1 FONDUL DE GARANTARE A DEPOZITELOR BANCARE ȘI CADRUL SĂU DE ADMINISTRARE

Cea mai importantă misiune a FGDB este garantarea depozitelor populației și ale întreprinderilor, constituite la instituțiile de credit autorizate de Banca Națională a României.

De-a lungul timpului, FGDB și-a consolidat poziția de pilon de siguranță în ceea ce privește protecția asigurată deponenților în calitate de unică schemă de garantare a depozitelor[1] din România la care participă toate instituțiile de credit autorizate de Banca Națională a României[2].

Rolul FGDB în cadrul sistemului național de asigurare a stabilității financiare a fost amplificat și consolidat gradual. În conformitate cu prevederile cadrului european privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit, transpuse în legislația națională[3], atribuțiile FGDB cuprind și administrarea fondului de rezoluție bancară și implicarea în aplicarea măsurilor de intervenție timpurie și rezoluție bancară decise de Banca Națională a României, în calitate de autoritate de rezoluție.

Având în vedere creșterea complexității responsabilităților FGDB, în prezent acesta face parte din categoria schemelor de garantare a depozitelor cu un mandat extins de competențe și responsabilități, mai larg decât cel de bază[4], limitat doar la plata compensațiilor către deponenții garantați. Pe linia activităților ce țin de aplicarea măsurilor de intervenție timpurie și a celor de rezoluție a instituțiilor de credit, FGDB poate fi:

- administrator temporar la o instituție de credit supusă măsurilor de intervenție timpurie;
- administrator special pentru o instituție de credit aflată în rezoluție;
- acționar la o instituție-punte;
- acționar la un vehicul de administrare a activelor.

Sfera de activitate a FGDB cuprinde și intervenția acestuia în situația în care se ajunge la lichidarea unei instituții de credit. Astfel, FGDB poate desfășura activitatea de lichidator unic în cazul în care Banca Națională a României dispune dizolvarea urmată de lichidare a unei instituții de credit sau când lichidarea are loc la inițiativa acționarilor.

De asemenea, FGDB continuă să își exercite și atribuțiile de lichidator judiciar la cele două bănci în faliment la care a fost numit încă din anul 2002, *Banca Română de Scont (BRS)* și *Banca Turco-Română (BTR)*, potrivit legislației în vigoare de la acea dată. FGDB urmează să mai fie lichidator judiciar doar până la finalizarea procedurilor de lichidare aferente respectivelor bănci[5].

În baza mandatului stabilit prin lege, FGDB este reprezentat în calitate de observator la ședințele Comitetului Național pentru Supravegherea Macroprudențială (CNSM), structură de cooperare interinstituțională formată din reprezentanți ai Băncii Naționale a României, ai Autorității de Supraveghere Financiară și ai Guvernului[6].

În planul relațiilor de cooperare cu schemele de garantare a depozitelor din celelalte state membre ale Uniunii Europene, FGDB acționează în calitate de agent de plată a compensațiilor în numele schemelor de garantare a depozitelor din statele membre de origine ale instituțiilor de credit cu sucursale deschise în România. În acest sens, începând din toamna anului 2016, FGDB este parte a *Acordului de cooperare multilaterală*[7] încheiat între schemele de garantare a depozitelor din Uniunea Europeană. Acest acord cuprinde un set comun de standarde, instrumente și modele privind aspectele operaționale ale cooperării între schemele de garantare a depozitelor și are drept obiective crearea unui cadru pentru plățile transfrontaliere de compensații, precum și alte aspecte operaționale ale acestui tip de cooperare.

Tot pe linia cooperării dintre schemele de garantare a depozitelor, în vederea asigurării infrastructurii necesare atât pentru efectuarea plăților transfrontaliere, cât și pentru realizarea schimbului de informații, la nivelul Uniunii Europene a fost dezvoltat și implementat *EDDIES*[8], un sistem securizat centralizat de schimb de fișiere între schemele de garantare a depozitelor din statele membre.

Și pe parcursul anului 2023, sistemul bancar din România a dat dovadă de reziliență în contextul unor provocări persistente la nivel geopolitic și macroeconomic. Conjunctura dificilă nu a condus la apariția de situații care să necesite exercitarea niciuneia dintre atribuțiile FGDB conferite prin cadrul legal în vigoare.

Activitatea FGDB din anul 2023 s-a concentrat pe cele trei linii principale:

- garantarea depozitelor la instituțiile de credit participante
- administrarea fondului de rezoluție bancară
- lichidarea judiciară la cele două bănci în faliment la care FGDB este lichidator

[1] În conformitate cu prevederile *Legii nr. 311/2015 privind schemele de garantare a depozitelor și Fondul de garantare a depozitelor bancare*, cu modificările și completările ulterioare, intrată în vigoare din data de 14 decembrie 2015, prin care s-a transpus în legislația națională *Directiva 2014/49/UE privind schemele de garantare a depozitelor.*

[2] Lista instituțiilor de credit participante la FGDB este prezentată în Anexa 4.

[3] *Legea nr. 312/2015 privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul financiar*, cu modificările și completările ulterioare, prin care s-a transpus în legislația națională *Directiva 2014/59/UE de instituire a unui cadru pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții și de modificare a Directivei 82/891/CEE a Consiliului și a Directivelor 2001/24/CE, 2002/47/CE, 2004/25/CE, 2005/56/CE, 2007/36/CE, 2011/35/UE, 2012/30/UE și 2013/36/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și a Regulamentelor (UE) nr. 1093/2010 și (UE) nr. 648/2012 ale Parlamentului European și ale Consiliului.*

[4] Mandatele schemelor de garantare au evoluat, din ce în ce mai multe dintre acestea asumându-și responsabilități ce depășesc funcția de bază reprezentată de plata compensațiilor (*paybox*) către mandate mai extinse (*paybox plus*) care includ și atribuții din sfera rezoluției bancare.

[5] Începând cu data intrării în vigoare a *Legii nr. 311/2015*, FGDB nu mai poate exercita și calitatea de lichidator judiciar al instituțiilor de credit.

[6] Mai multe detalii se regăsesc în secțiunea *Relații de cooperare la nivel național* din cadrul Capitolului 2.

[7] *Acordul de cooperare multilaterală* a fost elaborat sub egida Forumului European al Asigurătorilor de Depozite (EFDI) și a fost validat de Autoritatea Bancară Europeană, iar FGDB s-a numărat printre primii semnatari.

[8] EDDIES - European DGS to DGS Information Exchange System. FGDB a aderat la EDDIES în anul 2018.

Scopul și competențele FGDB

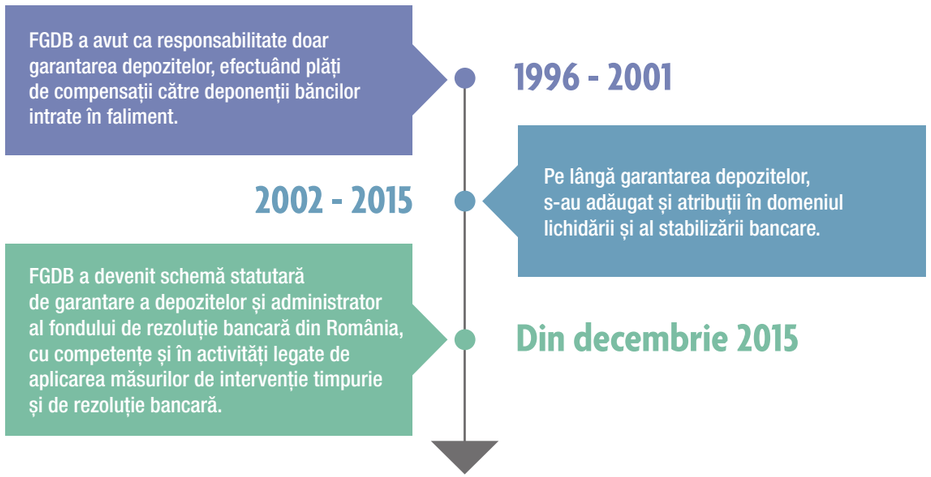

FGDB

Protecția deponenților și contribuția la menținerea stabilității financiare

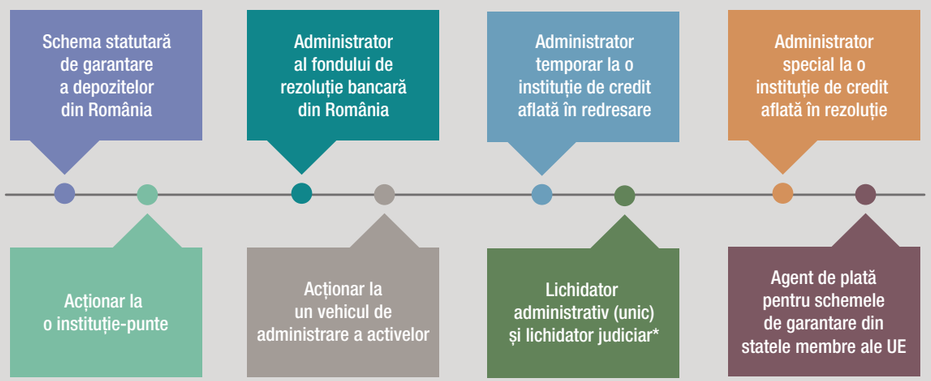

* până la finalizarea procedurilor de lichidare în curs

Date relevante la 31 decembrie 2023

PLAFON DE ACOPERIRE pentru persoanele fizice și juridice

FGDB acoperă depozitele eligibile în limita echivalentului în lei al sumei de 100.000 euro per deponent per instituție de credit.

TOTAL DEPOZITE ELIGIBILE 508,1 mld. lei

TOTAL DEPOZITE ACOPERITE 303,7 mld. lei

NIVEL SUPLIMENTAR DE GARANTARE pentru persoanele fizice

FGDB acordă o acoperire suplimentară temporară de 100.000 euro în echivalent lei, conform prevederilor art. 62 din Legea nr. 311/2015, cu modificările și completările ulterioare.

DEPOZITE ELIGIBILE

Depozite la termen, conturi curente, conturi de economii, conturi de card, conturi comune și alte produse similare, în lei și valută, inclusiv dobânda.

Depozite în lei: 345,1 mld. lei
Depozite în valută: 163 echivalent mld. lei

Depozite ale persoanelor fizice: 290 mld. lei
Depozite ale persoanelor juridice: 218,1 mld. lei

Depozite ale persoanelor fizice și juridice rezidente: 494,6 mld. lei
Depozite ale persoanelor fizice și juridice nerezidente: 13,5 mld. lei

TERMEN DE PLATĂ A COMPENSAȚIILOR

FGDB pune compensațiile la dispoziția deponenților garantați în termen de cel mult 7 zile lucrătoare de la data indisponibilizării depozitelor.

DEPONENȚI GARANTAȚI

15.816.937 persoane fizice și juridice

14.627.613 persoane fizice garantate, din care 98,6% persoane rezidente

1.189.324 persoane juridice garantate (toate întreprinderile, indiferent de mărime), din care 99,8% persoane rezidente

INSTITUȚII DE CREDIT PARTICIPANTE LA FGDB

Toate instituțiile de credit autorizate de Banca Națională a României, în număr de 24 la sfârșitul anului 2023
(N.B. sucursalele din România ale instituțiilor de credit cu sediul în alte state membre ale Uniunii Europene participă la schemele din țările de origine)

RESURSE ADMINISTRATE DE FGDB

Total resurse financiare	10,7 mld. lei
Fondul de garantare a depozitelor	7,7 mld. lei
Fondul de rezoluție bancară	3,0 mld. lei

a) Garantarea depozitelor la instituțiile de credit participante

(i) Acoperirea asigurată de FGDB

În anul 2023, FGDB a continuat să asigure toate condițiile îndeplinirii eficiente a obligațiilor care îi revin conform legii, în contextul menținerii coordonatelor de bază ale protecției deponenților la nivelurile din anii precedenți.

În cazul în care se constată că o instituție de credit nu este în măsură să își îndeplinească obligațiile de plată față de deponenții garantați din motive legate direct de situația sa financiară, FGDB pune la dispoziția acestora sumele cuvenite drept compensații, în limita plafonului de acoperire de 100.000 euro în echivalent lei[9] la data indisponibilizării depozitelor.

Compensațiile sunt puse la dispoziția deponenților garantați în termen de cel mult 7 zile lucrătoare[10] de la data indisponibilizării depozitelor, acesta fiind termenul de plată stabilit la nivelul Uniunii Europene.

Separat de plafonul de acoperire, unele categorii de depozite ale populației beneficiază și de o despăgubire suplimentară temporară[11] la nivelul de 100.000 euro în echivalent lei, stabilit de Banca Națională a României pe baza evoluției indicatorilor statistici relevanți[12]. Până în prezent, acest nivel nu a fost reconsiderat de banca centrală.

La 31 decembrie 2023, FGDB garanta depozitele unui număr de 14.627.613 deponenți persoane fizice și 1.189.324 deponenți persoane juridice[13]. Marea majoritate a deponenților beneficiază de acoperirea integrală a depozitelor, întrucât aceștia dețin sume care nu depășesc nivelul de 100.000 euro în echivalent lei. În cazul depozitelor mai mari de 100.000 euro, compensațiile plătite de FGDB se limitează la plafonul de acoperire.

Depozitele eligibile (garantate de FGDB) s-au majorat pe parcursul anului 2023 cu 12,4%, până la 508,1 miliarde lei la 31 decembrie 2023. La acea dată, aproape 60% din volumul acestora revenea depozitelor acoperite[14], care se ridicau la 303,7 miliarde lei. Depozitele eligibile constituite în moneda națională și-au consolidat ponderea majoritară în volumul total al depozitelor garantate de FGDB.

(ii) Fondul de garantare a depozitelor

Resursele fondului de garantare a depozitelor se utilizează pentru plata compensațiilor și finanțarea măsurilor de rezoluție. Pe parcursul anului 2023, valoarea resurselor fondului de garantare a depozitelor s-a majorat cu 6,5%, până la nivelul de 7.720,34 milioane lei[15].

[9] Plafonul de acoperire de 100.000 euro per deponent garantat per instituție de credit este aplicabil în toate statele membre ale Uniunii Europene și a fost implementat în România de la sfârșitul anului 2010.

[10] Potrivit *Directivei 2014/49/UE privind schemele de garantare a depozitelor*, statele membre au avut obligația să implementeze gradual până la 31 decembrie 2023 termenul de 7 zile lucrătoare pentru punerea la dispoziție a compensațiilor. România a transpus directiva europeană în legislația națională cu preluarea încă din anul 2015 a celui mai scurt termen de plată, fără reducerea sa graduală.

[11] Despăgubirea suplimentară temporară (*Temporary High Balances*) se aplică depozitelor rezultate din:

- tranzacții imobiliare referitoare la bunuri imobile cu destinație locativă;
- evenimentul pensionării, disponibilizării, căsătoriei, divorțului, situația de invaliditate sau deces al deponentului;
- încasarea unor indemnizații de asigurare sau a unor compensații pentru daune rezultate din infracțiuni sau pentru condamnări pe nedrept.

[12] Circulara nr. 24 din 29 decembrie 2016 privind nivelul garantării prevăzut la art. 62 alin. (1) din *Legea nr. 311/2015 privind schemele de garantare a depozitelor și Fondul de garantare a depozitelor bancare*, cu intrare în vigoare din 10 ianuarie 2017.

[13] FGDB centralizează datele referitoare la numărul deponenților, raportate pe bază individuală de instituțiile de credit membre, fără a avea însă posibilitatea de ajustare în cazul deponenților care figurează concomitent în evidența mai multor instituții de credit.

[14] Definițiile depozitului eligibil și depozitului acoperit se regăsesc în Anexa nr. 2 – *Definiții.*

[15] Este inclusă și repartizarea din profitul anului 2023 care urmează a se capitaliza după aprobarea situațiilor financiare.

În funcție de gradul de risc asociat fiecărei instituții participante[16], FGDB le stabilește acestora contribuții diferențiate, cu aprobarea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României. În anul 2023, resursele fondului de garantare a depozitelor au fost investite în conformitate cu strategia anuală avizată de Consiliul de supraveghere al FGDB și aprobată de Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României. În scopul asigurării capacității financiare pentru îndeplinirea în bune condiții a mandatului său privind plata compensațiilor și/sau finanțarea acțiunilor de rezoluție, FGDB urmărește în principal minimizarea riscului și asigurarea unei lichidități adecvate a plasamentelor, randamentul acestora fiind un obiectiv complementar.

Profitul obținut de FGDB prin activitatea investițională se repartizează, conform legii, în proporție de cel puțin 99% pentru suplimentarea resurselor fondului de garantare a depozitelor.

Evoluția fondului de garantare a depozitelor și a depozitelor acoperite*
de la înființarea FGDB până la 31 decembrie 2023

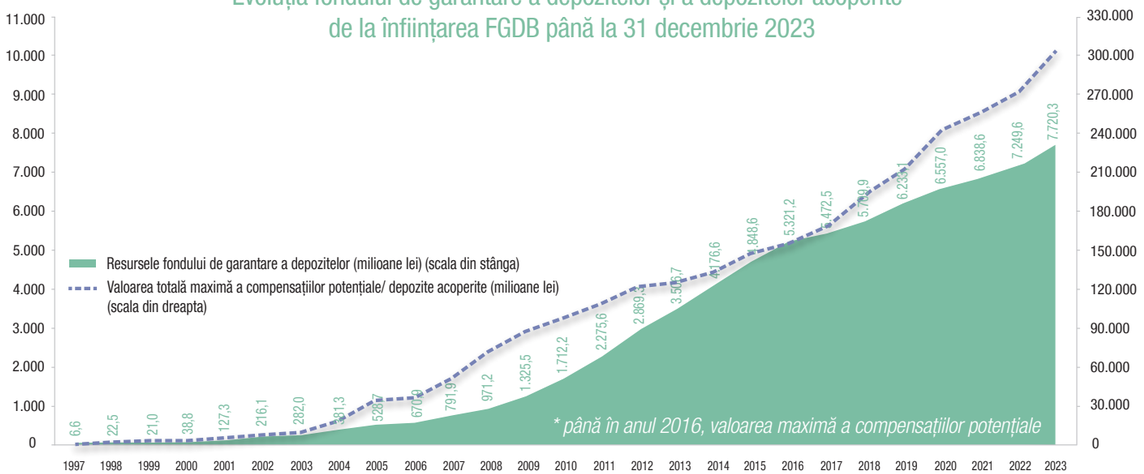

(iii) Recuperarea creanțelor aferente compensațiilor plătite de FGDB

În cursul activității sale, FGDB a efectuat plăți de compensații în sumă de 512,2 milioane lei pentru deponenții garantați ai celor șapte bănci intrate în faliment în perioada 1999 – 2006, subrogându-se astfel în drepturile acestora și devenind creditor în procedurile respective de faliment.

Pe ansamblul băncilor în faliment, FGDB a recuperat 185,5 milioane lei (36,22%) din sumele aferente compensațiilor plătite deponenților garantați[17], gradul de recuperare reflectând poziția diferită deținută de-a lungul timpului în ierarhia creditorilor[18], conform legislației aplicabile la deschiderea fiecărei proceduri de faliment[19].

[16] Metodologia utilizată pentru calculul contribuțiilor în funcție de gradul de risc este conformă cu prevederile *Ghidului Autorității Bancare Europene privind metodele de calcul al contribuțiilor la schemele de garantare a depozitelor* și este inclusă în *Regulamentul nr. 2/2016 privind determinarea și plata contribuțiilor la Fondul de garantare a depozitelor bancare în funcție de gradul de risc*, cu modificările și completările ulterioare.

[17] A se vedea Capitolul 5 – *Lichidarea băncilor în faliment.*

[18] Situat între 25,9% și 46% în cazul băncilor intrate în faliment înainte de anul 2001 și 100% în cazul celor intrate în faliment în anul 2002.

[19] Inițial, creanțele FGDB rezultate din efectuarea plăților de compensații au fost încadrate în categoria celor negarantate, conform ordinii de plată a creanțelor prevăzute de cadrul general de insolvență (*Legea nr.64/1995*). Din octombrie 2001 a fost modificat cadrul aplicabil falimentelor bancare (*Legea nr.83/1998*) prin includerea unei ordini de plată a creanțelor specifice băncilor, care a acordat creanțelor FGDB rangul 4 de prioritate,

b) Administrarea fondului de rezoluție bancară

Odată cu implementarea în legislația națională, în anul 2015, a cadrului european privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit, FGDB a fost desemnat prin lege administratorul fondului de rezoluție bancară din România[20]. Destinația acestui fond este de a se utiliza pentru finanțarea măsurilor de rezoluție decise de Banca Națională a României în calitate de autoritate de rezoluție.

Nivelul resurselor acumulate la fondul de rezoluție s-au majorat pe parcursul anului 2023 cu 18,5%, ridicându-se la 31 decembrie 2023 la valoarea de 3.014,23 milioane lei[21]. FGDB a asigurat administrarea resurselor acestui fond încă de la înființare, iar dat fiind că până în prezent nu a fost necesară apelarea la acesta, resursele acumulate au continuat să crească de la an la an.

În calitate de autoritate națională de rezoluție, Banca Națională a României (BNR) stabilește nivelul contribuțiilor pe care instituțiile de credit participante trebuie să le plătească la fondul de rezoluție bancară în funcție de profilul de risc al fiecăreia. BNR stabilește, totodată, și modul de utilizare a resurselor acumulate în acest fond în vederea aplicării diverselor instrumente de rezoluție.

FGDB investește resursele financiare acumulate la fondul de rezoluție bancară în conformitate cu prevederile

Evoluția resurselor fondului de rezoluție bancară și a depozitelor acoperite până la 31 decembrie 2023

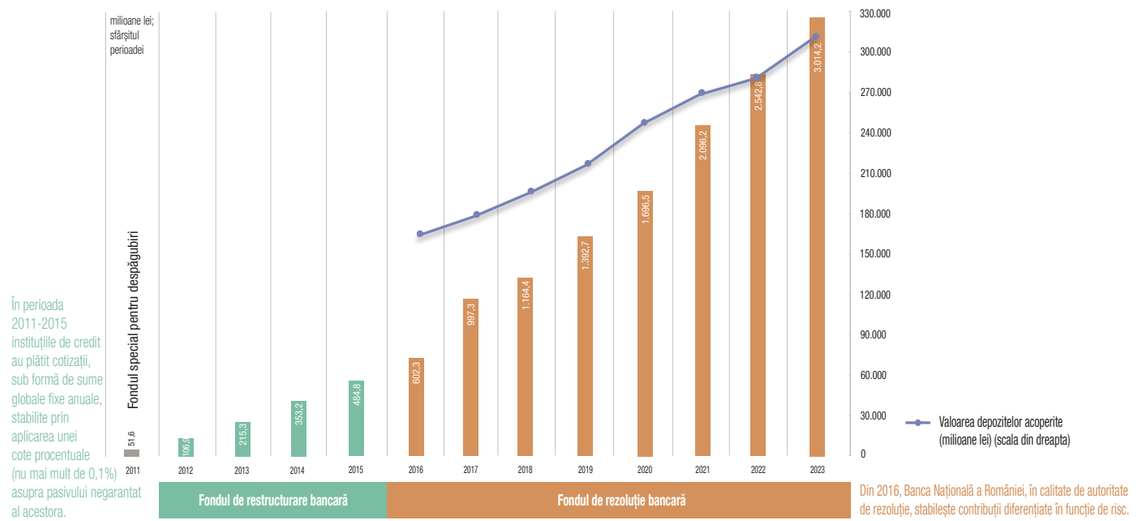

la egalitate cu cele bugetare. În prezent, conform prevederilor Codului insolvenței - *Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență*, cu modificările și completările ulterioare, creanțele FGDB din plăți de compensații (și din finanțarea măsurilor de rezoluție) dețin rangul 2 de prioritate în ordinea de plată a creanțelor, superior celor bugetare ajunse pe locul 5.

[20] Fondul de rezoluție bancară a fost înființat în baza *Legii nr. 312/2015* prin preluarea resurselor fondului de restructurare bancară care, la rândul său, s-a constituit în anul 2012 prin preluarea resurselor existente ale fondului special pentru despăgubiri, înființat în anul 2010 în scopul despăgubirii persoanelor prejudiciate prin măsurile dispuse și implementate în cursul administrării speciale a instituțiilor de credit.

[21] Similar fondului de garantare a depozitelor, această cifră include și repartizarea din profitul anului 2023 care urmează a se capitaliza după aprobarea situațiilor financiare.

strategiei avizate de Consiliul de supraveghere al FGDB și aprobate de Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României. Obiectivele urmărite prin strategia de investire sunt aceleași ca și în cazul fondului de garantare a depozitelor, și anume minimizarea riscului și asigurarea unui nivel corespunzător de lichiditate în principal, iar în subsidiar randamentul plasamentelor. Și în cazul fondului de rezoluție bancară, profitul rezultat în urma administrării resurselor acumulate este destinat în proporție de cel puțin 99% suplimentării resurselor sale.

c) Lichidarea judiciară la cele două bănci în faliment la care FGDB este lichidator

După cum s-a menționat la începutul acestui capitol, în anul 2002 FGDB a fost desemnat de către instanțe lichidator judiciar la *BRS* și *BTR*. Cu toate că lichidarea judiciară nu se mai regăsește printre activitățile prevăzute de Legea nr. 311/2015, FGDB își va duce până la capăt mandatul încredințat anterior anului 2015, care se va încheia odată cu finalizarea procedurilor de lichidare ale celor două bănci în faliment. În cadrul procedurilor de lichidare ale ambelor bănci, în anul 2023 au fost continuate acțiunile de gestionare a dosarelor juridice, cele de recuperare a creanțelor, precum și cele pentru valorificarea activelor în cazul *BRS*. Până la 31 decembrie 2023, pe întreaga perioadă de lichidare a celor două bănci, au fost efectuate distribuiri către creditori în proporție de peste 47% din masa credală în cazul *BRS* (cel mai ridicat grad de îndestulare a creditorilor înregistrat la băncile aflate în faliment), respectiv de circa 43% în cazul *BTR*[22].

ADMINISTRAREA ȘI CONDUCEREA FGDB

Conform prevederilor legale, administrarea și conducerea FGDB este realizată într-un sistem dualist, cele două niveluri manageriale fiind reprezentate de Consiliul de supraveghere și de Comitetul director. Exercitarea prerogativelor de administrare și conducere se bazează pe standarde de bună guvernanță și transparență. Prin activitatea desfășurată și deciziile luate atât de Consiliul de supraveghere, cât și de Comitetul director, în funcție de nivelul de competență al fiecărei structuri, se urmărește permanent respectarea principiilor de guvernanță corporativă în scopul atingerii obiectivelor strategice decurgând din mandatul încredințat FGDB.

Consiliul de supraveghere

Consiliul de supraveghere este format din șapte membri, dintre care cinci reprezentanți ai Băncii Naționale a României (din rândul cărora este desemnat și președintele consiliului) și doi reprezentanți ai Ministerului Finanțelor. Atribuțiile și responsabilitățile Consiliului de supraveghere sunt prevăzute în cadrul legislativ de organizare și funcționare a FGDB, precum și în Statutul instituției, asigurându-se astfel un cadru solid și transparent de administrare și conducere.

Comitetul de audit

Pentru consolidarea sistemului de guvernanță corporativă, la nivelul FGDB funcționează Comitetul de audit, un organism independent, cu rol consultativ, alcătuit din trei membri ai Consiliului de supraveghere. Comitetul de audit își exercită prerogativele în principal prin monitorizarea eficacității sistemelor de control intern, de audit intern și de administrare a riscurilor din cadrul FGDB și prin evaluarea și monitorizarea modului în care este asigurată independența auditorului statutar sau a firmei de audit.

Comitetul de audit asistă Consiliul de supraveghere în îndeplinirea responsabilităților acestuia de supraveghere și supervizare a elaborării și actualizării strategiei generale de dezvoltare a FGDB. Totodată, prin îndeplinirea atribuțiilor sale de monitorizare a activității funcției de audit intern, deține un rol important în asigurarea independenței funcției de audit intern în cadrul FGDB.

Comitetul de audit se întrunește, la convocarea președintelui său ori a președintelui Consiliului de supraveghere, trimestrial sau de câte ori este necesar. La ședințele Comitetului de audit participă, în mod curent, auditori interni din cadrul Compartimentului Audit intern. În funcție de problemele supuse dezbaterii, pentru a oferi informațiile necesare, pot participa, în calitate de invitați, membri ai Comitetului director, auditorii externi, reprezentanți ai structurilor organizatorice ale FGDB.

În cursul anului 2023, au fost organizate cinci ședințe ale Comitetului de audit. În cadrul întâlnirilor au fost analizate și avizate documentele de reglementare și planificare a activității de audit intern, rezultatele misiunilor de audit intern, performanța acestora și rapoartele periodice de activitate.

Comitetul director

Conducerea activității curente a FGDB este asigurată de Comitetul director, care este compus din trei membri desemnați de Consiliul de supraveghere și aprobați de Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României. Activitatea membrilor Comitetului director se desfășoară sub controlul Consiliului de supraveghere, iar obiectivele, atribuțiile și responsabilitățile acestora sunt stabilite prin mandatele încredințate.

În anul 2023, activitatea desfășurată atât la nivelul Consiliului de supraveghere, cât și la cel al Comitetului director, s-a concentrat pe îndeplinirea obiectivelor strategice ale FGDB stabilite pentru anul de referință, respectiv:

- Asigurarea unui nivel adecvat al resurselor schemei de garantare și administrarea optimă a acestora și a resurselor fondului de rezoluție bancară;
- Consolidarea capacității operaționale a FGDB;
- Promovarea imaginii FGDB și creșterea gradului de conștientizare de către public a rolului acestuia în menținerea stabilității financiare;
- Cooperarea la nivel național și internațional.

De asemenea, Comitetul director a propus Consiliului de supraveghere spre aprobare sau, după caz, spre avizare, o serie de reglementări privind diferite aspecte ale activității FGDB, precum și o serie de documente relevante privind cadrul de administrare a riscurilor, situațiile financiare, bugetul de venituri și cheltuieli, stabilirea instituțiilor de credit mandatate să efectueze plata compensațiilor, raportul anual, note cuprinzând propuneri de acțiuni circumscrise obiectivelor strategice, acestea din urmă fiind prezentate în continuare.

COORDONATELE ACTIVITĂȚII FGDB ÎN ANUL 2023

Începând cu anul pandemic 2020, FGDB a renunțat temporar la stabilirea de planuri multianuale și a decis o nouă abordare, prin trasarea unor linii anuale de acțiune prin prisma cerințelor operaționale prevăzute în reglementările legale aplicabile, precum și a celor mai bune practici în domeniul garantării depozitelor bancare. Această nouă abordare a fost menținută și pe parcursul anului 2023, adaptată însă realității economice și sociale din România, influențată atât de războiul din Ucraina, cât și de efectele crizei energetice și ale inflației ridicate și s-a reflectat cu precădere în activitatea desfășurată în cadrul instituției. Revenirea la adoptarea unor planuri de activitate multianuale va fi posibilă în momentul când vor exista mai multe elemente de analiză, precum și mai multă predictibilitate. Astfel, principalele obiective strategice ale FGDB pentru anul 2023 au fost:

[22] Pentru mai multe detalii despre activitatea de lichidare judiciară la *BRS* și *BTR* a se vedea Capitolul 5 – *Lichidarea băncilor în faliment.*

Asigurarea unui nivel adecvat al resurselor schemei de garantare și administrarea optimă a acestora și a resurselor fondului de rezoluție bancară

Diligențele necesare asigurării unui nivel adecvat al resurselor financiare reprezintă o constantă a activității FGDB, fapt reflectat și în menținerea unui nivel de acoperire, la 31 decembrie 2023, de peste 3 ori mai mare decât nivelul minim de 0,8%, stabilit a fi atins de schemele de garantare a depozitelor din spațiul comunitar până în anul 2024[23].

FGDB trebuie să asigure astfel un nivel adecvat al resurselor financiare pentru îndeplinirea în bune condiții a mandatului său privind plata compensațiilor și/sau finanțarea acțiunilor de rezoluție, cu încadrarea în termenele prevăzute de legislația în vigoare. Pentru atingerea acestui deziderat, FGDB a inițiat încă din anul 2019 acțiuni de implementare a mecanismelor de finanțare alternative[24], care să îi permită să obțină, într-un termen scurt, finanțarea necesară îndeplinirii obligațiilor sale legale. Concret, FGDB a convenit cu Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) termenii și condițiile generale pentru contractarea unui împrumut cu caracter preventiv, în cadrul unui program-pilot destinat schemelor de garantare, ca parte integrantă a asigurării unui management adecvat al resurselor sale financiare.

În anul 2023 au fost încheiate toate acțiunile necesare pentru intrarea în vigoare a acestui împrumut. Acordul de garanție dintre România și BIRD privind garantarea acordului de împrumut încheiat de FGDB cu BIRD a fost ratificat de Parlament prin Legea nr. 135 din 23 mai 2023, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 452 din 24 mai 2023, iar Convenția de garantare între FGDB și Ministerul Finanțelor (MF) a fost semnată pe data de 14 iunie 2023. După îndeplinirea tuturor etapelor procedurale necesare, BIRD a confirmat intrarea în vigoare a acordului de împrumut și a acordului de garanție începând cu data de 28 iunie 2023.

Consolidarea capacității operaționale a FGDB

- **Implementarea angajamentelor de plată**

Având în vedere faptul că atât Legea nr.311/2015, cât și Legea nr.312/2015 prevăd posibilitatea ca o parte din contribuțiile datorate de instituțiile de credit la schema de garantare a depozitelor și la fondul de rezoluție bancară să fie sub formă de angajamente de plată, FGDB a continuat și în anul 2023 procesul de analiză în vederea identificării căilor de acțiune pentru dezvoltarea și implementarea sistemului care să permită operaționalizarea angajamentelor de plată.

În acest sens, FGDB și-a focalizat activitatea asupra analizării cadrului legislativ aplicabil angajamentelor de plată, în vederea identificării gap-ului între legislația actuală și cerințele *Ghidului Autorității Bancare Europene (ABE) privind angajamentele de plată ale schemelor de garantare a depozitelor.* Rezultatele au fost comunicate BNR, împreună cu solicitarea de a sprijini FGDB prin inițierea demersurilor de modificare a *Ordonanței Guvernului nr. 9/2004 privind contractele de garanție financiară* (OG 9/2004). Scopul acestor demersuri este ca FGDB să fie inclus în lista entităților cărora li se aplică prevederile OG 9/2004 astfel încât să poată executa garanțiile financiare fără alte acțiuni prealabile în situația în care instituțiile de credit nu răspund solicitării FGDB de a furniza sumele acoperite prin garanțiile financiare, așa cum se prevede în Ghidul ABE mai sus referit.

În prezent, FGDB și BNR colaborează pentru elaborarea propunerii de modificare a OG 9/2004, în vederea înaintării acesteia pentru promovare către Ministerul Finanțelor, în calitatea sa de instituție cu inițiativă legislativă în domeniul financiar-bancar.

- **Implementarea unor metode alternative de plată a compensațiilor**

Pe fondul tendinței generale de digitalizare inclusiv în rândul schemelor de garantare din Uniunea Europeană, s-a reliefat necesitatea asigurării unei flexibilități și în realizarea plăților de compensații, cu luarea în considerare a noilor orientări la nivel european și a evoluțiilor în domeniul tehnologiei informației și a comunicațiilor.

În acest context, una dintre modificările care au fost aduse *Legii nr. 311/2015* prin intrarea în vigoare a *Legii nr. 42*[25] în cursul lunii martie 2022, se referă la extinderea ariei de instrumente prin intermediul cărora se poate realiza plata compensațiilor.

Pornind de la aceste considerente, FGDB derulează un proiect amplu privind implementarea unor modalități moderne de plată a compensațiilor, alternative instrumentului de plată prin bancă mandatată, pornind de la tendințele actuale în materie de eficientizare și digitalizare a procesului de plată a compensațiilor, practica altor scheme de garantare atât din cadrul Uniunii Europene, cât și din afara acesteia și necesitatea adaptării la cerințele și gradul de educație financiară ale diverselor categorii de deponenți.

Din analizele și documentările efectuate în cadrul proiectului a rezultat că soluția considerată optimă pentru FGDB este plata compensațiilor printr-o platformă *web*, ideal în varianta *customer front – end.* În acest scop au fost analizate fluxurile de lucru ale altor state, precum Germania, Norvegia, Spania, Austria, Mexic și Brazilia, care au implementat și utilizat în plata de compensații astfel de platforme. La rândul său, FGDB a identificat un posibil flux de lucru, construit în conformitate cu prevederile legislației naționale și recomandările incidente.

Satisfacerea tuturor cerințelor de securitate și siguranță a autentificării deponenților și disponibilitatea platformei la un volum mare de accesări sunt principalele provocări în construirea acestui sistem.

Aplicația are o complexitate ridicată, necesitând atât robustețe (după punerea în producție a aplicației, o eventuală întrerupere a funcționării ar putea afecta reputațional FGDB), cât și verificări multiple pentru eliminarea sau reducerea la minimum a riscului de identificare greșită a petentului sau a titularului compensației.

Pornind de la complexitatea și unicitatea acestui proiect, FGDB a identificat necesitatea unei consultanțe externe din partea unei firme specializate pentru pregătirea și lansarea procesului de achiziție publică a serviciilor furnizorilor specializați în

În măsura în care inițiativa legislativă va intra pe circuitul legal de avizare și aprobare, FGDB va relua discuțiile cu dezvoltatorul sistemului informatic integrat în vederea demarării etapei de proiectare a modulului aferent angajamentelor de plată.

Pornind de la funcționalitățile soluției tehnice ce va fi agreată cu dezvoltatorul sistemului informatic, FGDB va elabora și cadrul de reglementare aferent.

Momentul actualizării cadrului legislativ are un impact direct asupra orizontului de timp necesar operaționalizării angajamentelor de plată. În funcție de acesta, se va revizui graficul de implementare a proiectului.

[23] Art.10 alin.(2) din Directiva 2014/49/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 privind schemele de garantare a depozitelor prevede că ”statele membre se asigură că, până la 3 iulie 2024, resursele financiare disponibile ale SGD ating cel puțin un nivel țintă de 0,8 % din cuantumul depozitelor acoperite ale membrilor lor”.

[24] Art.12 alin.(2) din Legea nr. 311/2015 prevede că: ”schemele de garantare a depozitelor trebuie să dispună de mecanisme de finanțare alternative adecvate, care să le permită să obțină, într-un termen scurt, finanțarea necesară îndeplinirii obligațiilor ce le revin”.

[25] Legea nr. 42/2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 311/2015 privind schemele de garantare a depozitelor și Fondul de garantare a depozitelor bancare a intrat în vigoare la 11 martie 2022.

dezvoltarea și implementarea platformei digitale de plată a compensațiilor, precum și a stabilirii tuturor coordonatelor ce vor fi avute în vedere la întocmirea documentației necesare demarării procesului de achiziție publică pentru dezvoltarea aplicației.

Consultanța externă va presupune parcurgerea întregului flux de pregătire și realizare a procesului de achiziție publică, având ca obiective principale întocmirea caietului de sarcini, selectarea furnizorului și definitivarea contractului.

Conform graficului stabilit, redactarea caietului de sarcini pentru achiziționarea serviciilor de consultanță menționate mai sus se va finaliza de către FGDB în prima parte a anului 2024, urmând să aibă loc demararea efectivă a procesului de achiziționare a serviciilor de consultanță și contractarea consultantului extern. Pentru cea de-a doua jumătate a anului este prognozată asigurarea de către consultantul extern a demarării și finalizării procesului de achiziție publică pentru servicii specializate de dezvoltare și implementare a aplicației de plată a compensațiilor.

- **Exercițiile de simulare de criză**

În anul 2023 simulările de criză derulate de FGDB s-au axat pe trei aspecte principale:

1. Testarea capacității operaționale a FGDB de a efectua plăți de compensații

În conformitate cu programul exercițiilor de simulare de criză pentru perioada 2022-2024, aprobat de Consiliul de supraveghere al FGDB în ședința din data de 24 februarie 2022, în perioada martie-mai 2023 a fost pregătit și s-a derulat cel de-al doilea exercițiu de simulare de criză. Scenariul s-a focalizat asupra unei plăți de compensații, pe a cărei perioadă de pregătire apare o situație neprevăzută de indisponibilitate temporară a serverului de la sediul central al FGDB (HQ).

Acest exercițiu a acoperit toate ariile operaționale pe care le implică plata de compensații către deponenți:

1. Accesul FGDB la date privind apariția unei situații de plată de compensații;
2. Personalul și alte resurse operaționale necesare;
3. Comunicarea cu publicul;
4. Instrumentele de plată utilizate;
5. Elaborarea și aplicarea planului de monetizare a activelor din portofoliul FGDB (depozite, instrumente de datorie ale instituțiilor de credit și titluri de stat);
6. Plata efectivă a compensațiilor și perioada de derulare a acesteia.
7. Derularea proceselor aferente operațiunilor de mai sus, prin intermediul aplicațiilor și sistemelor FGDB, pe serverul de la sediul de *disaster recovery* (DR).

Obiectivul general a fost acela de a testa capacitatea operațională a FGDB de a pune la dispoziția deponenților garantați sumele reprezentând compensații cuvenite în termen de cel mult 7 zile lucrătoare de la data la care depozitele instituției de credit participante au fost declarate indisponibile, în condițiile în care în interiorul perioadei de pregătire a plăților de compensații apare o situație de indisponibilitate a serverelor de date și aplicații de la HQ.

Evaluarea rezultatelor testării s-a bazat atât pe existența și calitatea livrabilelor generate în urma proceselor desfășurate, cât și pe modul de derulare, durata acestora și aspectele de natură calitativă ale acțiunilor derulate.

Concluzia generală desprinsă în urma testării relevă faptul că FGDB este capabil să își îndeplinească atribuțiile în ceea ce privește plata compensațiilor către deponenții garantați în termen de cel mult 7 zile lucrătoare de la data la care depozitele instituției de credit participante au fost declarate indisponibile de către BNR. În situația de indisponibilitate temporară a serverului de la sediul central, FGDB poate utiliza serverul de la sediul DR pentru a prelucra lista compensațiilor de plătit (LCP) primită de la banca ale cărei depozite sunt indisponibile și pentru a genera LCP pe care trebuie să o transmită băncii mandatate pentru începerea plăților de compensații.

Măsurile care au rezultat în urma acestui exercițiu sunt în curs de implementare.

2. Testarea capacității de finanțare de către FGDB a plăților de compensații

Capacitatea de a accesa mecanismele de finanțare alternative, în speță simularea unei trageri din împrumutul cu caracter preventiv de la BIRD a fost testată pe 15 noiembrie 2023 de către echipa mixtă formată din reprezentanții FGDB și cei ai BIRD.

În cadrul exercițiului au fost testate procedurile de comunicare între FGDB și BIRD, precum și aplicațiile utilizate pentru solicitarea și aprobarea tragerilor din împrumut.

În urma parcurgerii tuturor etapelor prevăzute în scenariul testării, concluzia generală a fost că FGDB are acces la platforma BIRD, poate notifica evenimente declanșatoare și poate iniția cereri de tragere.

Din perspectiva BIRD, testarea a relevat că fluxul intern este adecvat pentru primirea/procesarea notificărilor/cererilor de tragere din partea FGDB, precum și pentru analiza și aprobarea eliberării fondurilor care îi sunt solicitate în baza împrumutului cu caracter preventiv. Toate etapele s-au derulat cu încadrarea în termenul de 7 zile lucrătoare în care FGDB trebuie să fie în măsură să demareze plățile de compensații către deponenții garantați.

3. Testarea plăților de compensații transfrontaliere

Potrivit *Ghidului revizuit al Autorității Bancare Europene privind simulările de criză ale schemelor de garantare a depozitelor (Ghidul ABE),* testarea plăților de compensații transfrontaliere este încadrată ca test de bază, care trebuie să aibă loc cel puțin o dată în cadrul unui ciclu de simulări de criză care acoperă o perioadă de trei ani.

Scenariul exercițiului de testare din anul 2023 a fost construit pe rolul FGDB de schemă de garantare gazdă, astfel încât să își poată testa capacitatea de a derula plăți de compensații pentru sucursalele unei bănci din alt stat membru al Uniunii Europene.

În anul 2020, FGDB și schema de garantare a depozitelor bancare din Ungaria (OBA) au încheiat un acord bilateral în completarea acordului multilateral de cooperare dezvoltat de EFDI. În baza prevederilor acestui acord, FGDB și OBA au derulat, în luna decembrie 2023, o testare parțială a unei plăți de compensații transfrontaliere, unde OBA este schema de garantare a depozitelor din statul membru de origine, iar FGDB este schema de garantare a depozitelor din statul membru gazdă.

Obiectivul general al exercițiului de simulare a fost acela de a testa capacitatea de a schimba fișiere prin intermediul mecanismului de schimb de fișiere (*EDDIES*) adoptat de majoritatea schemelor de garantare a depozitelor membre EFDI, având în vedere faptul că atât OBA cât și FGDB sunt participante la *EDDIES*.

Schimbul de fișiere de plată și decriptarea acestora au decurs fără probleme, operațiunile de încărcare și descărcare a fișierelor fiind practic cvasi-instantanee. Prin intermediul sistemului *EDDIES* au fost de asemenea schimbate și fișiere de tip *word,* proces care a decurs rapid, fără incidente.

Rezultatele testării relevă faptul că schimbul de fișiere, atât fișiere de plată de compensații cât și alte tipuri de fișiere, prin intermediul sistemului *EDDIES* decurge rapid și în condiții de securitate.

Concluzia generală desprinsă în urma testării este că FGDB are capacitatea de a efectua schimbul de fișiere cu OBA, prin intermediul sistemului *EDDIES,* fișiere pe baza cărora să realizeze plățile de compensații către deponenții instituției de credit din Ungaria care are sucursale în România.

De asemenea, în luna mai 2023, FGDB a derulat un exercițiu de testare a Planului de continuitate a activității. Acesta a avut loc în cadrul exercițiului de simulare de criză privind testarea capacității operaționale a FGDB și a presupus ca unele operațiuni aferente exercițiului de simulare care se procesează prin intermediul Sistemului Informatic Integrat (SII) să fie realizate direct pe serverul de la sediul de

disaster recovery (DR). Acest exercițiu a reprezentat o creștere a complexității față de scenariile realizate până la acea dată, fiind prima testare a funcționării SII pe serverul de la sediul de DR.

Pentru testarea din anul 2023 s-a avut în vedere verificarea restaurării unei perechi de servere ale SII (server de aplicații și de baze de date), iar rezultatele au arătat că serverele restaurate pot fi folosite de la distanță fără întârzieri notabile. De asemenea, testarea a evidențiat faptul că principalele aplicații ale SII nu necesită licențe care să împiedice folosirea versiunii restaurate a serverelor respective.

Punerea în funcțiune pe serverul de la sediul DR a perechii de servere ale mediului de test a confirmat că activitatea derulată în cadrul SII privind plata de compensații poate fi continuată fără probleme într-o situație de dezastru pe serverul de la sediul DR.

De asemenea, în anul 2023, FGDB a realizat o serie de acțiuni privind reconfigurarea infrastructurii fizice de servere din sediul principal și cel de *backup* astfel încât în ambele locații să existe capacitatea de procesare necesară pentru satisfacerea nevoilor sistemului informatic integrat și ale celorlalte aplicații existente.

Promovarea imaginii FGDB și creșterea gradului de conștientizare de către public a rolului acestuia în menținerea stabilității financiare

FGDB, în calitatea sa de membru al rețelei de stabilitate financiară, este implicat permanent și în menținerea încrederii deponenților în sistemul bancar.

Conștientizarea rolului unei scheme de garantare a depozitelor este de o importanță fundamentală pentru deponenți. Informațiile ajută populația să înțeleagă cum este protejată în cazul în care o instituție de credit are probleme, ceea ce contribuie la creșterea încrederii în stabilitatea sistemului bancar din România.

Atingerea acestui obiectiv necesită eforturi constante de comunicare, educație și asigurare a transparenței, în special în condițiile evoluțiilor geopolitice din regiune și de pe plan internațional, precum și al turbulențelor manifestate în sectoarele financiare din unele țări.

Importanța creșterii gradului de conștientizare a publicului despre garantarea depozitelor și misiunea FGDB în cadrul rețelei de asigurare a stabilității financiare a fost evidențiată și în cadrul documentelor agreate cu BIRD pentru contractarea împrumutului cu caracter preventiv. Astfel, printre angajamentele asumate se numără și creșterea gradului de conștientizare a publicului despre garantarea depozitelor, inclusiv pe segmentul persoanelor cu dizabilități.

În cursul anului 2023, FGDB a întreprins acțiuni de informare adresate persoanelor cu deficiențe de vedere. În acest sens, au fost tipărite în alfabetul Braille *flyere* cu informații esențiale despre garantarea depozitelor, acestea fiind puse la dispoziția deponenților prin intermediul instituțiilor de credit.

O altă acțiune inițiată în anul 2023 și care urmează să fie finalizată în anul 2024 constă în dezvoltarea unei secțiuni speciale în cadrul *site*-ului FGDB pentru persoanele cu deficiențe de vedere.

Această inițiativă face parte din proiectul privind actualizarea *site*-ului FGDB din punct de vedere al designului, funcționalităților și performanțelor tehnice. De menționat că pentru noul *site* au fost achiziționate, în anul 2023, servicii de *hosting* care să asigure o creștere semnificativă a numărului de utilizatori simultani.

La fel ca în anii precedenți, FGDB a întreprins și în anul 2023 o gamă variată de acțiuni de informare a publicului prin intermediul mass-media și al campaniilor on-line de conștientizare despre modul de asigurare a protecției depozitelor și schema de garantare din România. De asemenea, cu ocazia diferitelor evenimente, directorul general al FGDB a susținut prezentări cu privire la consolidarea protecției deponenților din România.

În luna septembrie 2023 a fost realizat un sondaj de opinie reprezentativ la nivel național, principalii indicatori urmăriți fiind nivelul de notorietate al FGDB, gradul de încredere al populației în sistemul bancar din România, precum și percepția populației asupra impactului unui eventual faliment bancar.

Rezultatele studiului au evidențiat o ușoară creștere a indicatorilor relevanți pentru nivelul de notorietate al FGDB în rândul populației bancarizate, precum și în ceea ce privește percepția populației cu privire la posibilitatea recuperării sumelor depuse în cazul falimentului unei instituții de credit.

Educația financiară pentru elevi și studenți este de o importanță vitală deoarece îi pregătește pe aceștia să gestioneze sume de bani și să ia decizii financiare responsabile pe parcursul vieții lor. Aceasta contribuie la formarea unei generații mai responsabile din punct de vedere financiar și mai pregătite pentru viitor.

Începând cu anul 2023, FGDB și-a diversificat și intensificat acțiunile de educație financiară, adresându-se nu numai studenților din ciclurile de studii universitare de master și de doctorat, ca în anii precedenți, ci și elevilor din ciclul preuniversitar.

Astfel, pe lângă propriul concurs – *Concursul Costin Murgescu pentru cercetare în economie*, ajuns la cea de-a XII-a ediție în anul 2023, FGDB a participat, în calitate de partener al BNR, la organizarea *Concursului "Video Economia"* și a *Concursului național de educație financiară "Eugeniu Carada"*. De asemenea, FGDB a luat parte la acțiunile de educație financiară desfășurate de BNR în cadrul proiectului *Tabăra urbană de educație financiară*, precum și la alte evenimente organizate de diferite instituții.

Cooperarea la nivel național și internațional

În plan național, la data de 4 mai 2023 a intrat în vigoare Acordul tripartit de cooperare dintre Banca Națională a României, Ministerul Finanțelor și FGDB, pentru crearea astfel a unui cadru formalizat de facilitare a comunicării și derulării activităților în realizarea prerogativelor prevăzute în sarcina celor trei instituții, ce derivă atât din implicarea directă în asigurarea stabilității financiare, cât și din prevederile cadrului legal aplicabil (*Legea 311/2015, Legea 312/2015* și *OUG 99/2006*)[26].

Pe linia colaborării cu Banca Națională a României, este în derulare un proiect comun ce își propune dezvoltarea și implementarea unei scheme de compensare a investitorilor, clienți de retail ai instituțiilor de credit, prin extinderea obiectului de activitate al FGDB, proiect aprobat în ședința Consiliului de administrație al BNR din 28 aprilie 2021.

În plan internațional și în contextul atribuțiilor extinse ale schemelor de garantare a depozitelor, FGDB este reprezentat în grupurile de lucru din cadrul Forumului European al Asigurătorilor de Depozite (EFDI) organizate pe diverse proiecte, iar directorul general face parte din *task-force-ul* constituit la nivelul ABE al cărui obiectiv îl reprezintă analiza modului în care au fost implementate prevederile *Directivei 2014/49/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 privind schemele de garantare a depozitelor,* precum și elaborarea unor opinii cuprinzând propuneri de actualizare a cadrului aplicabil.

De asemenea, directorul general este reprezentantul FGDB în Comitetul schemelor de garantare a depozitelor din Uniunea Europeană, comitet ce este compus din conducătorii executivi ai schemelor

[26] Ordonanța de urgență nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 1027 din 27 decembrie 2006

de garantare a depozitelor respective și funcționează în cadrul EFDI.

Întrucât comunicarea este un element-cheie pentru orice schemă de garantare a depozitelor, care necesită o pregătire minuțioasă, FGDB a acordat o atenție deosebită cunoașterii bunelor practici și experiențelor altor scheme de garantare a depozitelor, împărtășind, la rândul său, din experiența pe care a acumulat-o. Având în vedere importanța comunicării și în eventualitatea unei plăți transfrontaliere de compensații, FGDB a găzduit la București, în perioada 5-6 octombrie 2023, reuniunile Comitetului EFDI pentru Relații publice și comunicare și ale Subgupului privind comunicarea, subgrup din cadrul Grupului de lucru EFDI referitor la cooperarea transfrontalieră.

Pe lângă reuniunile dedicate comunicării, FGDB a organizat, în aceeași perioadă, și reuniunea Grupului de lucru EFDI privind testele de stres.

La sfârșitul lunii februarie 2023, FGDB a primit vizita de studiu a unei delegații din partea schemei de garantare a depozitelor din Republica Kârgâză - *Deposit Protection Agency of the Kyrgyz Republic (DPAKR),* principalele subiecte abordate vizând atribuțiile FGDB, modul de organizare și funcționare, relațiile cu celelalte instituții implicate în asigurarea stabilității financiare, finanțarea schemei de garantare a depozitelor, inclusiv împrumutul cu caracter preventiv contractat de la BIRD, managementul riscurilor. Cu ocazia vizitei, FGDB și DPAKR au semnat un *Memorandum de Înțelegere.*

De asemenea, în luna septembrie 2023 a fost organizată de schema de garantare a depozitelor și comunitatea bancară din Republica Moldova o întâlnire virtuală cu reprezentanții FGDB, subiectul de interes abordat fiind modul de operaționalizare de către FGDB a soldurilor temporar ridicate ce beneficiază de un plafon suplimentar de garantare de 100.000 EUR peste plafonul standard de aceeași valoare.

În contextul atribuțiilor FGDB care impun colaborarea cu BNR în aplicarea măsurilor de redresare și rezoluție bancară, FGDB și Direcția Rezoluție bancară au organizat la București în data de 5 iulie 2023, la sediul BNR, un seminar cu tema *"Banca-punte ca instrument de rezoluție – experiența autorității de rezoluție din Polonia".* Prezentările din cadrul seminarului au fost susținute de patru reprezentanți ai schemei de garantare a depozitelor din Polonia, instituție care are și calitatea de autoritate de rezoluție.

CADRUL DE ADMINISTRARE A RISCURILOR FGDB

Administrarea riscurilor, prin statutul său de activitate de importanță strategică, și-a setat și îndeplinit obiectivele de performanță ce contribuie decisiv la consolidarea reputației FGDB și la înregistrarea de rezultate financiare optime, inclusiv pentru asigurarea unui ritm sustenabil de creștere a resurselor financiare disponibile. Administrarea riscurilor se realizează potrivit coordonatelor stabilite în strategia și politicile de risc, prin care se asigură menținerea unui profil de risc adecvat al organizației, conform cu țintele aprobate de Consiliul de supraveghere.

Similar anilor precedenți, în anul 2023, strategia și politicile privind administrarea riscurilor semnificative ale FGDB au avut ca obiectiv principal consolidarea unei culturi de risc orientate spre prudență și menținerea unui profil de risc scăzut, în măsură să asigure atât protejarea intereselor deponenților și a resurselor administrate, cât și conformitatea cu legislația și reglementările aplicabile. Sistemul de administrare a riscurilor implementat de FGDB acoperă întreg spectrul de riscuri semnificative la care este expusă organizația și cuprinde procesele, aplicațiile și procedurile specifice utilizate, precum și atribuțiile și responsabilitățile în domeniul administrării riscurilor la nivelul fiecărei structuri organizatorice și al funcției de management al riscurilor.

În anul 2023, FGDB a finalizat o etapă importantă din punct de vedere al consolidării și optimizării mecanismelor de administrare și control al riscurilor semnificative. Pe de o parte, a fost consolidat cadrul procedural privind administrarea riscurilor semnificative și, pe de altă parte, au fost finalizate integrarea și automatizarea proceselor de evaluare și raportare a riscurilor semnificative, precum și de monitorizare a profilului general de risc al FGDB în cadrul modulului dedicat din cadrul sistemului informatic integrat[27] utilizat la nivelul organizației. Implementarea și utilizarea sistemului informatic integrat reprezintă un salt calitativ semnificativ în procesul de administrare a riscurilor prin automatizarea evaluării și raportării riscurilor și a profilului general de risc al FGDB.

Potrivit cadrului de reglementare privind sistemul de control intern, în anul 2023 a fost actualizat registrul riscurilor, care reprezintă un real suport decizional pentru conducerea executivă, contribuind semnificativ la consolidarea sistemului de guvernanță a riscului la nivelul FGDB.

Evoluția FGDB ca organizație, precum și modificările inerente ale factorilor interni și externi care influențează activitatea sa, determină necesitatea monitorizării continue a profilului său de risc și adaptarea corespunzătoare a strategiei și a politicilor sale de administrare a riscurilor. În acest context, FGDB a acordat o atenție sporită unor riscuri care, în ultimii ani, au dovedit o dinamică mai accentuată, sub impactul digitalizării (riscul cibernetic) și al evoluției pieților financiare (riscul de rată a dobânzii).

Principalele categorii de risc adresate de FGDB prin instrumente și măsuri specifice sunt:

riscul de credit

În calitate de schemă statutară de garantare a depozitelor și de administrator al fondului de rezoluție bancară, FGDB își asumă riscul de credit prin expunerile față de contrapartidele/ emitenții care satisfac criteriile de eligibilitate stabilite prin strategia anuală de investire a resurselor. Acest risc este administrat, în funcție de natura contrapartidei/emitentului, prin intermediul unui sistem de limite stabilite pentru: instituții de credit, categorii de instituții de credit, alte categorii de emitenți (inclusiv instituții financiare internaționale). Respectarea limitelor este monitorizată și raportată conducerii FGDB în mod regulat, iar limitele pot fi revizuite pe parcursul anului, dacă evoluțiile pieței/ emitentului/ contrapartidei reclamă o astfel de acțiune.

riscul de piață

FGDB este expus acestui tip de risc în condițiile evoluției nefavorabile a prețului instrumentelor financiare disponibile pentru tranzacționare pe care le deține, a ratelor de dobândă și a cursului de schimb. În prezent, acest risc este monitorizat prin reevaluarea la prețurile pieței a instrumentelor tranzacționabile de natura titlurilor de plasament (*available for sale*), prin monitorizarea pierderilor potențiale (*Value at Risk*), analiza impactului negativ al modificării ratelor de dobândă (*Scenario analysis*) și prin setarea unor praguri de alertă și a unor praguri de intervenție. FGDB va completa instrumentarul de administrare a riscului de piață pe măsură ce portofoliul său de plasamente va crește în complexitate și diversitate.

De asemenea, în scopul evaluării riscului de rată a dobânzii, după implementarea SII, FGDB monitorizează indicatorul durata portofoliului (*portfolio duration*) pentru portofoliul de instrumente financiare tranzacționabile, indicatorul fiind utilizat și în evaluarea profilului general de risc al FGDB.

riscul de lichiditate

Politica FGDB de administrare a riscului de lichiditate urmărește, în principal, menținerea unui nivel minim al lichidității lunare din resursele financiare disponibile, recalibrat în funcție de evoluțiile pieței, coroborat cu deținerea unui volum adecvat de titluri de plasament, menținerea unei structuri echilibrate pe tipuri de plasamente, precum și implementarea / actualizarea mecanismelor de finanțare alternative pentru situații neprevăzute.

Riscul de lichiditate s-a diminuat considerabil odată cu operaționalizarea împrumutului cu caracter preventiv, având în vedere că acesta reprezintă un *buffer* real de lichiditate pentru schema de garantare a depozitelor.

Totodată, FGDB și-a consolidat capacitatea de a monetiza portofoliul de titluri de stat în caz de necesitate, prin

[27] În anul 2022, la nivelul Fondului a devenit operațional un sistem informatic integrat, care contribuie substanțial la îmbunătățirea cadrului operațional de desfășurare a activității, în principal prin (i) integrarea și automatizarea fluxurilor și proceselor de lucru, (ii) reducerea semnificativă a riscului operațional asociat fluxurilor și proceselor, precum și (iii) eficientizarea activității și asigurarea suportului adecvat pentru o guvernanță eficace a riscului.

încheierea unor convenții pentru operațiuni de tip *repo* cu o serie de dealeri primari. Având în vedere modificările cadrului legislativ aplicabil, FGDB, împreună cu direcțiile de specialitate din cadrul BNR, derulează un proiect pentru elaborarea cadrului contractual și procedural care să îi asigure accesul la tranzacții de tip *repo* cu BNR, pentru a obține lichiditate pe termen scurt în condițiile stabilite de lege, compatibile cu reglementările europene incidente.

riscul operațional

Riscul înregistrării de pierderi sau al nerealizării profiturilor estimate - determinat fie de utilizarea unor procese, sisteme și resurse umane inadecvate sau care nu și-au îndeplinit funcția în mod corespunzător, fie de evenimente și acțiuni externe - este inerent oricărei activități derulate la nivelul FGDB. Pentru identificarea riscurilor operaționale și implementarea de măsuri pentru eliminarea / reducerea acestora, FGDB se bazează pe auto-evaluarea riscurilor și controalelor implementate la nivelul structurilor sale organizatorice.

În cadrul riscului operațional, FGDB monitorizează în mod deosebit două subcategorii de riscuri, respectiv *riscul cibernetic* și *riscul determinat de prelucrarea datelor cu caracter personal*, care au crescut ca importanță în ultima perioadă odată cu implementarea sistemului informatic integrat la nivelul FGDB, dar și a accesării de la distanță a unor date sensibile. Pentru ambele subcategorii de riscuri sunt prevăzute instrumente și scale de măsurare/evaluare pe baza indicatorilor specifici.

Ca urmare a îmbunătățirii mecanismelor de monitorizare și control al riscurilor, prin implementarea cadrului procedural privind administrarea riscurilor și a funcționalităților specifice de management al riscurilor din cadrul sistemului informatic integrat, FGDB deține un sistem funcțional de colectare a datelor și de raportare a evenimentelor generatoare de pierderi. Consolidarea și optimizarea cadrului de reglementări interne în conformitate cu bunele practici dezvoltate la nivelul altor scheme de garantare a depozitelor, care să asigure administrarea adecvată a riscurilor semnificative la nivelul FGDB, în general, și a riscului operațional în mod deosebit, rămân obiective de importanță strategică pentru FGDB.

Utilizarea instrumentelor menționate anterior, precum și gradul de complexitate al acestora vor fi corelate cu volumul și complexitatea activității efectiv desfășurate și cu nivelul de expunere la riscul operațional, prin aplicarea principiului proporționalității.

riscul reputațional

Politica FGDB de administrare a riscului reputațional vizează, pe de o parte, evitarea acțiunilor de natură să genereze o percepție negativă la adresa sa din partea deponenților, a publicului în sens larg și a celorlalte instituții din cadrul rețelei de stabilitate financiară și, pe de altă parte, îmbunătățirea cadrului operațional, actualizarea și testarea periodică a planurilor de continuitate a activității și derularea de exerciții de simulare de criză. La acestea se adaugă promovarea unei comunicări sistematice și deschise cu publicul, cu instituțiile de credit participante (inclusiv prin intermediul Asociației Române a Băncilor), precum și cu ceilalți membri ai rețelei de stabilitate financiară.

riscul strategic

Evaluarea riscului strategic reprezintă o parte componentă a procesului de planificare strategică. Principalele surse potențiale de risc strategic sunt localizate în planurile strategice ale FGDB care vizează nivelul-țintă de acoperire, dezvoltarea organizațională și strategia de administrare a resurselor financiare disponibile. Pentru menținerea riscului strategic în limita asumată, FGDB reevaluează periodic obiectivele sale strategice în raport cu realizările și alocă resurse adecvate acțiunilor de natură preventivă. Un rol major revine sistemului de guvernanță funcțional și eficient, asigurat prin structura de management formată din Comitetul director și Consiliul de supraveghere, la nivelul căruia funcționează Comitetul de audit.

Anual, conducerea FGDB stabilește un profil de risc-țintă – al cărui nivel este fundamentat pornind de la atribuțiile statutare și de la apetitul la risc al FGDB – care exprimă în mod sintetic totalitatea riscurilor la care este sau va fi expus FGDB. Profilul de risc este evaluat periodic, pe baza evoluției scorurilor atribuite riscurilor semnificative identificate, pentru a asigura menținerea/încadrarea acestuia în ținta asumată. La rândul său, ținta este supusă unei evaluări periodice din punct de vedere al gradului său de adecvare la evoluțiile interne și la dinamica factorilor din mediul extern.

ACTIVITATEA DE AUDIT INTERN DIN CADRUL FGDB

Funcția de audit intern este asigurată în cadrul FGDB prin Compartimentul Audit intern. Structura este subordonată funcțional Consiliului de supraveghere, iar activitatea acesteia este supervizată de către Comitetul de audit, fiind garantate astfel condițiile de independență și obiectivitate asumate prin statutul funcției de audit intern în cadrul organizației.

Principalul obiectiv al structurii de audit intern este de a contribui la consolidarea procesului de management în cadrul FGDB prin examinarea obiectivă și independentă a proceselor de administrare a riscurilor, de control intern și de guvernanță.

Echipa de audit intern urmărește pe parcursul desfășurării misiunilor evaluarea riscurilor identificate, stabilirea cauzelor și a consecințelor potențiale, precum și formularea recomandărilor corespunzătoare pentru remedierea acestora. Recomandările formulate au avut în vedere caracterul fezabil și economic astfel încât implementarea și aplicarea acestora să necesite costuri financiare/umane/logistice în concordanță cu aportul lor din punct de vedere al eficientizării activității FGDB.

Pe parcursul anului 2023, misiunile derulate de echipa de audit intern au avut în atenție evaluarea sistemului de control intern prin prisma aplicării Normelor de control intern, a proceselor de protecție a datelor cu caracter personal, respectiv monitorizarea instituțiilor de credit participante la FGDB, dar și o misiune de consultanță pentru implementarea fluxurilor de documente în modulul FileDoc al SII.

În cadrul acestor misiuni, echipa de audit intern și-a menținut constant atenția asupra formulării de opinii și recomandări care să susțină creșterea eficienței și eficacității proceselor, pentru o mai bună valorificare a resurselor materiale și umane, contribuind în mod semnificativ la îmbunătățirea proceselor și consolidarea guvernanței corporative în cadrul FGDB. De asemenea, Compartimentul Audit intern a monitorizat periodic stadiul implementării recomandărilor formulate în urma derulării misiunilor de audit intern. Riscurile reziduale evaluate pe parcursul misiunilor de audit intern sunt în general reduse, iar măsurile de control adoptate/implementate contribuie la menținerea lor la un nivel acceptabil.

La nivelul FGDB sistemele de guvernanță, management al riscurilor și control intern implementate sunt proiectate și operează într-o asemenea manieră încât să se atingă în mod consecvent obiectivele proceselor.

Măsurile de control intern adoptate conduc la un nivel al riscurilor reziduale acceptabil. Acțiunile specifice ale managementului de supervizare a proceselor și adaptarea la schimbările din mediul intern si extern contribuie la menținerea riscurilor semnificative în limitele apetitului aprobat de conducerea superioară.

Prin utilizarea instrumentelor specifice, funcția de audit intern a contribuit la întărirea sistemului de control intern și la creșterea nivelului de eficiență și eficacitate a proceselor evaluate. S-au înregistrat astfel progrese din perspectiva optimizării sistemelor de management al riscurilor, de control intern și de guvernanță, create pentru realizarea principalelor obiective ale FGDB de protejare a deponenților și asigurare a stabilității financiare.

Cadrul de reglementare, precum și evoluția bunelor practici în domeniul auditului intern, completate de ariile legislative și de standardizare conexe au reprezentat un punct de interes permanent al Compartimentului Audit intern.

În acest sens s-a manifestat o preocupare constantă pentru evoluția celor mai bune practici în domeniul auditului intern și au fost parcurse etapele necesare pentru aderarea la acestea.

2 CONTEXTUL ȘI CADRUL DE REGLEMENTARE ÎN 2023

MEDIUL INTERNAȚIONAL ȘI CADRUL DE REGLEMENTARE A ACTIVITĂȚII SCHEMELOR DE GARANTARE A DEPOZITELOR

Economia globală a evoluat în primele nouă luni ale anului 2023 într-un mediu afectat încă de incertitudinea prelungită determinată de situațiile de criză din anii precedenți, aferente pandemiei de COVID-19 și războiului dintre Federația Rusă și Ucraina. În ultimul trimestru al anului, a fost consemnată o amplificare a riscurilor globale ca urmare a intensificării tensiunilor geopolitice prin izbucnirea conflictului din Orientul Mijlociu, în luna octombrie 2023.

Declanșarea conflictului din Orientul Mijlociu a determinat o creștere a aversiunii la risc pe piețele financiare, acestea înregistrând o creștere semnificativă atât a volatilității prețurilor titlurilor de capital și ale obligațiunilor, cât și a primelor la termen.

Alte perturbări au fost consemnate pe piața petrolului și pe piețele globale de mărfuri, iar traficul maritim din Marea Roșie a fost afectat, generând creșteri ale costurilor de transport și întârzieri în termenele de livrare. Cu toate acestea, până la data prezentului raport, conflictul din Orientul Mijlociu nu a avut un impact advers de amploare semnificativă asupra economiei globale, însă continuă să reprezinte o sursă de incertitudine dificil de cuantificat.

Creșterea economică a decelerat în anul 2023, pe ansamblul Uniunii Europene și în zona euro situându-se la un nivel modest, de 0,4%, în scădere cu 3 puncte procentuale față de anul 2022. Este de menționat faptul că, la nivelul Uniunii Europene, continuă să se înregistreze diferențe de creștere între statele membre.

Încetinirea creșterii anuale a produsului intern brut în Uniunea Europeană a fost influențată, în principal, de nivelul ridicat al ratei inflației, adoptarea de către băncile centrale a unei politici monetare restrictive care să permită reducerea treptată a acesteia, precum și de reducerea cererii externe.

Deși s-a menținut la un nivel relativ înalt, rata inflației pe ansamblul Uniunii Europene a urmat o tendință de scădere pe parcursul anului 2023, cu un ritm mai alert decât cel estimat, în principal ca rezultat al politicii monetare restrictive și al relaxării tensiunilor care au afectat lanțurile de aprovizionare globale.

Înăsprirea condițiilor financiare a condus la costuri ridicate ale împrumuturilor, generând o slăbire a investițiilor și probleme în ceea ce privește refinanțarea datoriilor firmelor. Pe fondul unui grad mare de îndatorare, creșterea costurilor de finanțare a generat presiuni în mai multe sectoare, vulnerabilități importante fiind identificate în sectorul imobiliar comercial.

Pe lângă contextul macroeconomic dificil, anul 2023 a adus noi riscuri și provocări pieților financiar-bancare din întreaga lume, precum și autorităților și instituțiilor care susțin așa-numitele *"plase de siguranță"* financiare[28].

În luna martie 2023, piețele financiare au fost afectate de o serie de turbulențe generate de colapsul băncilor americane Silicon Valley Bank și Signature Bank, precum și de cel al băncii elvețiene Credit Suisse.

Autoritățile din țările respective au reacționat rapid pentru soluționarea situațiilor celor trei bănci, luând măsuri de urgență pentru menținerea încrederii publicului și evitarea propagării panicii în rândul deponenților. În Statele Unite ale Americii, schema de garantare a depozitelor (Federal Deposit Insurance Corporation – FDIC) a preluat administrarea băncilor Silicon Valley Bank și Signature Bank, în timp ce în Elveția autoritățile au facilitat preluarea Credit Suisse de către UBS. Prin modalitățile de soluționare adoptate, niciun deponent nu a fost afectat, sumele deținute de aceștia fiind protejate integral.

În ciuda condițiilor adverse din anul 2023, sectorul bancar din Uniunea Europeană și, în particular, sectorul bancar din România, au rămas stabile, demonstrându-și robustețea la șocuri.

Mediul economic dificil din ultimii ani şi reformele întreprinse în domeniul financiar au condus la schimbări radicale ale sectorului bancar din Uniunea Europeană, care au inclus revizuiri ale strategiilor, activităților şi structurilor operaționale ale instituțiilor de credit. Adaptarea băncilor la modificările care au avut/ au loc în mediul economico-financiar și gestionarea adecvată a riscurilor la care expuse, îndeosebi în ceea ce privește riscurile de dată recentă (de exemplu, riscurile geopolitice, riscurile cibernetice, riscurile legate de schimbările climatice) reprezintă procese continue aflate în atenția tuturor părților implicate.

În acest sens, consolidarea rezilienței sectorului bancar prin îmbunătățirea mediului de reglementare a fost și în anul 2023 unul dintre obiectivele prioritare la nivelul instituțiilor Uniunii Europene, un progres notabil înregistrându-se prin adoptarea *"Pachetului bancar"*. În baza actelor normative din acest pachet este pus în aplicare ultimul set de standarde internaționale de reglementare a sectorului bancar (standardele Basel III), contribuind astfel la întărirea cadrului de supraveghere bancară și de gestionare a riscurilor și la creșterea rezilienței băncilor din Uniunea Europeană la potențialele șocuri economice și riscuri de mediu, sociale și de guvernanță.

Potrivit datelor aferente anului 2023, băncile europene dispun de o capitalizare solidă, și-au consolidat poziții confortabile de lichiditate, iar profitabilitatea s-a îmbunătățit considerabil.

Datele despre indicatorii economici și cei ai sectorului bancar din Uniunea Europeană și din România sunt prezentate în cadrul secțiunii *"Evoluții ale sectorului bancar din Uniunea Europeană și din România"* din cuprinsul acestui capitol.

Ca urmare a turbulențelor manifestate în SUA, s-a reiterat importanța asigurării unui cadru eficient de gestionare a crizelor, capabil să asigure o reacție promptă astfel încât să fie minimizat riscul pierderii încrederii deponenților și investitorilor și al apariției fenomenului de contagiune.

Ca parte a măsurilor luate pe plan internațional, revizuirea cadrului european de gestionare a crizelor și de asigurare a depozitelor (CMDI) s-a aflat în anul 2023 în centrul preocupărilor autorităților și instituțiilor Uniunii Europene.

Totodată, au fost definitivate o serie de noi reglementări și orientări, iar asociațiile profesionale internaționale ale schemelor de garantare a depozitelor, respectiv EFDI și IADI, au elaborat mai multe studii pe diverse teme de interes privind protecția depozitelor și au adoptat documente de poziție privind unele proiecte de reglementări.

Cadrul european de gestionare a crizelor și de asigurare a depozitelor

Comisia Europeană a publicat, în data de 18 aprilie 2023, un pachet de propuneri legislative privind consolidarea cadrului CMDI[29], care include:

- o propunere de directivă de modificare a *Directivei 2014/49/UE* în ceea ce privește domeniul de aplicare al protecției depozitelor, utilizarea fondurilor schemelor de garantare a depozitelor, cooperarea transfrontalieră și transparența;
- o propunere de directivă de modificare a *Directivei 2014/59/UE* în ceea ce privește măsurile de intervenție timpurie, condițiile pentru declanșarea procedurii de rezoluție și finanțarea măsurilor de rezoluție;
- o propunere de regulament de modificare a *Regulamentului (UE) nr. 806/2014* în ceea ce privește măsurile de intervenție timpurie, condițiile pentru declanșarea procedurii de rezoluție și finanțarea măsurilor de rezoluție;
- o propunere de directivă de modificare a *Directivei 2014/59/UE* și a *Regulamentului (UE) nr. 806/2014* în ceea ce privește anumite aspecte ale cerinței minime de fonduri proprii și datorii eligibile.

Propunerile legislative au ca scop sporirea rezilienței sistemului bancar din Uniunea Europeană în situații de criză prin creșterea armonizării reglementărilor din domeniul gestionării crizelor și prin extinderea sferei de aplicare a instrumentelor de rezoluție, în special în ceea ce privește instituțiile de credit de talie mică și mijlocie.

Principalele modificări propuse în pachetul legislativ menționat mai sus au în vedere următoarele aspecte:

- extinderea domeniului de aplicare al rezoluției prin revizuirea evaluării interesului public astfel încât să se asigure posibilitatea aplicării instrumentelor de rezoluție și în cazul instituțiilor de credit mici și mijlocii;
- modificarea ierarhiei creditorilor în cazul insolvenței instituțiilor de credit, cu scopul de a permite utilizarea fondurilor schemelor de garantare a depozitelor și pentru finanțarea altor măsuri în afara plății de compensații;
- armonizarea testului celui mai mic cost pentru toate tipurile de intervenții ale schemelor de garantare a depozitelor, care să stea la baza deciziei cu privire la utilizarea fondurilor de garantare a depozitelor în alte scopuri decât plata de compensații[30];
- clarificarea și îmbunătățirea cadrului de intervenție timpurie;
- asigurarea declanșării timpurii a procedurii de rezoluție bancară;
- întărirea protecției deponenților în ceea ce privește sfera de garantare, armonizarea opțiunilor naționale, cooperarea transfrontalieră, îmbunătățirea transparenței privind schemele de garantare a depozitelor.

În România a fost constituit un grup de lucru, format din reprezentanți ai Băncii Naționale a României și FGDB, cu scopul formulării elementelor naționale de mandat în negocierile ce au loc la nivel european asupra pachetului CMDI. În cursul lucrărilor grupului de lucru, desfășurate în perioada 9 – 27 iunie 2023, FGDB a susținut poziția aprobată la nivelul Consiliului de supraveghere al acestuia care, în esență, se referă la un *status quo* în ce privește conținutul principalelor teme aflate în dezbatere, respectiv (i) recalibrarea testului interesului public în sensul lărgirii sferei rezoluției prin includerea băncilor de

[28] Schema de garantare a depozitelor reprezintă una dintre componentele *"plasei de siguranță"* (rețelei de asigurare a stabilității financiare), alături de, în principal, împrumutătorul de ultimă instanță și autoritatea de supraveghere/rezoluție.

[29] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_2250

[30] O schemă de garantare a depozitelor poate contribui la finanțarea altor intervenții numai în cazul în care acestea sunt mai puțin costisitoare decât plata compensațiilor în cazul indisponibilizării depozitelor la o instituție de credit.

talie medie și mică; (ii) rangul de prioritate a creanțelor schemelor de garantare în procedura falimentului instituțiilor de credit, în sensul menținerii unui rang senior pentru creanțele schemelor de garantare a depozitelor față de celelalte creanțe, inclusiv față de creanțele din depozitele neacoperite; (iii) menținerea limitei privind finanțarea măsurilor de rezoluție din resursele financiare ale schemelor de garantare și (iv) utilizarea resurselor financiare ale schemelor de garantare a depozitelor exclusiv pentru finanțarea strategiilor de transfer ce implică depozite acoperite.

Elementele de poziție rezultate în urma activității grupului de lucru au fost discutate și agreate la nivelul instituțiilor implicate, respectiv Banca Națională a României, Ministerul Finanțelor și FGDB. Sintetic, acestea se refereau la extinderea aplicării rezoluției la instituțiile de credit de talie medie (nu și la cele de talie mică), condiționată însă de existența unor plase de siguranță care să asigure capacitatea financiară adecvată a FGDB pentru îndeplinirea mandatului principal (protejarea depozitelor acoperite și plata compensațiilor). Plasele de siguranță menționate au fost propuse sub forma limitării accesului autorității de rezoluție la resursele FGDB (spre deosebire de un acces aproape nelimitat propus prin proiectul CMDI) și a menținerii ”superpreferinței” FGDB (și a depozitelor acoperite protejate de acesta) în ierarhia creditorilor în insolvență.

În linie cu mandatul național aprobat de BNR, FGDB participă, alături de reprezentanți ai Băncii Naționale a României și Ministerului Finanțelor, în cadrul *Grupului de lucru CMDI,* constituit la nivelul Consiliului Uniunii Europene din experți și atașați financiari ai statelor membre, luând parte atât la reuniunile acestuia, cât și la discuții bilaterale tehnice cu reprezentanții altor state membre cu privire la pozițiile acestora referitoare la propunerile Comisiei Europene sau cu reprezentanții Președinției Consiliului UE.

Ghiduri și rapoarte ale Autorității Bancare Europene

- *Ghidul Autorității Bancare Europene EBA/GL/2023/02 privind metodele de calcul al contribuțiilor la schemele de garantare a depozitelor în temeiul Directivei 2014/49/UE (revizuit) (Ghidul EBA/GL/2023/02)*[31]*,* care înlocuiește *Ghidul Autorității Bancare Europene EBA/GL/2015/10*

În data de 21 februarie 2023, Autoritatea Bancară Europeană a publicat *Ghidul EBA/GL/2023/02,* care prezintă o metodologie îmbunătățită de determinare a contribuțiilor instituțiilor de credit la fondul de garantare a depozitelor în funcție de riscul acestora[32].

Principalele modificări aduse de Ghidul revizuit privind metodele de calcul al contribuțiilor la schemele de garantare a depozitelor se referă la:

- stabilirea unor niveluri minime pentru valorile-prag ale majorității indicatorilor principali de risc, în conformitate cu cerințele minime de reglementare aplicabile, precum și ajustarea ponderilor minime ale acestora;
- îmbunătățirea formulei în baza căreia se determină factorul de ajustare la risc pentru fiecare instituție de credit;
- modul în care se iau în considerare depozitele în cazul cărora nu există informații certe cu privire la acoperirea acestora de către schema de garantare a depozitelor (de exemplu, situația în care o instituție financiară plasează la o bancă fondurile clienților săi);
- introducerea posibilității utilizării unei abordări în care determinarea contribuțiilor să se facă nu numai în funcție de riscuri și volumul depozitelor acoperite, ci și de suma contribuțiilor plătite de o instituție de credit în perioadele anterioare.

[31] Final Report On Guidelines (revised) on methods for calculating contributions to deposit guarantee schemes under Directive 2014/49/EU repealing and replacing Guidelines EBA/GL/2015/10, 21 februarie 2023.
În data de 24 mai 2023, Autoritatea Bancară Europeană a publicat o rectificare la *Ghidul EBA/GL/2023/02*, în baza căreia a fost modificat unul dintre alineatele *Ghidului Autorității Bancare Europene EBA/GL/2021/17 privind delimitarea și raportarea resurselor financiare disponibile ale schemelor de garantare a depozitelor.*

[32] *Ghidul EBA/GL/2023/02* se va aplica din 3 iulie 2024, dată de la care se abrogă *Ghidul EBA/GL/2015/10.*

- *Raportul Autorității Bancare Europene EBA/Rep/2023/39 privind acoperirea depozitelor bancare*[33]

În contextul procesului de revizuire a cadrului european de gestionare a crizelor și de asigurare a depozitelor, Autoritatea Bancară Europeană a elaborat, la solicitarea Comisiei Europene, o analiză privind deponenții și depozitele acoperite ale acestora, precum și depozitele autorităților publice.

În analiza acoperirii depozitelor[34] au fost luate în considerare atât plafonul actual de garantare a acestora, respectiv 100.000 euro, cât și niveluri potențiale mai mari de acoperire[35].

Rezultatele analizei au relevat că 96% dintre deponenții din Spațiul Economic European beneficiază de acoperirea integrală a depozitelor pe care le au la bănci întrucât valoarea acestora nu depășește 100.000 euro.

Restul de 4% dintre deponenții garantați sunt cei care dețin depozite peste 100.000 euro[36], aceștia aparținând, în cea mai mare parte, categoriei persoanelor juridice garantate (în principal, întreprinderi).

Din analiza efectuată a rezultat că plafonul actual de garantare asigură un grad înalt de acoperire a depozitelor din Spațiul Economic European, nefiind necesară o creștere a acestuia.

Majoritatea covârșitoare a deponenților beneficiază deja de acoperirea integrală a depozitelor pe care le au la bănci, iar o eventuală majorare a plafonului de garantare nu ar avea un impact semnificativ din perspectiva stabilității financiare și a protecției deponenților.

Din contră, un nivel mai mare al plafonului de garantare ar conduce la creșterea atât a costurilor pentru instituțiile de credit, cât și a hazardului moral[37].

Impactul lărgirii sferei de garantare a depozitelor prin includerea depozitelor autorităților publice[38] a reprezentat o altă temă a studiului întreprins de Autoritatea Bancară Europeană. Ca urmare a analizei efectuate a rezultat că includerea depozitelor tuturor autorităților publice în sfera de garantare ar avea doar un impact limitat asupra costurilor suportate de instituțiile de credit întrucât numărul autorităților publice este relativ redus comparativ cu numărul deponenților garantați pe ansamblul Spațiului Economic European.

Pe de altă parte, având în vedere că această categorie de deponenți include și școli, spitale, entități care prestează servicii municipale, se consideră că ar trebui să aibă același regim de garantare ca cel aplicabil întreprinderilor.

[33] Report on deposit coverage in response to European Commission’s Call for Advice (EBA/Rep/2023/39), decembrie 2023.

[34] Analiza a avut la bază datele furnizate de autoritățile naționale competente/ schemele de garantare a depozitelor din 28 de țări aparținând Spațiului Economic European (SEE), orizontul de timp analizat fiind ianuarie 2022-august 2023.

[35] 150.000 euro și 250.000 euro. De asemenea, a fost realizată și o analiză pentru un nivel ipotetic de acoperire de 1.000.000 euro în cazul depozitelor persoanelor juridice garantate, cu menținerea neschimbată a plafonului pentru persoanele fizice.

[36] În cazul indisponibilizării depozitelor la banca la care au conturi, acești deponenți vor fi despăgubiți în limita a 100.000 euro, acesta fiind plafonul curent de acoperire în toate statele membre.

[37] În ipoteza unui plafon de acoperire de 250.000 euro, proporția deponenților care nu ar fi acoperiți integral s-ar reduce la 1,5%. Astfel, s-ar diminua semnificativ segmentul deponenților care ar fi interesați nu numai de rata dobânzii la depozite, ci și de riscul băncilor la care își depun banii, jucând astfel un rol important în exercitarea disciplinei de piață.

[38] Potrivit *Directivei 2014/49/UE,* depozitele autorităților publice sunt excluse de la garantare, excepție făcând, în unele state membre, depozitele autorităților locale cu un buget anual de până la 500.000 euro.

Studii și documente ale EFDI

Declarații de principiu formulate de practicienii din domeniul garantării depozitelor cu privire la revizuirea cadrului european de gestionare a crizelor și de asigurare a depozitelor[39]

Declarațiile de principiu ale practicienilor europeni din domeniul garantării depozitelor au vizat mai multe aspecte ale proiectului de revizuire a cadrului european de gestionare a crizelor și de asigurare a depozitelor și s-au referit la:

- susținerea unei mai mari armonizări a cadrului de gestionare a crizelor din Uniunea Europeană, cu precizarea faptului că, în opinia EFDI, în situațiile în care supravegherea bancară este la nivel național, atunci și gestionarea crizelor ar trebui să fie tot la nivel național;
- explicitarea suplimentară a modului de extindere a evaluării interesului public;
- menținerea unei limite adecvate în ceea ce privește utilizarea fondurilor schemelor de garantare a depozitelor astfel încât să fie asigurată credibilitatea acestora;
- reevaluarea propunerii de utilizare a mijloacelor financiare disponibile ale schemelor de garantare a depozitelor în cazul în care contribuția acționarilor și a creditorilor băncii la absorbția pierderilor sau la recapitalizare ar fi inferioară pragului de 8% din totalul pasivelor băncii, necesar a fi atins pentru a putea accesa Fondul unic de rezoluție pentru a acoperi pierderile sau pentru a recapitaliza banca în cauză;
- menținerea rangului prioritar al depozitelor acoperite în ordinea de plată a creanțelor, acesta fiind un instrument esențial pentru a asigura credibilitatea și buna funcționare a schemelor de garantare a depozitelor;
- necesitatea actualizării Comunicării Comisiei Europene referitoare la aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în cazul băncilor, pentru a permite intervențiile schemelor de garantare a depozitelor;
- clarificarea și consolidarea competențelor decizionale ale unei scheme de garantare a depozitelor de a aplica măsuri alternative;
- asigurarea capacității practice a unei scheme de garantare a depozitelor/unui sistem instituțional de protecție de a lua măsuri preventive în cazul restabilirii viabilității unei bănci sau al ieșirii ordonate a acesteia din piața bancară;
- abordarea problemei transferului contribuțiilor între schemele de garantare a depozitelor atunci când o bancă își schimbă participarea de la o schemă la alta;
- clarificarea și definirea mai detaliată a aspectelor care privesc (i) evaluarea interesului public, (ii) rolul schemelor de garantare a depozitelor în procesul decizional, (iii) testul celui mai mic cost, (iv) cerința minimă de fonduri proprii și datorii eligibile (MREL);
- aplicarea de către schema națională de garantare a depozitelor a testului celui mai mic cost și determinarea de către aceasta a costurilor potențialelor sale intervenții;
- asigurarea unui regim similar de garantare pentru depozitele de fonduri ale clienților (fonduri pe care instituțiile financiare le depun la o bancă în numele clienților lor) și conturile beneficiarilor;
- posibilitatea ca schema de garantare a depozitelor să plătească compensații prin orice modalitate pe care o consideră sigură și adecvată din perspectiva cerințelor privind prevenirea și combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului.

Comentarii și recomandări referitoare la propunerea de revizuire a Directivei privind schemele de garantare a depozitelor[40]

În luna martie 2024, Comitetul EFDI pentru Uniunea Europeană a aprobat un nou document de poziție al EFDI care vine în completarea *Declarațiilor de principiu formulate de practicienii din domeniul garantării depozitelor cu privire la revizuirea cadrului european de gestionare a crizelor și de asigurare a depozitelor*, prezentate în paragraful anterior.

Acest al doilea document de poziție cuprinde comentarii și recomandări ale EFDI referitoare la o serie de prevederi din propunerea Comisiei Europene de revizuire a *Directivei privind schemele de garantare a depozitelor,* printre acestea regăsindu-se următoarele:

- aplicarea aceluiași regim de garantare depozitelor de fonduri ale clienților și conturilor beneficiarilor, fără ca acestea să fie tratate distinct, așa cum se propune de către Comisia Europeană;
- menținerea *status-quo*-ului în legătură cu măsurile pe care le pot lua autoritățile competente, la notificarea și în cooperare cu schemele de garantare a depozitelor, în cazul instituțiilor de credit care nu se conformează obligațiilor pe care le au în calitate de membre ale schemelor;
- includerea depozitelor autorităților publice în sfera de garantare, cu stabilirea ca opțiune națională a posibilității excluderii de la garantare a depozitelor autorităților centrale și/sau locale în funcție de specificul național;
- clarificarea regimului soldurilor temporar ridicate în noul caz propus prin proiectul de directivă, respectiv fondurile depuse pentru achiziționarea într-un termen scurt a unui bun imobil locativ privat;
- menținerea ca opțiune națională a posibilității luării în considerare a datoriilor scadente ale deponenților față de instituția de credit atunci când se determină compensațiile pe care le vor primi deponenții în cazul indisponibilizării depozitelor la instituția de credit în cauză;
- clarificarea modului în care se stabilește momentul de început al perioadei de plată a compensațiilor în cazul conturilor beneficiarilor, fondurilor clienților și soldurilor temporar ridicate, pentru aceste categorii de depozite Comisia Europeană propunând o perioadă mai lungă, de 20 de zile lucrătoare;
- stabilirea unui mecanism care să stea la baza suspendării plății compensațiilor în cazul acelor deponenți pentru care există o suspiciune de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, conform notificării unității de informații financiare/autorității desemnate;
- existența posibilității ca schema de garantare a depozitelor să despăgubească deponenții prin intermediul oricărui instrument de plată pentru care este asigurată trasabilitatea;
- eliminarea propunerii Comisiei Europene conform căreia schemele de garantare a depozitelor au o creanță doar asupra instituției de credit reziduale în cazul în care fondurile acestora sunt utilizate în contextul aplicării instrumentelor de rezoluție sau măsurilor alternative, prin aceasta limitându-se potențialele recuperări de creanțe (de exemplu, creanțele asupra unei instituții-punte);
- alinierea modului de definire a nivelului-țintă și a modului de calcul al contribuțiilor;
- introducerea posibilității ca schema de garantare a depozitelor din statul membru de origine să despăgubească direct deponenții sucursalelor din statele membre gazdă;
- elaborarea de către Autoritatea Bancară Europeană a unui standard tehnic de reglementare cu privire la transferul contribuțiilor între schemele de garantare a depozitelor în cazul în care o instituție de credit își schimbă participarea de la o schemă la alta;
- stabilirea unui cadru armonizat de raportare a informațiilor pe care autoritățile desemnate le transmit Autorității Bancare Europene cu privire la diferiți indicatori ai schemelor de garantare a depozitelor.

Sursele de finanțare ale schemelor de garantare a depozitelor[41]

Studiul a vizat modul în care sunt utilizate mecanismele de finanțare alternative ale schemelor de garantare a depozitelor în cazul plăților de compensații către deponenții garantați sau al altor tipuri de intervenții ale schemelor.

Au fost abordate, cu precădere, următoarele aspecte:

- mecanismele de finanțare alternative la care poate apela o schemă de garantare a depozitelor;
- experiența practică în utilizarea acestora și/sau efectuarea de simulări de criză în cadrul cărora să fie testate mecanismele de finanțare alternative;

[39] EFDI Position Paper: Crisis Management and Deposit Insurance (CMDI) Framework Review - Statements from Practitioners, octombrie 2023

[40] EFDI Position Paper: Comments and recommendations on DGSD review, martie 2024

[41] EFDI D3 Working Paper: Sources of Funding, octombrie 2023

- ordinea utilizării diferitelor surse de finanțare ale unei scheme de garantare a depozitelor;
- criteriile avute în vedere pentru utilizarea diferitelor mecanisme de finanțare alternative în situații de criză.

Din studiul efectuat a reieșit că mecanismele de finanțare alternative cele mai întâlnite sunt liniile de credit de la băncile membre și de la guvern. Este menționată și posibilitatea obținerii de împrumuturi de la alte scheme de garantare a depozitelor, în special de la cele aflate sub aceeași jurisdicție.

Dintre schemele de garantare a depozitelor care au participat la studiul EFDI, doar câteva, printre care și România, au realizat simulări de criză în cadrul cărora au testat capacitatea de a accesa mecanisme de finanțare alternative.

- *Integrarea sustenabilității în procesul decizional al schemelor de garantare a depozitelor: o perspectivă holistică și incluzivă*[42]

Studiul are ca scop definirea unei metodologii care să stea la baza promovării integrării sustenabilității în procesul decizional și în activitățile unei scheme de garantare a depozitelor.

În acest sens, este subliniată necesitatea definirii unor strategii și planuri de acțiune care să fie integrate în politicile de gestionare a riscurilor. Printre recomandările care se regăsesc în cadrul studiului se numără:

- îmbunătățirea eficienței prin găsirea de noi oportunități de creștere a productivității, deosebit de importantă fiind înțelegerea legăturii dintre dezvoltarea sustenabilă și eficiență;
- identificarea temelor sociale și de mediu relevante pentru domeniu (de exemplu, o schemă de garantare a depozitelor care derulează acțiuni de promovare a incluziunii financiare poate oferi o valoare socială mai mare);
- îmbunătățirea cadrului care stă la baza desfășurării activității schemelor de garantare a depozitelor, respectiv aplicarea riguroasă a principiilor fundamentale ale schemelor de garantare a depozitelor.

Studii și rapoarte ale IADI

- *Turbulențele bancare din 2023 și schemele de garantare a depozitelor – potențiale implicații și probleme emergente de politică*[43]

Raportul IADI prezintă sintetic principalele acțiuni întreprinse de schemele de garantare a depozitelor pe fondul turbulențelor bancare care au avut loc în primele luni ale anului 2023, identificând o serie de aspecte privind potențialele implicații ale acestora, precum și problemele emergente de politică pentru schemele de garantare a depozitelor, respectiv:

- riscurile pe care le-ar putea genera depozitele negarantate la adresa stabilității financiare, adecvarea acoperirii asigurate de schemele de garantare a depozitelor, mecanismele de finanțare ale schemelor de garantare a depozitelor, utilizarea inovării tehnologice pentru a accelera procesul de plată a compensațiilor;
- interacțiunea dintre garantarea depozitelor și acțiunile de rezoluție, în special modul în care utilizarea instrumentelor de rezoluție poate sprijini continuitatea operațiunilor bancare critice și asigurarea accesului deponenților la fondurile lor, precum și contribuția fondului de garantare a depozitelor la desfășurarea acțiunilor de rezoluție;
- implicațiile inovării digitale asupra schemelor de garantare a depozitelor, în special având în vedere impactul acesteia asupra comportamentului deponenților, precum și asupra modului în care sunt furnizate serviciile bancare.

[42] EFDI Research Paper: Integrating Sustainability into DGS Decision Making – a Holistic and Inclusive Perspective, aprilie 2023

[43] IADI Report: The 2023 banking turmoil and deposit insurance systems - Potential implications and emerging policy issues, decembrie 2023

- *Procesul de plată a compensațiilor în prezent și în viitor – provocări, măsuri de remediere și tendințe*[44]

Studiul IADI are la bază datele furnizate de 51 de scheme de garantare a depozitelor din întreaga lume cu privire la plățile de compensații pe care le-au efectuat în perioada 2016-2021, problemele cu care s-au confruntat în procesul de despăgubire a deponenților, măsurile pe care le-au luat pentru a remedia deficiențele constatate în cursul procesului de plată a compensațiilor, precum și provocările estimate pentru perioada viitoare.

Potrivit rezultatelor studiului, în 51% din cazurile de plată a compensațiilor, mai puțin de trei sferturi dintre deponenți au fost despăgubiți în termen de șapte zile lucrătoare de la data indisponibilizării depozitelor.

Principala cauză care a condus la această situație a fost reprezentată de calitatea slabă a datelor despre deponenți necesare în procesul de plată a compensațiilor. Pe următorul loc s-au aflat problemele legate de sistemele informatice ale schemelor de garantare a depozitelor, precum și absența verificărilor prealabile periodice ale datelor privind deponenții din evidențele instituțiilor de credit.

Ca urmare a acestor constatări, schemele de garantare a depozitelor au luat o serie de măsuri de remediere în vederea asigurării tuturor condițiilor necesare pentru creșterea acurateței datelor despre deponenți din evidențele instituțiilor de credit, precum și pentru derularea rapidă și eficientă a procesului de plată a compensațiilor.

Pentru perioada viitoare se estimează că cele mai importante provocări cu care se vor confrunta schemele de garantare a depozitelor sunt legate de asigurarea continuității activității acestora în situații neprevăzute, schimbările din mediul de reglementare, precum și evoluțiile privind moneda electronică.

MEDIUL INTERN DE REGLEMENTARE

Întărirea capacității instituționale a FGDB și eficientizarea fluxurilor și a procedurilor de lucru s-au aflat printre obiectivele prioritare ale instituției și în anul 2023, în special având în vedere punerea în funcțiune, în anul precedent, a Sistemului informatic integrat, aplicație menită să asiste toate activitățile FGDB din punct de vedere informatic în mod integrat.

În acest sens, a fost dezvoltat cadrul normativ intern privind administrarea riscurilor în cadrul FGDB, în vederea asigurării unui cadru operațional funcțional și eficient corelat cu prevederile *„Profilului de risc, strategiei și politicilor de administrare a riscurilor în cadrul FGDB”* și cu noile funcționalități ale Sistemului informatic integrat privind evaluarea și raportarea profilului de risc al FGDB. Astfel, a fost adoptată *Procedura privind administrarea riscurilor în cadrul Fondului de garantare a depozitelor bancare,* care reglementează fluxurile de acțiuni, atribuțiile/responsabilitățile structurilor organizatorice și termenele de îndeplinire a acestora în cadrul proceselor de administrare și raportare a riscurilor semnificative și de determinare a profilului general de risc al FGDB.

Având în vedere *Instrucțiunile Băncii Naționale a României din data de 23 august 2023 privind conformarea la Ghidul EBA/GL/2021/10 privind simulările de criză ale schemelor de garantare a depozitelor în temeiul Directivei 2014/49/UE*, FGDB a actualizat *Procedura privind pregătirea și desfășurarea exercițiilor de simulare de criză de către Fondul de garantare a depozitelor bancare.*

În acest sens, au fost adăugate elemente noi prezentate în *Ghidul EBA/GL/2021/10,* care vizează, în principal, (i) detalierea tuturor formatelor de derulare a exercițiilor de simulare (prin sesiuni desfășurate sub forma jocului de roluri, revizuiri pe baza documentelor avute la dispoziție, inspecții la fața locului, cazuri concrete care au avut loc în timpul ciclului de simulare de criză și alte tipuri de exerciții) și (ii) extinderea ariei de acoperire a exercițiilor de simulare de criză care pot fi derulate de FGDB.

[44] IADI Research Paper: Reimbursing Depositors Now and in the Future – Challenges, Remedies and Trends, iunie 2023

În luna decembrie 2023 a fost definitivat, totodată, cadrul procedural aplicabil în domeniul protecției datelor cu caracter personal, care a fost adoptat la începutul lunii ianuarie 2024. Acesta este format dintr-un set de cinci proceduri care asigură implementarea elementelor esențiale ale legislației privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal, precum și libera circulație a acestor date (GDPR), respectiv:

1. *Procedura privind legalitatea, echitatea și transparența prelucrării datelor cu caracter personal;*
2. *Procedura privind asigurarea securității datelor cu caracter personal din FGDB;*
3. *Procedura privind evaluarea impactului asupra protecției datelor FGDB;*
4. *Procedura privind analiza de risc asupra drepturilor și libertăților persoanelor vizate;*
5. *Procedura privind notificarea încălcărilor de securitate a datelor cu caracter personal.*

De asemenea, s-a procedat la actualizarea cadrului procedural privind activitatea de investire a resurselor în cadrul FGDB, fiind adoptată o nouă *Procedură privind operațiunile de trezorerie în cadrul Fondului de garantare a depozitelor bancare,* adaptată noii abordări impuse de implementarea Sistemului informatic integrat.

Tot ca urmare a implementării Sistemului informatic integrat, dar și a necesității îmbunătățirii procesului de evaluare a performanțelor individuale ale angajaților, precum și a conformării la modificările și completările legislației incidente, în cursul anului 2023 a fost adoptat un nou *Regulament intern al FGDB.*

În vederea alinierii la modificările cadrului de reglementare aplicabil, au fost actualizate două regulamente ale FGDB, după cum urmează:

- la sfârșitul lunii mai 2023 a intrat în vigoare *Regulamentul FGDB nr. 1/2023 pentru modificarea Regulamentului Fondului de garantare a depozitelor bancare nr. 2/2016 privind determinarea şi plata contribuțiilor la Fondul de garantare a depozitelor bancare în funcție de gradul de risc (Regulamentul FGDB nr. 1/2023)*[45], prin care este actualizată metoda de calcul al contribuțiilor în conformitate cu modificările operate la nivelul cadrului de raportare a datelor prudențiale;
- în data de 4 ianuarie 2024 a intrat în vigoare *Regulamentul FGDB nr. 2/2023 pentru abrogarea Regulamentului Fondului de garantare a depozitelor bancare nr. 4/2016 privind organizarea exercițiilor de simulare de criză de către Fondul de garantare a depozitelor bancare (Regulamentul FGDB nr. 2/2023)*[46], care prevede că FGDB planifică, organizează, derulează şi raportează cu privire la exercițiile de simulare de criză, cu respectarea *Instrucțiunilor Băncii Naționale a României privind conformarea la Ghidul EBA/GL/2021/10 privind simulările de criză ale schemelor de garantare a depozitelor în temeiul Directivei 2014/49/UE.*

EVOLUȚII ALE SECTORULUI BANCAR DIN UNIUNEA EUROPEANĂ ȘI DIN ROMÂNIA

Evoluții ale sectorului bancar din Uniunea Europeană

Instituțiile de credit din Uniunea Europeană s-au confruntat cu un context dificil și în anul 2023 ca urmare a menținerii unui grad înalt de incertitudine, volatilității ridicate de pe piețele financiare, persistenței inflației ridicate, creșterii economice modeste și intensificării tensiunilor geopolitice.

Sectorul bancar din Uniunea Europeană și-a menținut robustețea și reziliența și în anul 2023, neînregistrându-se cazuri de instituții de credit semnificative intrate în dificultate sau susceptibile de a intra în dificultate.

[45] *Regulamentul FGDB nr. 1/2023* a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 480 din 31 mai 2023.

[46] *Regulamentul FGDB nr. 2/2023* a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 7 din 4 ianuarie 2024.

Indicatori economici

În anul 2023, economia Uniunii Europene a înregistrat o încetinire considerabilă a creșterii anuale a produsului intern brut[47]. Astfel, produsul intern brut a avansat pe ansamblul anului 2023 cu doar 0,4% atât la nivelul Uniunii Europene, cât și în zona euro, mai puțin cu trei puncte procentuale față de creșterea aferentă anului 2022.

Această creștere modestă a fost influențată, în principal, de nivelul ridicat de inflație, erodarea veniturilor disponibile reale, înăsprirea condițiilor financiare și scăderea cererii externe.

Față de ultimul trimestru al anului precedent, produsul intern brut la nivelul Uniunii Europene a consemnat în trimestrul IV 2023 doar o ușoară creștere (+0,2% față de trimestrul IV 2022)[48]. Creșteri economice semnificative s-au înregistrat în Croația și Malta (+4,3%), în timp ce produsul intern brut al României a crescut cu 1,1% în trimestrul IV 2023 față de trimestrul IV 2022. La extrema cealaltă se remarcă Irlanda, a cărei economie s-a contractat substanțial, cu 9,1%.

Datorită politicii monetare restrictive, a reducerii prețurilor la energie și a diminuării presiunii inflaționiste exercitate de produsele alimentare și industriale, rata anuală a inflației[49] s-a diminuat pe parcursul anului 2023, coborând pe ansamblul Uniunii Europene la 3,4% în decembrie 2023[50], cu 7 puncte procentuale sub nivelul înregistrat în aceeași lună a anului precedent. În zona euro, rata anuală a inflației a fost de 2,9% în decembrie 2023.

Cele mai reduse rate anuale ale inflației au fost înregistrate în Danemarca (0,4%), Belgia și Italia (0,5%), în timp ce la polul opus s-au situat Cehia (7,6%) și România (7%).

În ciuda încetinirii creșterii economice, piața forței de muncă a continuat să prezinte o rezilienţă ridicată, înregistrând cele mai mici rate ale șomajului din 2008 până la sfârșitul anului de referință.

Astfel, rata șomajului pe ansamblul Uniunii Europene și-a menținut și în anul 2023 tendința de scădere, ajungând la 5,9% în decembrie 2023[51], cu 0,2 puncte procentuale sub nivelul de la sfârșitul anului anterior.

Potrivit datelor[52] Eurostat, cele mai mici rate ale șomajului au fost consemnate, în luna decembrie 2023, în Malta (2,3%), Polonia (2,7%) și Cehia (2,8%). La fel ca în perioada anterioară, în Spania și Grecia au continuat să se înregistreze, la sfârșitul anului 2023, cele mai ridicate niveluri ale ratei șomajului din toate statele membre ale Uniunii Europene, respectiv 11,7% în Spania și 9,2% în Grecia. La finele anului 2023, România avea o rată a șomajului de 5,4%, cu 0,2 puncte procentuale mai mică decât în perioada similară a anului precedent.

"Pachetul bancar" și reglementări în domeniul rezoluției bancare

În luna decembrie 2023, a fost aprobată forma finală a reglementărilor cuprinse în *"Pachetul bancar"*[53] propus de Comisia Europeană în luna octombrie 2021 în vederea creșterii rezilienței băncilor din Uniunea Europeană la potențialele șocuri economice și în ceea ce privește riscurile de mediu, sociale și de guvernanță, precum și a întăririi cadrului de supraveghere bancară și de gestionare a riscurilor.

[47] Eurostat, News Release – GDP main aggregates and employment estimates for the fourth quarter of 2023, 8 martie 2024.

[48] Date ajustate sezonier.

[49] Calculată pe baza indicelui armonizat al prețurilor de consum.

[50] Eurostat, News Release 10/2024, 17 ianuarie 2024.

[51] Eurostat, News Release 17/2024, 1 februarie 2024.

[52] Date ajustate sezonier.

[53] Propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2013/36/UE în ceea ce privește competențele de supraveghere, sancțiunile, sucursalele entităților din țări terțe și riscurile de mediu, sociale și de guvernanță, precum și de modificare a Directivei 2014/59/UE (CRD), precum și propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 în ceea ce privește cerințele referitoare la riscul de credit, riscul de ajustare a evaluării creditului, riscul operațional, riscul de piață și în ceea ce privește pragul minim al modelelor interne, precum și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 806/2004 (CRR).

Au fost adoptate astfel elementele finale pentru punerea în aplicare în Uniunea Europeană a ultimului set de standarde internaționale de reglementare a sectorului bancar (standardele Basel III).

În domeniul rezoluției bancare, Autoritatea Bancară Europeană a emis, în luna iunie 2023, *Ghidul Autorității Bancare Europene EBA/GL/2023/05 de modificare a Ghidului EBA/GL/2022/01 privind îmbunătățirea posibilității de soluționare pentru instituții și autorități de rezoluție în temeiul articolelor 15 și 16 din Directiva 2014/59/UE*[54] *(Ghid privind posibilitatea de soluționare) pentru a introduce o nouă secțiune privind testarea posibilității de soluționare (Ghidul EBA/GL/2023/05)*[55].

Ghidul EBA/GL/2023/05 cuprinde orientări cu privire la testarea de către instituțiile de credit și de către autoritățile de rezoluție a posibilității de soluționare, fiind aplicabil de la 1 ianuarie 2024.

Primul raport de autoevaluare trebuie transmis autorităților de rezoluție de către instituțiile de credit până la sfârșitul anului 2024.

Autoritățile de rezoluție urmează să adopte programe multianuale de testare a posibilității de soluționare pentru instituțiile aflate în sfera lor de competență. Aceste programe multianuale trebuie să cuprindă toate capacitățile prevăzute în *Ghidul EBA/GL/2023/05* și în *Ghidul EBA/GL/2022/11 privind transferabilitatea în vederea completării evaluării posibilității de soluționare pentru strategiile de transfer (Ghidul EBA/GL/2022/11)*[56].

Comitetul Unic de Rezoluție a publicat, în luna septembrie 2023, rezultatele celei de-a doua evaluări privind posibilitățile de soluționare ale instituțiilor din Uniunea Bancară[57], inclusiv o „hartă termică" care evidențiază progresele înregistrate de bănci în raport cu criteriile stabilite de Comitetul Unic de Rezoluție atât în documentul „Așteptările pentru bănci"[58], precum și din perspectiva cerinței minime de fonduri proprii și datorii eligibile (MREL).

În urma evaluării realizate de Comitetul Unic de Rezoluție pe baza datelor de la sfârșitul anului 2022, a rezultat faptul că băncile și-au continuat progresele în raport cu o parte însemnată a așteptărilor prevăzute în documentul sus-menționat, dezvoltându-și procesele operaționale și începând testarea sistemelor informaționale.

În ceea ce privește MREL, a fost evidențiat faptul că două treimi dintre bănci au atins deja nivelul-țintă stabilit pentru data de 1 ianuarie 2024, îmbunătățindu-și semnificativ capacitatea de absorbție a pierderilor și de recapitalizare.

85% din numărul total al băncilor aflate în sfera de competență a Comitetului Unic de Rezoluție au ca strategie de soluționare rezoluția, în timp ce pentru 15% dintre acestea, în principal bănci mici având un model specific de afaceri, era prevăzută lichidarea. Instrumentul preferat de rezoluție este recapitalizarea internă.

Indicatori privind sector bancar

Datele publicate de Autoritatea Bancară Europeană în *Tabloul de monitorizare a riscurilor* aferent trimestrului IV 2023[59], care prezintă informații statistice agregate pentru cele mai mari instituții din Uniunea Europeană/ Spațiul Economic European, relevă faptul că, în anul 2023, pozițiile de capital ale băncilor europene au continuat să se consolideze.

Rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază pe ansamblul băncilor europene a atins 15,9% la 31 decembrie 2023, cu 0,5 puncte procentuale mai mult decât la sfârșitul anului precedent, reprezentând cel mai mare nivel din ultimii 10 ani. Calitatea portofoliilor de credite a rămas relativ stabilă, rata creditelor neperformante majorându-se ușor de la 1,8% la 31 decembrie 2022 la 1,9% la sfârșitul anului 2023.

Profitabilitatea s-a menținut la niveluri înalte, o contribuție importantă la dinamica pozitivă a acesteia având-o evoluțiile ratelor dobânzilor, care au condus la marje nete de dobândă ridicate. Rata de rentabilitate a capitalurilor proprii a urcat la 10,3% la finele anului 2023 (+2,2 puncte procentuale comparativ cu finele anului precedent). În același timp, rata de rentabilitate a activelor a crescut la 0,68% la 31 decembrie 2023 (cu 0,16 puncte procentuale peste nivelul de la sfârșitul anului 2022).

Și din punct de vedere al lichidității, băncile au continuat să-și păstreze poziția solidă, indicatorii de lichiditate situându-se cu mult peste nivelurile minime reglementate. Indicatorul de acoperire a necesarului de lichiditate a crescut la 167,1% la sfârșitul anului 2023 (+3 puncte procentuale comparativ cu 31 decembrie 2022), iar indicatorul de finanțare stabilă netă s-a majorat cu 1,2 puncte procentuale, până la 126,8% la finele anului 2023.

Evoluții ale sectorului bancar din România

> *"Sectorul bancar autohton traversează o perioadă favorabilă din perspectiva principalilor indicatori financiari și prudențiali, în pofida provocărilor asociate crizei sanitare și situației geopolitice din regiune."*
>
> *"Solvabilitatea sectorului [...] este adecvată și superioară mediei europene, indicatorii de lichiditate au cunoscut o îmbunătățire față de anul 2022, principalii indicatori de calitate a activelor [...] plasează sectorul bancar în categoria de risc scăzut conform ABE."*
>
> Raportul Băncii Naționale a României asupra stabilității financiare
> Decembrie 2023

În anul 2023, perioadă marcată de amplificarea incertitudinii privind situația economică și geopolitică atât din regiune, cât și la nivel global, sectorul bancar din România și-a menținut soliditatea și reziliența. Banca Națională a României, în calitate de autoritate competentă și autoritate de rezoluție, nu a fost nevoită să aplice măsuri de redresare sau rezoluție bancară. Nici FGDB nu a fost în situația de a plăti compensații, dat fiind că nu s-a înregistrat niciun caz de indisponibilizare a depozitelor.

Integrarea Idea Bank S.A. în grupul Banca Transilvania, finalizată pe parcursul anului 2022, a continuat în anul 2023 cu redenumirea acesteia în Salt Bank S.A. Fosta Idea Bank este cea de-a treia instituție de credit achiziționată de grupul bancar românesc în ultimii ani[60]. Spre deosebire de celelalte două bănci achiziționate, aceasta nu a trecut printr-un proces de fuziune, ci a continuat să funcționeze drept o instituție de credit independentă, urmând să activeze doar în mediul online.

De asemenea, după finalizarea în anul 2022 a procesului de fuziune prin absorbție[61] a Băncii Românești S.A. de către EXIMBANK S.A., aceasta din urmă a intrat pe piața de retail din România și în categoria băncilor universale, iar începând din anul 2023 funcționează sub denumirea de Exim Banca Românească S.A.

[54] Directiva 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 de instituire a unui cadru pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții și de modificare a Directivei 82/891/CEE a Consiliului și a Directivelor 2001/24/CE, 2002/47/CE, 2004/25/CE, 2005/56/CE, 2007/36/CE, 2011/35/UE, 2012/30/UE și 2013/36/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și a Regulamentelor (UE) nr. 1093/2010 și (UE) nr. 648/2012 ale Parlamentului European și ale Consiliului

[55] Final Report on Guidelines amending Guidelines EBA/GL/2022/01 on improving resolvability for institutions and resolution authorities under articles 15 and 16 of Directive 2014/59/EU (Resolvability Guidelines) to introduce a new section on resolvability testing - EBA/GL/2023/05, 13 iunie 2023

[56] Final Report on Guidelines for institutions and resolution authorities to complement the resolvability assessment for transfer strategies (Transferability guidelines) - EBA/GL/2022/11, 27 septembrie 2022.

[57] Resolvability of Banking Union Banks: 2022, septembrie 2023

[58] Documentul menționat, publicat în anul 2020, cuprinde orientări, standarde și bune practici cu privire la acțiunile pe care Comitetul Unic de Rezoluție se așteaptă să le întreprindă băncile în vederea asigurării posibilității de rezoluție, precum și calendarul pentru acțiunile menționate.

[59] EBA Risk Dashboard Data as of Q4 2023, 4 aprilie 2024.

[60] Banca Transilvania S.A. a mai achiziționat Volksbank România S.A. (2015) și Bancpost S.A. (2018).

[61] Procesul a început în vara anului 2019 odată cu achiziția de către Banca de Export Import a României EXIMBANK S.A., al cărei acționar majoritar este statul român, prin Ministerul Finanțelor, a pachetului majoritar de acțiuni al Băncii Românești S.A., de la acționarul National Bank of Greece.

Indicatori agregați privind instituțiile de credit din România[62]

La 31 decembrie 2023, instituțiile de credit care funcționau pe teritoriul României cumulau active nete în sumă de 803,4 miliarde lei, în creștere anuală cu 14,6%. Instituțiile de credit cu capital privat deținеau 86,3% din totalul activelor din sistemul bancar la finele perioadei, consemând o pondere în scădere de-a lungul ultimilor ani. De asemenea, și ponderea activelor bilanțiere ale instituțiilor de credit cu capital străin în valoarea totală a activelor a înregistrat o diminuare până la 65,6% la sfârșitul anului 2023, cu 2,5 puncte procentuale mai puțin față de nivelul perioadei similare a anului anterior.

Evoluția valorii creditelor acordate populației și societăților nefinanciare
(în miliarde lei la sfârșitul perioadei)

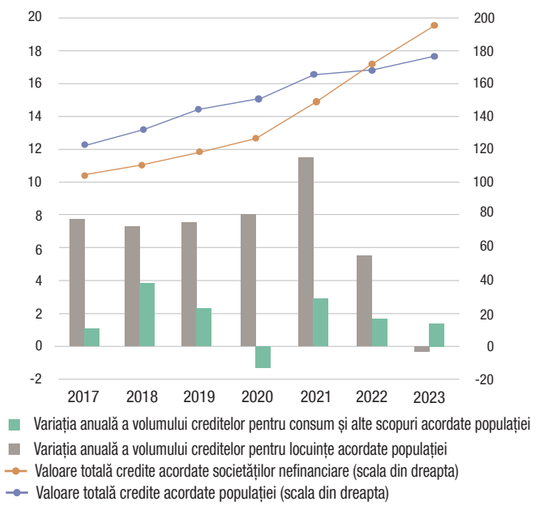

Sursa: BNR

Profitabilitatea sistemului bancar a continuat să se îmbunătățească semnificativ și în anul 2023. Astfel, randamentul capitalurilor ROE[63] s-a situat la 20,4% la 31 decembrie 2023 (variație anuală de +4 puncte procentuale), iar ROA[64] a ajuns la 1,82% (variație anuală de +0,32 puncte procentuale). Rata creditelor neperformante s-a menținut pe trendul descrescător al ultimilor ani, atingând la sfârșitul anului 2023 cea mai scăzută valoare, respectiv 2,33%. Lichiditatea se situa la un nivel adecvat, îmbunătățit față de anul 2022, indicatorul de acoperire a necesarului de lichiditate[65] situându-se la 280,78% la sfârșitul anului 2023.

Instituțiile de credit membre s-au caracterizat și în anul 2023 printr-o capitalizare bună, menținând niveluri ale indicatorilor relevanți superioare cerințelor de prudențialitate, respectiv nivelul ratei fondurilor proprii totale la 22,51%, iar pe cel al ratei fondurilor proprii de nivel 1 la 19,58%. Efectul de levier[66] s-a păstrat la un nivel superior pragului reglementat, ridicându-se la 7,71% la sfârșitul anului 2023.

La finele anului 2023, soldul creditelor acordate gospodăriilor populației și societăților nefinanciare se situa la 368,6 miliarde lei, în creștere cu 5,9% față de nivelul de la aceeași dată a anului precedent. Pe segmentul creditelor acordate gospodăriilor populației s-a consemnat un spor anual de 1,4%, soldul acestora majorându-se până la 173,9 miliarde lei la 31 decembrie 2023.

Spre deosebire de perioadele anterioare, în anul 2023 segmentul creditelor pentru locuințe acordate populației a cunoscut o diminuare, volumul tranzacțiilor reflectând incertitudinile cauzate de contextul internațional tensionat și dificil. Cu toate acestea, pentru cel de-al cincisprezecelea an consecutiv, s-a derulat programul guvernamental *Noua Casă*[67], în cadrul aceluiași plafon alocat și în ultimii ani, continuarea sa fiind considerată importantă pentru segmentul populației.

Și pe parcursul anului 2023 segmentul societăților nefinanciare a cunoscut o evoluție mai alertă a nivelului creditării, soldul creditelor ridicându-se la 194,7 miliarde lei, în creștere anuală cu 10,3% față de finele anului 2022.

Spre deosebire de trendul manifestat în anul precedent, în 2023 a prevalat creditarea în moneda națională față de cea în valută. Volumul total al creditelor în lei se ridica la 258,3 miliarde lei la 31 decembrie 2023 (variație anuală de +5,8%), în timp ce creditele în valută au înregistrat o majorare până la 110,3 echivalent miliarde lei la aceeași dată de referință. Aproximativ 70% din avansul creditării din anul 2023 a provenit din segmentul creditelor în moneda națională, cu precădere din sfera societăților nefinanciare.

După doi ani de majorări succesive ale ratei dobânzii de politică monetară, în ianuarie 2023 s-a consemnat o nouă creștere, la 7%, nivel care s-a menținut apoi constant pe tot parcursul anului.

În decembrie 2023, rata medie a dobânzii la creditele noi în moneda națională a fost de 8,58% pe segmentul gospodăriilor populației, în scădere cu 0,82 puncte procentuale față de aceeași perioadă a anului anterior, respectiv de 8,69% pe segmentul societăților nefinanciare (-1,24 puncte procentuale comparativ cu decembrie 2022). Pentru creditele noi în euro ale gospodăriilor populației, rata medie a dobânzii s-a majorat la 7,58% în decembrie 2023, fiind cu 2,83 puncte procentuale peste nivelul de la decembrie 2022. În cazul societăților nefinanciare, rata medie a dobânzii la depozitele în euro a fost de 6,59%, cu 2,04 puncte procentuale peste nivelul de la finele anului precedent.

Volumul depozitelor atrase de la gospodăriile populației și de la societățile nefinanciare[68] s-a păstrat și în anul 2023 pe un trend crescător, valoarea acestora mărindu-

Structura depozitelor pe maturități (în % la sfârșitul perioadei)

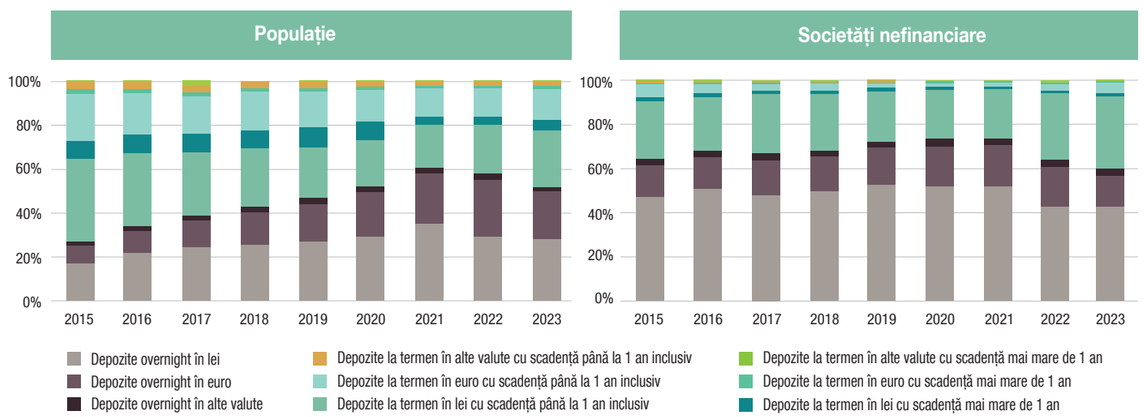

Sursa: BNR

[62] La sfârșitul anului 2023 figurau 32 de instituții de credit, 24 dintre acestea fiind persoane juridice române membre FGDB, iar restul de 8, sucursale ale instituțiilor de credit cu sediul în alte state, membre ale schemelor de garantare a depozitelor din țările de origine.
Datele despre indicatorii agregați privind instituțiile de credit, precum și cele despre credite și depozite au fost preluate de pe *site*-ul Băncii Naționale a României la data elaborării prezentului raport.

[63] ROE se determină ca raport între profitul net anualizat și capitalurile proprii la valoare medie.

[64] ROA este calculat ca raport între profitul net anualizat și total active la valoare medie.

[65] Indicatorul se calculează ca raport între rezerva de lichidități a unei instituții de credit și ieșirile sale nete de lichidități în decursul unei perioade de criză de 30 de zile calendaristice și se exprimă în procente.

[66] Efectul de levier măsoară gradul în care băncile își finanțează activitatea din surse proprii și reprezintă raportul dintre fondurile proprii de nivel 1 și total active la valoare medie.

[67] Continuatorul predecesorului său *Prima Casă*, lansat în anul 2009, un program social guvernamental destinat persoanelor fizice pentru facilitarea achizițiilor de imobile cu destinația de locuință, prin credite cu garanția statului

[68] Datele includ și valorile depozitelor la sucursalele instituțiilor de credit străine, participante la schemele de garantare a depozitelor din țările de origine.

se cu 12,9%, până la 553,3 miliarde lei până la sfârșitul perioadei. Similar anului precedent, aproape întreg sporul anual al depozitelor a provenit din sfera depozitelor la termen, depozitele *overnight* avansând într-o mică măsură și doar în cazul societăților nefinanciare.

Pe monede de denominare, după creșterea semnificativă de pe parcursul perioadei precedente, la finele anului 2023 s-a consemnat o diminuare cu 1,25 puncte procentuale a ratei medii de dobândă la depozitele noi la termen în lei ale populației, aceasta atingând nivelul de 5,9% la 31 decembrie 2023, în timp ce rata medie a dobânzii la depozitele noi la termen în euro și-a menținut trendul crescător, majorându-se cu 0,95 puncte procentuale, până la 2,05%.

Pe segmentul societăților nefinanciare, la finele anului 2023, rata medie a dobânzii la depozitele noi în lei a coborât cu 0,98 puncte procentuale până la 5,52%, iar a celor denominate în euro s-a majorat până la 3,09%, în creștere anuală cu 1,9 puncte procentuale.

Pe parcursul anului 2023, evoluția creditelor în raport cu depozitele atrase de la populație și societățile nefinanciare s-a situat pe un trend descrescător, raportul acestora coborând cu 3,58 puncte procentuale, până la nivelul de 67,84% la finele perioadei. Economisirea internă și-a consolidat astfel poziția semnificativă pe care o deține în procesul de finanțare bancară.

Depozitele eligibile ale populației și ale persoanelor juridice se ridicau la 31 decembrie 2023 la 508,1 miliarde lei, consemnând o majorare cu 12,4% față de finele anului precedent[69].

Evoluția raportului credite/depozite
(în % la sfârșitul perioadei)

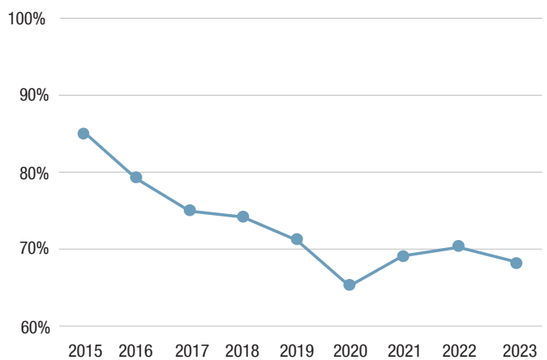

Sursa: BNR

RELAȚII DE COOPERARE LA NIVEL NAȚIONAL

În virtutea misiunii sale fundamentale de asigurare a protecției deponenților și a contribuției pe care o are la menținerea stabilității financiare, FGDB i-a fost conferit statutul de observator în cadrul Comitetului Național pentru Supravegherea Macroprudențială[70].

Obiectivul fundamental al CNSM este de a contribui la salvgardarea stabilității financiare, inclusiv prin consolidarea capacității sistemului financiar de a rezista șocurilor și prin diminuarea acumulării de riscuri sistemice, asigurând pe această cale o contribuție sustenabilă a sistemului financiar la creșterea economică.

CNSM reunește reprezentanți ai autorităților care au un rol important în asigurarea stabilității financiare, și anume Banca Națională a României, Autoritatea de Supraveghere Financiară și Guvernul României, misiunea sa fiind de a asigura coordonarea în domeniul supravegherii macroprudențiale a sistemului financiar național, prin stabilirea politicii macroprudențiale și a instrumentelor adecvate pentru punerea în aplicare a acesteia.

În baza statutului de observator al FGDB în cadrul CNSM, directorul general al instituției participă, fără drept de vot, la ședințele Consiliului general al CNSM.

[69] Date ale FGDB, determinate pe baza raportărilor instituțiilor de credit participante.

[70] CNSM este o structură de cooperare interinstituțională înființată în baza *Legii nr. 12/2017 privind supravegherea macroprudențială a sistemului financiar național, prin care a fost implementată Recomandarea Comitetului European pentru Risc Sistemic (CERS) privind mandatul macroprudențial al autorităților naționale (Recomandarea CERS/2011/3).*

În cadrul ședințelor desfășurate în anul 2023 au fost abordate subiecte privind politica macroprudențială și riscurile sistemice identificate în cadrul sistemului financiar național, aspecte care vizează problematica expunerilor guvernamentale ale sectorului bancar românesc, analiza efectelor transfrontaliere ale măsurilor macroprudențiale, modul de implementare a recomandărilor emise de CNSM, calendarul recomandărilor Comitetului European pentru Risc Sistemic în cazul cărora autoritățile naționale trebuie să adopte măsuri de punere în aplicare, desemnarea Republicii Moldova drept țară terță semnificativă pentru sectorul bancar românesc în ceea ce privește recunoașterea și stabilirea ratelor amortizoarelor anticiclice de capital.

De asemenea, au fost analizate rezultatele exercițiului de testare la stres a solvabilității sectorului bancar, evoluția pieței imobiliare comerciale din România, evaluarea companiilor competitive cu capital autohton din România din sectoare strategice, rezultatele exercițiului de testare la stres a fondurilor de pensii private din România, impactul planurilor de finanțare ale instituțiilor de credit asupra fluxului de credite către economia reală, implicațiile introducerii unei taxe suplimentare asupra băncilor din România, rezultatele chestionarului pentru evaluarea tendințelor și a gradului de pregătire privind schimbările climatice în rândul instituțiilor financiare.

În scopul aplicării prevederilor *Recomandării CERS/2021/17 privind un cadru paneuropean de coordonare sistemică a incidentelor cibernetice (EU-SCICF) pentru autoritățile relevante,* CNSM a decis înființarea în cadrul *Comisiei tehnice privind riscul sistemic,* a unui grup de lucru interinstituțional, ca structură permanentă, care să faciliteze dezvoltarea cadrului de colaborare între instituțiile relevante la nivel național și european. Grupul de lucru are în componență reprezentanți ai autorităților având responsabilități în materie, respectiv: Banca Națională a României, Autoritatea de Supraveghere Financiară, Guvernul României și Directoratul Național de Securitate Cibernetică, instituție aflată în subordinea Guvernului.

CNSM a recomandat Băncii Naționale a României implementarea, începând cu data de 1 ianuarie 2024, a unui amortizor de capital pentru alte instituții de importanță sistemică (O-SII) aplicabil băncilor identificate ca având un caracter sistemic în conformitate cu *Metodologia de identificare a băncilor sistemice și de calibrare a amortizorului O-SII,* pe baza datelor raportate pentru data de referință 31 decembrie 2022[71] *(Recomandarea CNSM nr. R/4/2023 privind amortizorul de capital pentru alte instituții de importanță sistemică din România).*

În data de 4 mai 2023 a intrat în vigoare *Acordul-cadru de cooperare interinstituțională între Banca Națională a României, Ministerul Finanțelor și Fondul de Garantare a Depozitelor Bancare (Acordul-cadru),* care pune bazele unui cadru formalizat de facilitare a comunicării și derulării activităților în realizarea prerogativelor prevăzute în sarcina celor trei instituții, ce derivă atât din implicarea directă în asigurarea stabilității financiare, cât și din prevederile reglementărilor aplicabile.

Potrivit prevederilor *Acordului-cadru,* instituțiile semnatare au întreprins, în cursul anului 2023, o serie de acțiuni privind stabilirea unei platforme comune de comunicare, precum și elaborarea sau revizuirea, după caz, a acordurilor bilaterale dintre instituții.

[71] În baza acestei recomandări, a fost emis *Ordinul Băncii Naționale a României nr. 9/2023 privind amortizorul aferent instituțiilor de credit autorizate în România și identificate drept alte instituții de importanță sistemică (O-SII),* publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 1177 din 27 decembrie 2023. În categoria "alte instituții de importanță sistemică" au fost menținute aceleași nouă bănci identificate în anul 2022, toate fiind instituții de credit participante la FGDB. La 31 decembrie 2023, cele nouă bănci concentrau 92,4% din suma depozitelor acoperite de FGDB la instituțiile de credit participante, cu 0,15 puncte procentuale peste ponderea de la 31 decembrie 2022.

ACTIVITATEA INTERNAȚIONALĂ

FGDB a fost implicat activ și în anul 2023 în proiectele și acțiunile desfășurate în cadrul celor două asociații profesionale internaționale din domeniul garantării depozitelor – Forumul European al Asigurătorilor de Depozite (EFDI)[72] și Asociația Internațională a Asigurătorilor de Depozite (IADI)[73].

Reprezentanții FGDB în comitetele și grupurile de lucru EFDI au contribuit la proiectele dezvoltate în cadrul acestora în cursul anului 2023, luând parte, totodată, la discuțiile cu privire la formularea poziției schemelor de garantare a depozitelor din Uniunea Europeană față de pachetul propus în luna aprilie 2023 de Comisia Europeană pentru revizuirea cadrului de gestionare a crizelor și asigurare a depozitelor.

În acest sens, Grupul de lucru pentru Uniunea Bancară din cadrul EFDI, din care fac parte și reprezentanți ai FGDB, a efectuat un sondaj în rândul schemelor de garantare a depozitelor din Spațiul Economic European, în scopul evaluării opiniilor practicienilor față de propunerea de revizuire a cadrului de gestionare a crizelor și asigurare a depozitelor. Acest sondaj a stat la baza elaborării declarațiilor de principiu formulate de practicienii din domeniul garantării depozitelor cu privire la revizuirea cadrului european de gestionare a crizelor și de asigurare a depozitelor[74], acestea fiind transmise de către EFDI Comisiei Europene prin intermediul portalului *"Exprimați-vă părerea!"*, care oferă tuturor celor interesați posibilitatea de a formula observații și sugestii față de inițiativele Comisiei Europene[75].

De asemenea, directorul general al FGDB a continuat să participe în cadrul grupului operativ al Autorității Bancare Europene privind schemele de garantare a depozitelor, care a fost constituit în vederea analizării modului în care au fost implementate prevederile *Directivei 2014/49/UE privind schemele de garantare a depozitelor,* precum și a elaborării unor opinii cuprinzând propuneri de actualizare a cadrului aplicabil. În această calitate, directorul general al FGDB a fost implicat în anul 2023 în realizarea analizei care a stat la baza elaborării *Raportului Autorității Bancare Europene EBA/Rep/2023/39 privind acoperirea depozitelor bancare.*

În linie cu mandatul național aprobat de Banca Națională a României, FGDB participă, alături de reprezentanți ai Băncii Naționale a României și Ministerului Finanțelor, în cadrul *Grupului de lucru privind revizuirea cadrului de gestionare a crizelor și asigurare a depozitelor (CMDI),* constituit la nivelul Consiliului Uniunii Europene din experți și atașați financiari ai statelor membre, luând parte atât la reuniunile acestuia, cât și la discuții bilaterale tehnice cu reprezentanții altor state membre cu privire la pozițiile acestora referitoare la propunerile Comisiei Europene sau cu reprezentanții Președinției Consiliului Uniunii Europene.

În perioada 5-6 octombrie 2023, FGDB a găzduit la București întâlnirile a trei grupuri de lucru din cadrul EFDI dedicate simulărilor de criză, colaborării transfrontaliere între schemele de garantare a depozitelor, precum și relațiilor publice și comunicării.

Cu această ocazie, au fost purtate discuții cu privire la exercițiile de simulare de criză desfășurate de schemele de garantare a depozitelor, îndeosebi în ceea ce privește testele privind fișierele cu informații necesare pentru pregătirea și derularea procesului de plată a compensațiilor către deponenți și testele care analizează capacitatea de finanțare a schemelor.

O atenție deosebită a fost acordată comunicării transfrontaliere între schemele de garantare a depozitelor din statele membre de origine și cele din statele membre gazdă, având în vedere cadrul definit de acordul de cooperare multilaterală încheiat între instituțiile membre EFDI, precum și orientările emise la nivelul acestei asociații.

De asemenea, dată fiind preocuparea permanentă a schemelor de garantare a depozitelor privind asigurarea unei comunicări eficiente cu publicul, au fost prezentate o serie de campanii de comunicare desfășurate de schemele de garantare a depozitelor europene, fiind împărtășite cunoștințele și experiențele dobândite în acest domeniu.

În perioada 27-28 februarie 2023, FGDB a primit vizita de studiu a unei delegații din partea schemei de garantare a depozitelor din Republica Kârgâză - *Deposit Protection Agency of the Kyrgyz Republic (DPAKR),* principalele subiecte abordate fiind următoarele:

- atribuțiile, modul de organizare și funcționare al FGDB;
- exercitarea de către FGDB a funcției de lichidator, cu accent pe atribuțiile și rolul acestuia în cadrul procedurii de lichidare judiciară a unei instituții de credit;
- politicile de finanțare, investire a resurselor financiare și de administrare a riscurilor procedurate și aplicate de către Fond;
- împrumutul cu caracter preventiv contractat de FGDB de la Banca Internațională de Reconstrucție și Dezvoltare;
- relațiile FGDB cu celelalte instituții implicate în asigurarea stabilității financiare (Banca Națională a României, Ministerul Finanțelor și Autoritatea de Supraveghere Financiară).

Cu ocazia acestei vizite, a fost semnat și un Memorandum de Înțelegere între FGDB și DPAKR cu privire la cooperarea dintre cele două instituții.

În luna septembrie 2023, FGDB a participat la o întâlnire virtuală cu reprezentanții schemei de garantare a depozitelor și ai băncilor din Republica Moldova, împărtășindu-și experiența cu privire la modul de operaționalizare a soldurilor temporar ridicate.

La sfârșitul anului 2023 a fost derulată o testare parțială a unei plăți de compensații transfrontaliere de către schema de garantare a depozitelor din Ungaria, în calitate de schemă din statul membru de origine, prin intermediul FGDB, schema din statul membru gazdă[76].

Alături de reprezentanții Băncii Naționale a României și ai Ministerului Finanțelor, FGDB a participat și la reuniunile virtuale ale colegiilor de rezoluție organizate de Comitetul Unic de Rezoluție.

În baza colaborării dintre FGDB și Banca Națională a României în aplicarea măsurilor de redresare și rezoluție bancară potrivit cadrului legal aplicabil, FGDB și Direcția Rezoluție bancară au organizat la sediul Băncii Naționale a României, în data de 5 iulie 2023, un seminar la care au fost invitați să participe, în calitate de vorbitori, reprezentanți ai schemei de garantare a depozitelor din Polonia (Bankowy Fundusz Gwarancyjny - BFG), instituție care are și calitatea de autoritate de rezoluție. În cadrul seminarului, reprezentanții BFG au susținut prezentări circumscrise temei *"Banca-punte ca instrument de rezoluție – experiența autorității de rezoluție din Polonia".*

[72] La EFDI participă 69 de instituții din 50 de țări, din care 55 de scheme de garantare a depozitelor, în calitate de membri, și 14 scheme de compensare a investitorilor, în calitate de asociați.

[73] IADI are 98 de organizații membre, 11 asociați și 17 parteneri.

[74] Declarațiile de principiu formulate de practicienii din domeniul garantării depozitelor cu privire la revizuirea cadrului european de gestionare a crizelor și de asigurare a depozitelor au fost prezentate în cadrul acestui capitol, la secțiunea *Studii și documente ale EFDI.*

[75] Perioada de formulare a observațiilor și sugestiilor față de inițiativa Comisiei Europene privind revizuirea cadrului de gestionare a crizelor și asigurare a depozitelor, respectiv modificarea *Directivei privind schemele de garantare a depozitelor* a fost 20 aprilie - 30 august 2023.

[76] FGDB a încheiat în anul 2020 un acord bilateral de cooperare cu schema de garantare a depozitelor din Ungaria - Országos Betétbiztosítás Alap (OBA). Testarea derulată în luna decembrie 2023 s-a făcut în conformitate cu *Ghidul revizuit al Autorității Bancare Europene privind simulările de criză ale schemelor de garantare a depozitelor.*

3 GARANTAREA DEPOZITELOR

În sfera de garantare a FGDB sunt incluse, în condițiile și limitele stabilite prin lege, depozitele eligibile ale persoanelor fizice și cele ale întreprinderilor mici și mijlocii, companiilor și altor categorii asimilate acestora.

EVOLUȚIA DEPOZITELOR ÎN ANUL 2023

Depozitele eligibile (garantate de FGDB[77] la instituțiile de credit membre) se ridicau la sfârșitul anului 2023 la nivelul de 508,1 miliarde lei, în creștere cu 12,4% față de 31 decembrie 2022. Peste 50% din sporul anual al depozitelor eligibile s-a înregistrat la nivelul ultimului trimestru al anului.

Menținerea și pe parcursul anului 2023 a comportamentului de economisire preponderent în lei a reliefat încrederea în moneda națională drept mijloc de economisire și acumulare, în ciuda ușoarei diminuări a nivelului ratelor dobânzilor practicate de instituțiile de credit pentru depozitele în lei atrase de la populație și companii. Pe segmentul depozitelor în valută, trendul evoluției ratelor dobânzilor s-a păstrat în teritoriul pozitiv, deși cu o amplitudine semnificativ mai redusă decât pe parcursul anului precedent.

În pofida acestor evoluții, avansul depozitelor populației s-a datorat preponderent evoluției pozitive a categoriei depozitelor la termen în lei care, și în anul 2023, a contrabalansat retragerile înregistrate pe segmentul depozitelor *overnight*[78].

După cum s-a precizat anterior, majorarea din anul 2023 a volumului depozitelor eligibile a provenit în exclusivitate din sfera depozitelor în moneda națională, atât ale populației, cât și ale persoanelor juridice.

Depozitele eligibile denominate în lei se ridicau, la 31 decembrie 2023, la 345,1 miliarde lei, cu 20,3% peste nivelul de la finele anului precedent. Astfel, depozitele constituite în lei și-au consolidat ponderea majoritară în volumul total al depozitelor eligibile, atingând aproximativ 68% din valoarea acestora la finele anului 2023.

La același moment de referință, depozitele eligibile denominate în valută s-au redus până la 163 echivalent miliarde lei (variație anuală de -1,3%). Pe parcursul anului 2023, în structura pe valută, s-au înregistrat reduceri ale valorii depozitelor indiferent de moneda de denominare. Cea mai pronunțată diminuare în termeni nominali s-a consemnat pe segmentul depozitelor în dolari americani (aproximativ 50% din valoarea cu care a scăzut nivelul depozitelor în valută a provenit doar din sfera acestei categorii de depozite).

Structura pe monede a depozitelor eligibile la 31 decembrie 2023

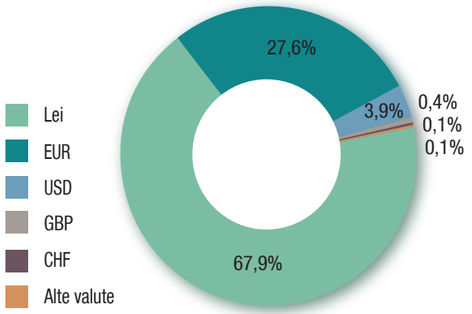

98,7% din totalul deponenților garantați erau persoane fizice și juridice rezidente, care dețineau la 31 decembrie 2023, depozite în sumă de 494,6 miliarde lei (97,3% din valoarea totală a depozitelor eligibile).

Depozitele acoperite[79] de FGDB se ridicau la sfârșitul anului 2023 la nivelul de 303,7 miliarde lei, avansând cu 12,4% pe parcursul anului. Peste două treimi din sporul anual al depozitelor acoperite a provenit din sfera depozitelor populației de valori mai mici sau egale cu 100.000 euro în echivalent lei. Pe parcursul ultimului trimestru din anul 2023 s-au consemnat cele mai însemnate creșteri ale valorilor depozitelor situate în cadrul plafonului de acoperire, atât pe segmentul depozitelor populației, cât și pe cel al persoanelor juridice.

La aceeași dată de referință, 99,5% din totalul deponenților persoane fizice și 96,2% din totalul deponenților garantați persoane juridice dețineau sume de bani mai mici sau egale cu 100.000 euro (în echivalent lei), beneficiind astfel de acoperirea integrală a depozitelor de către FGDB.

Depozitele de valori mai mici sau egale cu plafonul de acoperire reprezentau aproximativ 80% din valoarea totală a depozitelor acoperite de FGDB la 31 decembrie 2023.

La 31 decembrie 2023, depozitele de valori mai mici sau egale cu nivelul plafonului de acoperire în echivalent lei[80] erau în sumă de 244 miliarde lei, în creștere anuală cu 11,6%. Depozitele situate peste plafonul de acoperire au avansat cu 13,1% până la 264,1 miliarde lei la finele anului 2023.

La finele anului 2023, în sfera de garantare a FGDB intrau depozitele unui număr de 15.816.937 deponenți persoane fizice și juridice.

La 31 decembrie 2023, depozitele acoperite reprezentau aproape 60% din totalul depozitelor eligibile.

La 31 decembrie 2023, depozitele de valori în cadrul plafonului de acoperire reprezentau 48% din totalul depozitelor eligibile.

Depozitele la instituțiile de credit membre

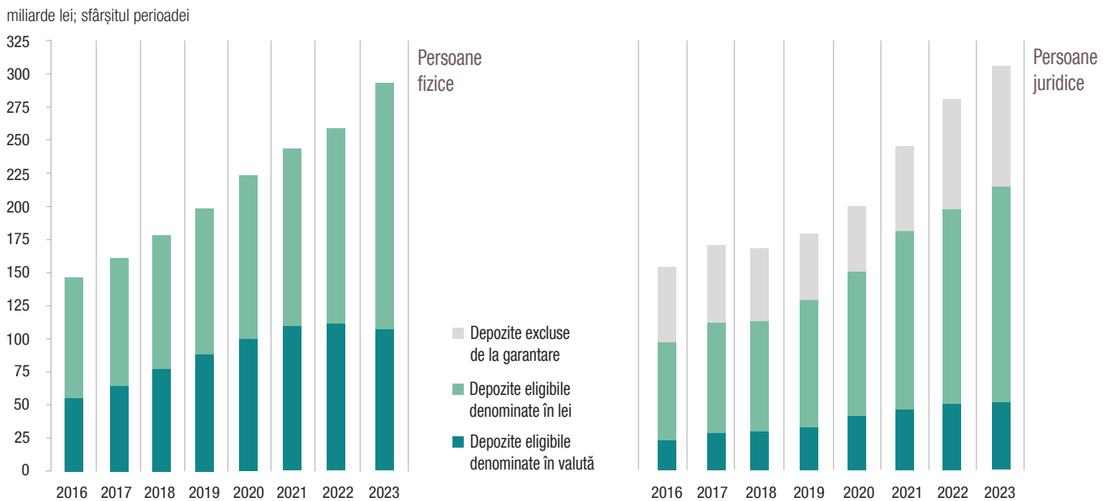

Poziționarea depozitelor eligibile la 31 decembrie 2023 față de plafonul de acoperire de 100.000 euro (miliarde lei)

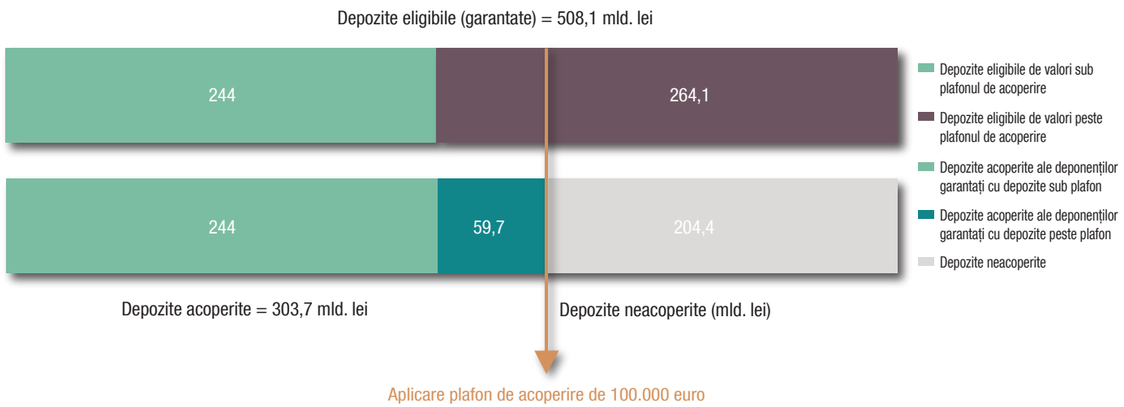

[77] Situația depozitelor la instituțiile de credit participante la FGDB la 31 decembrie 2023 se regăsește în Anexa nr. 3.

[78] Buletinul lunar al Băncii Naționale a României, decembrie 2023, anul XXXI, nr. 362. Conform datelor Băncii Naționale a României, și în anul 2023 segmentul depozitelor la termen în lei cu scadență până la 1 an inclusiv a avut contribuția majoritară la creșterea depozitelor (60%).

[79] Depozitele acoperite reprezintă acea parte a depozitelor eligibile care nu depășește plafonul de acoperire de 100.000 euro în echivalent lei.

[80] La 31 decembrie 2023, plafonul de acoperire de 100.000 euro reprezenta în echivalent 497.460 lei.

DEPOZITELE ELIGIBILE ALE PERSOANELOR FIZICE

Cea mai mare contribuție la majorarea volumului depozitelor eligibile au avut-o depozitele persoanelor fizice, acestea consemnând un avans anual de 12,2% până la valoarea de 290 miliarde lei la 31 decembrie 2023. Trei sferturi din avansul anual al depozitelor populației a provenit din dinamica pozitivă a depozitelor de valori mai mici decât plafonul de acoperire, denominate în moneda națională.

La acea dată de referință, deponenții garantați persoane fizice erau în număr de 14.627.613 persoane, din care 98,6% erau rezidenți, depozitele acestora majorându-se pe parcursul anului până la nivelul de 282,3 miliarde lei.

La sfârșitul anului 2023, depozitele eligibile denominate în lei la instituțiile de credit participante la FGDB erau în sumă de 178,9 miliarde lei. Preferința populației pentru economisirea în moneda națională a condus la înregistrarea celei mai importante creșteri anuale din ultimele perioade, de 24,4%.

În ceea ce privește depozitele în valută, acestea au consemnat prima reducere din ultimii ani, coborând până la nivelul de 111,1 echivalent miliarde lei (variație anuală de -3,1%). Evoluția negativă a valorii depozitelor în euro a condus în proporție de 80% la diminuarea anuală a depozitelor eligibile ale persoanelor fizice.

La nivel european, indicatorii de încredere a consumatorilor s-au ameliorat pe parcursul anului 2023, deși s-au păstrat în continuare sub valoarea medie a ultimelor perioade. S-a îmbunătățit totodată și înclinația către economisire în prezent sau în viitorul apropiat a consumatorilor, fapt observat și în comportamentul de economisire al populației, în ciuda evoluțiilor ratelor de dobândă din România.

Și pe parcursul anului 2023 a continuat ameliorarea situației pieței forței de muncă din România, rata șomajului situându-se la cel mai scăzut nivel din ultimii patru ani, respectiv 5,4%[81], pe fondul continuării procesului de digitalizare concomitent cu menținerea pe piața muncii a oportunităților de angajare în sistem hibrid.

La finele perioadei de referință, câștigul salarial mediu net[82] se situa la 5.079 lei, în creștere anuală cu 15,5%, iar pensia medie lunară[83] (luând în calcul sumele pentru pensiile tuturor categoriilor de pensionari) se ridica la nivelul de 2.125 lei (în creștere nominală cu 13,9% față de anul precedent). Rata anuală a inflației a erodat aproximativ jumătate din sporul veniturilor, în termeni reali indicele câștigului salarial mediu net situându-se la 31 decembrie 2023 la 108,3%, iar cel al pensiei medii reale la 106,8%.

Analiza datelor raportate la 31 decembrie 2023 de instituțiile de credit participante la FGDB a relevat anumite caracteristici specifice ale distribuției deponenților persoane fizice și a depozitelor acestora, menținându-se raportul invers proporțional între repartiția celor două variabile.

Persoanele care dețin sume de valori mai mici sau egale cu 10 mii lei reprezintă cel mai numeros segment din rândurile deponenților incluși în analiză (79,8%), acestora corespunzându-le o pondere de doar 5% din valoarea totală a depozitelor, cu un nivel al depozitului mediu de 1,2 mii lei. În următoarele două segmente, cu sume peste 10 mii lei până la 50 mii lei, respectiv peste 50 mii lei până la 100 mii lei, se situează 15,8% dintre deponenți, cu o pondere corespunzătoare de 27,5% din volumul depozitelor.

Deponenții care dețin la bănci sume cuprinse între 100 mii lei și până în 500 mii lei reprezintă o proporție de numai 3,9% dintre persoane, cărora însă le corespunde cea mai ridicată pondere din valoarea depozitelor (40,5%), valoarea depozitului mediu pe acest segment fiind de 204,1 mii lei. Cea mai mică pondere, de numai 0,5% din persoanele fizice incluse în analiză, o reprezintă cele care dețin sume de peste 500 de mii lei, cărora le revine 27% din volumul depozitelor și un depozit mediu de 1.086,4 mii lei.

Dat fiind că Regiunea de Dezvoltare București-Ilfov este cea mai dezvoltată din România, aceasta cumulează aproape 30% din valoarea depozitelor persoanelor fizice incluse în analiză, la finele anului 2023 consemnând valoarea cea mai ridicată a depozitului mediu (38,3 mii lei). Sporul nominal al valorii depozitelor din această regiune s-a ridicat la 7,5 miliarde lei, cu peste 20% mai mult decât avansul înregistrat în anul precedent.

La polul opus, Regiunea Sud-Vest Oltenia care, deși a înregistrat pe parcursul anului evoluția cea mai alertă a depozitului mediu (+16,2%), a consemnat la finele perioadei tot cea mai scăzută valoare a acestuia comparativ cu restul regiunilor țării (14,1 mii lei).

Depozitele populației la instituțiile de credit participante

miliarde lei; sfârșitul perioadei

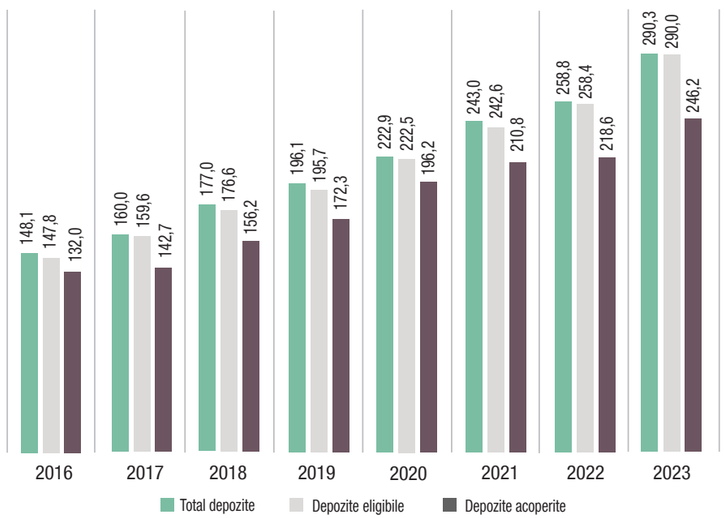

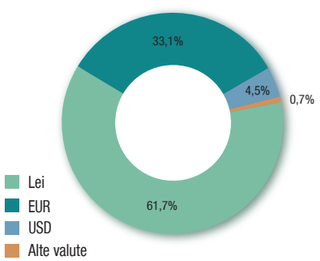

Distribuția depozitelor pe intervale de valori

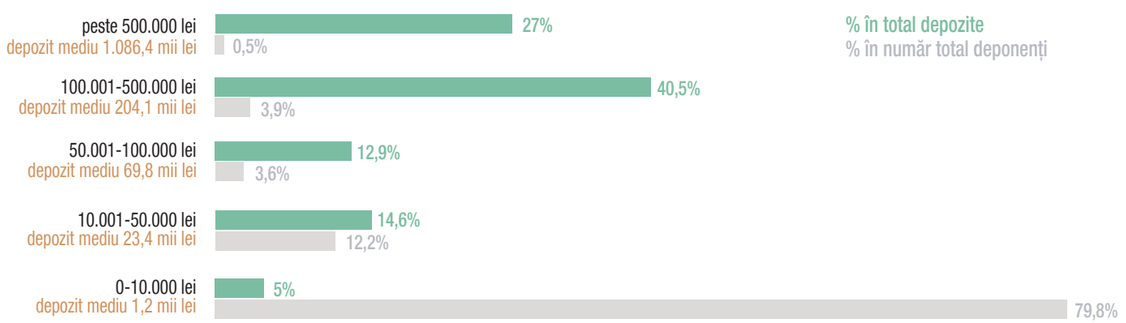

[81] Comunicatul de presă nr. 25/1 februarie 2024 al Institutului Național de Statistică

[82] Comunicatul de presă nr. 32/12 februarie 2024 al Institutului Național de Statistică.

[83] Comunicatul de presă nr. 61/14 martie 2024 al Institutului Național de Statistică.

Distribuția pe regiuni a volumului depozitelor și a numărului deponenților

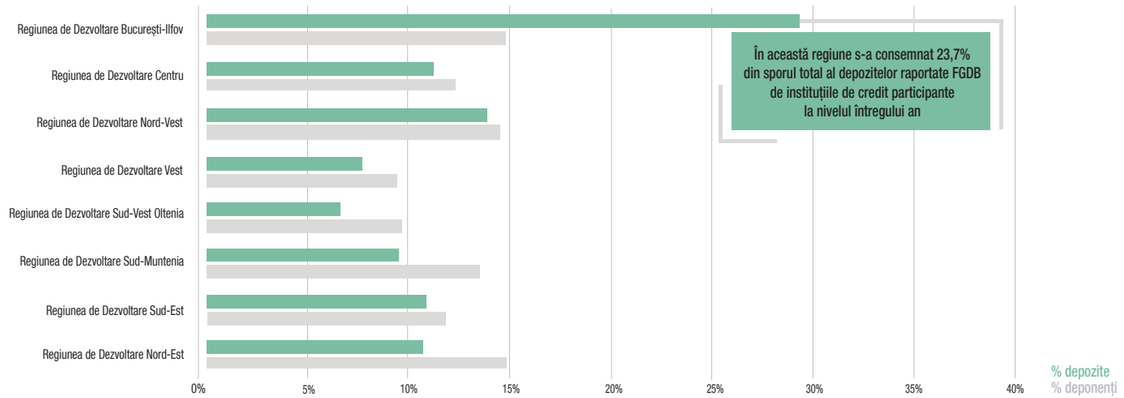

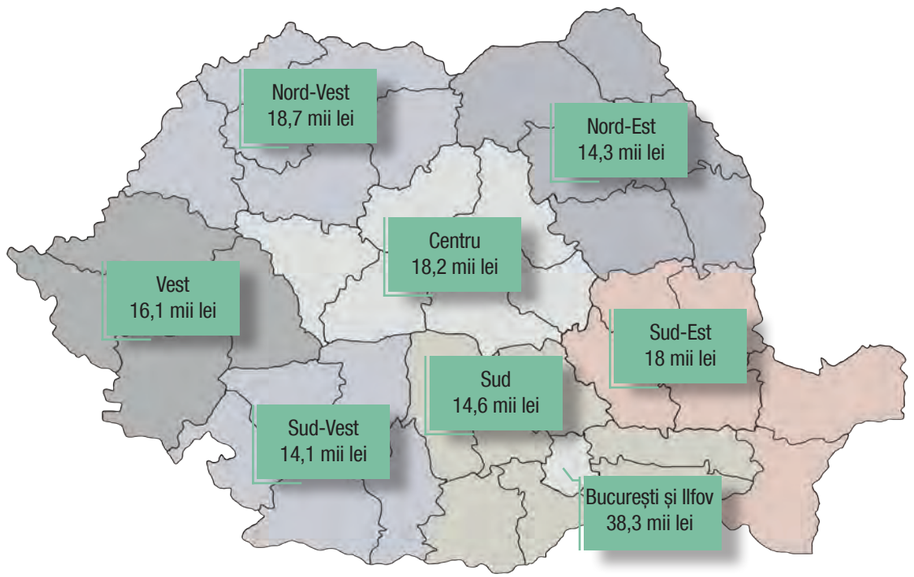

Din punctul de vedere al țării de proveniență, la finele anului 2023, volumul cel mai mare al depozitelor constituite în România de către persoanele fizice nerezidente era deținut, în ordine descrescătoare, de deponenți din Germania, Italia, Statele Unite ale Americii, Ucraina și Israel.

Depozitele acoperite ale populației au avansat pe parcursul anului 2023 cu 12,6%, până la 246,2 miliarde lei la finele perioadei. Dat fiind faptul că depozitele acoperite deținute de persoanele fizice au, în general, o pondere semnificativă în valoarea totală a depozitelor eligibile prin valorile mai mici sau egale cu echivalentul în lei al plafonului de acoperire, la data de referință acestea reprezentau aproape 85% din totalul depozitelor eligibile ale populației. Depozitele persoanelor fizice au contribuit cu peste 80% la majorarea volumului total al depozitelor acoperite de FGDB în anul 2023.

Raportat la plafonul de acoperire, depozitele persoanelor fizice de valori mai mici sau egale cu nivelul plafonului se ridicau, la 31 decembrie 2023, la 209,2 miliarde lei (72,1% din suma totală a depozitelor eligibile), cu 12% peste valoarea consemnată la finele perioadei similare anterioare. Dat fiind că marea majoritate a deponenților persoane fizice dețin sume cel mult egale cu plafonul de acoperire, peste 80% din sporul anual înregistrat pe segmentul depozitelor populației acoperite de FGDB reveneau depozitelor de valori mai mici sau egale cu echivalentul în lei al plafonului de acoperire de 100.000 euro. Astfel, 14.553.232 persoane (99,5% din numărul total al deponenților persoane fizice) beneficiază de garantarea integrală a depozitelor lor. Și depozitele de valori superioare plafonului de acoperire au urmat un trend crescător similar, majorându-se cu 12,7% până la 80,8 miliarde lei la finele anului 2023.

Valoarea medie a unui depozit acoperit deținut de o persoană fizică se situa, la finele anului 2023, la nivelul de 16,8 mii lei (variație de +10,5% față de sfârșitul lunii decembrie 2022).

Poziționarea depozitelor eligibile ale populației față de plafonul de acoperire

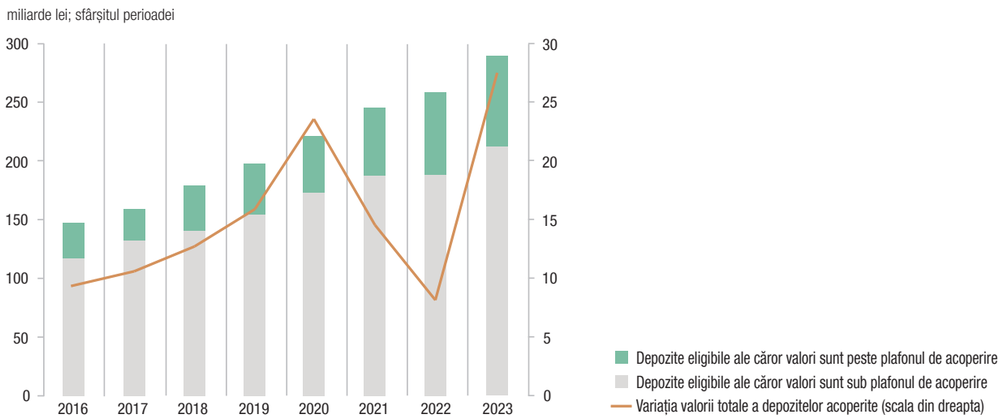

DEPOZITELE ELIGIBILE ALE PERSOANELOR JURIDICE

Depozitele eligibile ale persoanelor juridice au înregistrat o creștere cu 12,7% la nivelul anului 2023, valoarea acestora ridicându-se la 218,1 miliarde lei la 31 decembrie 2023. Majorarea anuală a provenit în proporție de peste 80% din sfera depozitelor denominate în lei, de valori mai mari decât plafonul de acoperire.

Numărul deponenților garantați din rândul persoanelor juridice se ridica la sfârșitul anului 2023 la 1.189.324 persoane, din care 99,8% erau persoane rezidente. Acestea dețineau marea majoritate a depozitelor eligibile ale persoanelor juridice, în valoare de 212,3 miliarde lei la instituțiile de credit participante la FGDB, în creștere cu 12,3% față de finele anului trecut.

Evoluția pozitivă a depozitelor companiilor de pe parcursul anului 2023 a avut loc pe fondul menținerii unui grad crescut de incertitudine din mediul macroeconomic, alături de un preț ridicat al creditării ceea ce a creat presiune în mediul de afaceri și a determinat o prudență sporită din partea persoanelor juridice în ceea ce privește realizarea de investiții.

Depozitele persoanelor juridice la instituțiile de credit participante

miliarde lei; sfârșitul perioadei

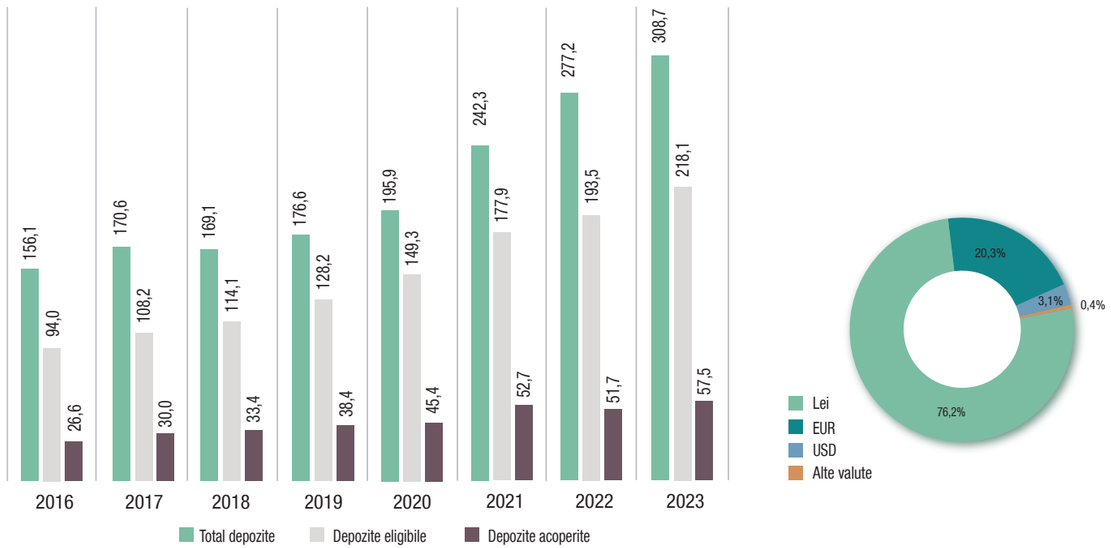

La finele anului 2023, persoanele juridice garantate dețineau în conturi preponderent sume în lei, depozitele eligibile denominate în moneda națională ale acestora ridicându-se la 166,2 miliarde lei (în creștere anuală cu 16,2%). Aproape întreg sporul anual al depozitelor întreprinderilor a provenit din depunerile la bănci denominate în lei, care au consemnat cel mai mare spor al ultimilor ani.

Depozitele în valută au avansat ușor pe parcursul anului 2023, cu 2,7% până la nivelul de 51,9 echivalent miliarde lei. Evoluția pozitivă a depozitelor în euro, principala componentă a depozitelor în valută ale persoanelor juridice, a contrabalansat retragerile înregistrate pe segmentele depozitelor denominate în alte valute.

La 31 decembrie 2023, 96,2% din numărul deponenților persoane juridice garantate dețineau depozite de valori situate în cadrul plafonului de acoperire (1.143.660), beneficiind de acoperirea integrală a sumelor deținute la bănci.

În cazul persoanelor juridice, ale căror depozite sunt preponderent de valori care depășesc plafonul de acoperire, depozitele acoperite la 31 decembrie 2023 reprezentau 26,4% din valoarea totală a depozitelor eligibile ale acestei categorii de deponenți.

La 31 decembrie 2023, depozitele acoperite ale acestora se ridicau la 57,5 miliarde lei (în creștere cu 11,3% pe parcursul anului). Depozitele de valori mai mari decât echivalentul în lei al plafonului de 100.000 euro au avansat cu 13,3% pe parcursul perioadei, ridicându-se la suma de 183,3 miliarde lei la finele anului.

La 31 decembrie 2023, valoarea medie a unui depozit eligibil care se încadrează în plafonul de acoperire a fost de 30,4 mii lei, în timp ce, în cazul depozitelor peste plafon, valoarea medie se situa la 4.014,5 mii lei. La sfârșitul anului 2023, valoarea medie a unui depozit acoperit al unei persoane juridice garantate a fost de 48,4 mii lei (variație anuală de +8,5%).

Poziționarea depozitelor eligibile ale persoanelor juridice față de plafonul de acoperire

miliarde lei; sfârșitul perioadei

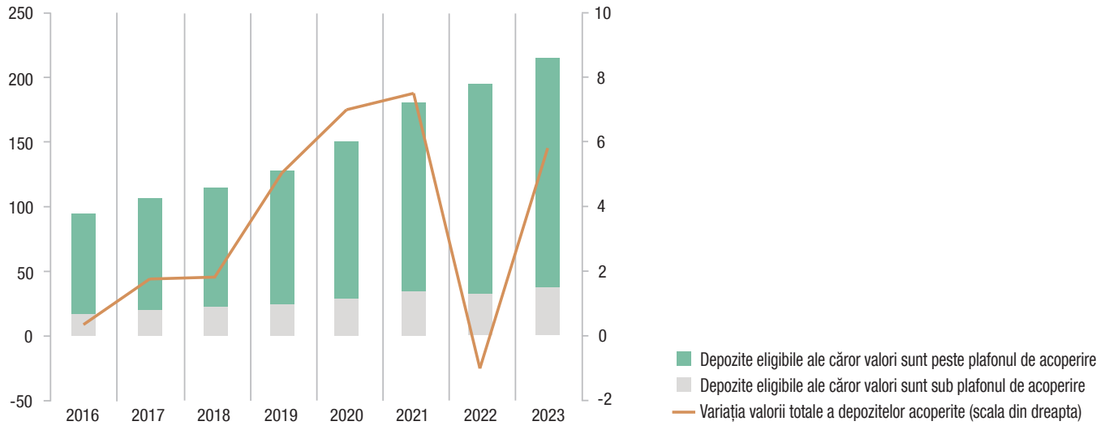

PROCESUL DE PLATĂ A COMPENSAȚIILOR

Pe parcursul celor peste 27 de ani de activitate, FGDB a efectuat plăți de compensații în valoare de 512,2 milioane lei pentru despăgubirea deponenților cu depozite garantate la șapte bănci intrate în faliment în perioada 1999 – 2006. Pentru ultimul faliment bancar înregistrat în România în anul 2006, obligația FGDB de a plăti compensații a încetat în luna ianuarie 2010, toate procesele de plată a compensațiilor derulându-se în termenul legal și fără impedimente.

În conformitate cu legislația incidentă activității sale, FGDB are obligația de a pune la dispoziția deponenților garantați sumele reprezentând compensații cuvenite în cel mult șapte zile lucrătoare de la data la care depozitele au devenit indisponibile, acesta fiind termenul de plată prevăzut de *Directiva Uniunii Europene nr.2014/49 privind schemele de garantare a depozitelor*[84]. Pentru îndeplinirea acestui mandat, FGDB a finalizat, cu sprijinul Băncii Naționale a României și al Ministerului Finanțelor, demersurile necesare promovării unei inițiative legislative[85] de modificare a Legii nr.311/2015 referitoare, printre altele, și la flexibilizarea modalităților de plată a compensațiilor.

Astfel, cadrul legal actual permite stabilirea de către FGDB a modalității de efectuare a plăților de compensații, spre deosebire de situația anterioară când plățile de compensații nu puteau fi efectuate decât prin intermediul instituțiilor de credit mandatate ca agenți de plată. Totodată, proiectul amplu privind implementarea unei platforme digitale de plată a compensațiilor, menționat la Capitolul 1, se înscrie pe linia preocupărilor FGDB de flexibilizare și modernizare a modalităților de plată a compensațiilor.

[84] La nivelul Uniunii Europene a fost prevăzută o reducere graduală a termenului de plată a compensațiilor de la 20 la 7 zile lucrătoare până la 31 decembrie 2023. În România acest termen de plată a fost implementat încă de la sfârșitul anului 2015, odată cu transpunerea în legislația națională a directivei europene în materie.

[85] Proiectul legislativ a fost aprobat de Parlamentul României la începutul anului 2022, cadrul legal existent fiind modificat și completat prin Legea nr.42/2022, intrată în vigoare de la 11 martie 2022.

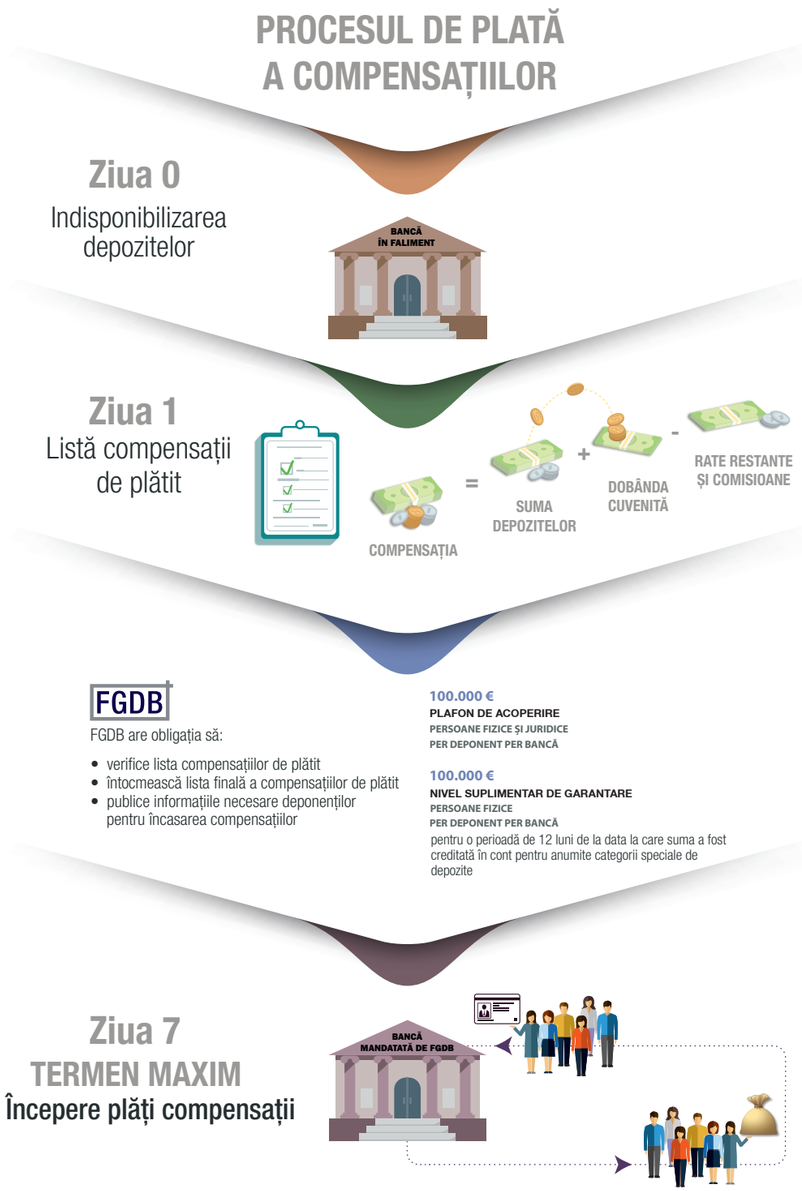

FGDB pune compensațiile la dispoziția deponenților garantați prin intermediul băncii/băncilor mandatate

ACȚIUNILE DE VERIFICARE LA INSTITUȚIILE DE CREDIT PARTICIPANTE LA FGDB

Instituțiile de credit care atrag depozite de la public în statele membre ale Uniunii Europene au obligația de a participa la o schemă de garantare a depozitelor, recunoscută oficial prin lege sau de către autoritatea desemnată. Instituțiile de credit persoane juridice române autorizate de Banca Națională a României participă la FGDB, schema statutară de garantare a depozitelor oficial recunoscută pe teritoriul României, inclusiv pentru depozitele atrase de sucursalele acestora din străinătate. Sucursalele din România ale instituțiilor de credit cu sediul în alte state membre participă la schemele de garantare a depozitelor din țările de origine.

La 31 decembrie 2023, FGDB avea 24 de instituții membre, respectiv 21 de bănci, 2 bănci de economisire și creditare în domeniul locativ și o organizație cooperatistă de credit (casa centrală și cooperativele de credit afiliate)[86].

Conform legislației în vigoare, FGDB desfășoară anual la sediile tuturor instituțiilor de credit participante acțiuni de verificare a raportărilor acestora privind depozitele și a modului de informare a deponenților despre garantarea depozitelor. Aceste acțiuni urmăresc, în principal, asigurarea de către instituțiile de credit și de către FGDB a tuturor condițiilor necesare derulării eficiente a procesului de plată a compensațiilor, corecta încadrare a depozitelor din punct de vedere al garantării acestora, precum și buna informare a deponenților cu privire la protecția asigurată de FGDB.

Acțiunea de verificare s-a desfășurat în regim de lucru hibrid, atât de la distanță pentru verificarea datelor raportate, pe baza corespondenței purtate cu instituții de credit verificate și a informațiilor transmise de acestea sub formă de fișiere securizate/criptate prin rețeaua de comunicații interbancare (RCI) și poșta electronică, cât și prin prezența fizică la sediul unităților teritoriale din București ale instituțiilor de credit pentru verificarea modului de informare a deponenților cu privire la garantarea depozitelor.

Până la data de 31 decembrie 2023 a fost finalizată verificarea la 12 instituții de credit, restul de 12 fiind programate a fi verificate în primele 3 luni ale anului 2024.

Verificările au avut ca obiectiv respectarea de către instituțiile de credit participante a reglementărilor care stabilesc:

1. structura, conținutul și modul de raportare a datelor pe care acestea trebuie să le transmită FGDB, conform prevederilor *Regulamentului nr.2/2018 privind transmiterea către Fondul de garantare a depozitelor bancare a informațiilor necesare întocmirii listei compensațiilor de plătit și a celor necesare în procesul determinării contribuțiilor anuale ale instituțiilor de credit;*
2. conținutul și modalitatea de prezentare a informațiilor necesare deponenților cu privire la garantarea depozitelor, conform prevederilor *Normelor nr.1/2020 privind informarea deponenților de către instituțiile de credit* (Normele nr.1/2020).

În cadrul acțiunii de verificare anuală, un element de noutate față de anii anteriori a fost testarea la un număr de 11 instituții de credit participante a capacității de a întocmi și transmite lista compensațiilor de plătit în ziua imediat următoare solicitării FGDB, în scopul verificării fiind utilizată aplicația informatică care face parte din Sistemul Informatic Integrat implementat la nivelul FGDB.

Pentru deficiențele constatate în urma verificărilor, s-au stabilit măsuri și termene de remediere prin procesele-verbale încheiate, acestea fiind monitorizate de Fond sub aspectul modului de aducere la îndeplinire, astfel încât să se asigure conformarea la dispozițiile legislației aplicabile.

Rezultatele verificarilor relevă creșterea acurateței informațiilor referitoare la depozitele garantate și a datelor înscrise în lista compensațiilor de plătit, necesare determinării valorii compensației datorate fiecărui deponent garantat, acestea fiind rezultatele favorabile ale monitorizării constante pe care FGDB o realizează la instituțiile de credit participante. Totodată, calitatea și acuratețea informațiilor cuprinse în lista compensațiilor de plătit satisfac exigențele FGDB privind modul de întocmire a listei compensațiilor de plătit de către instituțiile de credit, precum și pe cele privind termenul de transmitere a acesteia pentru asigurarea realizării plăților de compensații în maximum 7 zile lucrătoare de la data indisponibilizării depozitelor.

[86] Lista instituțiilor de credit membre FGDB la 31 decembrie 2023 se regăsește în Anexa nr.4.

4 RESURSELE FINANCIARE ADMINISTRATE DE FGDB

La sfârșitul anului 2023, resursele fondului de garantare a depozitelor și ale fondului de rezoluție bancară cumulau 10.734,57 milioane lei, cu 942,26 milioane lei mai mult decât la finele anului 2022, 465,9 milioane lei reprezentând profitul reinvestit.

Resursele acumulate la cele două fonduri aflate în administrarea FGDB – fondul de garantare a depozitelor[87] și fondul de rezoluție bancară[88] – și-au menținut traiectoria crescătoare și pe parcursul anului 2023, au consemnat noi creșteri în anul 2023, acestea conducând la întărirea capacității de finanțare a măsurilor prevăzute de lege în domeniul garantării depozitelor și al rezoluției bancare, cu efecte pozitive asupra menținerii stabilității financiare.

Resursele celor două fonduri includ și repartizarea profitului obținut de FGDB în anul 2023, care urmează a se capitaliza după aprobarea situațiilor financiare și a se repartiza într-o proporție majoritară, potrivit legii, la fondul de garantare a depozitelor și fondul de rezoluție bancară pentru suplimentarea resurselor financiare disponibile ale celor două fonduri.

Atât fondul de garantare a depozitelor, cât și fondul de rezoluție bancară au un mecanism de finanțare de tip *ex ante*, ceea ce a permis acumularea graduală de resurse și atingerea unor niveluri adecvate față de cerințele stabilite la nivelul Uniunii Europene pentru anul 2024, respectiv o țintă de 0,8% din valoarea totală a depozitelor acoperite, în cazul fondului de garantare și, respectiv, o țintă de 1% din valoarea totală a depozitelor acoperite, în cazul fondului de rezoluție.

Instituțiile de credit participante la FGDB contribuie la ambele fonduri administrate de acesta cu sume diferențiate în funcție de gradul de risc asociat fiecăreia, sume care nu au fost utilizate recent în România pentru evenimentele cărora le sunt destinate[89].

Contextul macroeconomic al anului 2023 a fost marcat de incertitudinile determinate de continuarea războiului din Ucraina, de declanșarea conflictului din Orientul Mijlociu, precum și de menținerea inflației la un nivel ridicat (rata anuală medie de creștere a Indicelui Prețurilor de Consum a fost de 10,4%). Creșterea economică lentă a adus provocări suplimentare pentru sistemul bancar, care s-a confruntat cu perspectiva menținerii ratelor creditelor neperformante la un nivel relativ ridicat, cu necesitatea asigurării de provizioane adecvate.

Politica de finanțare a Fondului a avut în vedere o abordare prudentă bazată pe țintirea unui nivel de acoperire aflat în intervalul [2,35% – 2,70%) și pe asigurarea unui echilibru între obiectivul menținerii unui nivel adecvat de resurse și cel al colectării unui volum total al contribuțiilor aflat în limite sustenabile pentru instituțiile de credit participante.

Profitul cumulat al instituțiilor de credit participante s-a situat la un nivel ridicat la sfârșitul anului 2022[90], dar pe de altă parte pachetul de măsuri fiscale adoptat de guvern la sfârșitul lunii septembrie 2023 pentru acoperirea deficitului bugetar, vizează inclusiv instituțiile de credit, care vor fi obligate să plătească o taxă pe cifra de afaceri, suplimentar față de impozitul pe profit. Taxa va fi de 2% în perioada 2024-2025, respectiv de 1% în 2026.

În vederea menținerii unei abordări sustenabile în politica sa de finanțare, în anul 2023 Fondul a colectat un volum de contribuții anuale de 150 milioane lei la schema de garantare a depozitelor.

În perioada pandemică și post-pandemică, cu excepția anului 2022 când depozitele acoperite au avut o creștere de doar 2,59%, depozitele acoperite au înregistrat creșteri semnificative, de 14,6% în anul 2020, 9,1% în anul 2021, respectiv de 12,4% în 2023.

Menținerea ratei inflației la un nivel ridicat, măsurile întreprinse de autorități pentru majorarea veniturilor nominale ale populației sub forma indexării salariului minim pe economie și a recalculării pensiilor, precum și dobânzile bancare pasive relativ ridicate (chiar dacă preponderent negative în termeni reali) au contribuit la creșterea accentuată a volumului depozitelor acoperite. Astfel, a fost validată estimarea Fondului utilizată în stabilirea coordonatelor politicii sale de finanțare, iar la sfârșitul anului 2023 nivelul efectiv de acoperire a fost de 2,54%, încadrându-se în intervalul-țintă menționat anterior.

FGDB asigură evidențierea distinctă în contabilitate a operațiunilor legate de constituirea, investirea și utilizarea resurselor financiare aferente garantării depozitelor și finanțării măsurilor de rezoluție bancară. Atât modul în care sunt finanțate cele două fonduri, cât și modul în care sunt utilizate resursele acestora sunt strict stabilite prin lege. În calitate de administrator al celor două fonduri, FGDB își acoperă toate cheltuielile de funcționare exclusiv din veniturile obținute din investirea resurselor financiare ale celor două fonduri, fiind autonom din punct de vedere financiar.

În vederea asigurării resurselor financiare necesare îndeplinirii responsabilităților conferite prin lege[91],

[87] Din fondul de garantare a depozitelor se efectuează plățile de compensații către deponenții garantați și se finanțează măsurile de rezoluție a căror aplicare asigură continuitatea accesului deponenților la sumele de bani pe care le dețin la băncile care fac obiectul rezoluției.

[88] Fondul de rezoluție bancară a fost înființat în data de 14 decembrie 2015 prin preluarea resurselor fondului de restructurare bancară (destinat atât despăgubirii persoanelor prejudiciate prin măsurile dispuse și implementate în cursul administrării speciale, cât și finanțării măsurilor de stabilizare dispuse de BNR). Acesta din urmă a fost administrat de FGDB în perioada 2012 - 13 decembrie 2015, resursele sale provenind din preluarea fondului special pentru despăgubiri (2010-2011), constituit în vederea asigurării resurselor financiare necesare plății despăgubirilor pentru persoanele prejudiciate prin măsurile dispuse și implementate în cursul administrării speciale.

[89] Fondul de garantare a depozitelor nu a mai fost utilizat pentru plăți de compensații, de la ultimul faliment bancar înregistrat în România și nu a fost utilizat până în prezent, la fel ca fondul de rezoluție bancară înființat la finalul anului 2015, pentru finanțarea măsurilor de rezoluție dispuse de Banca Națională a României.

[90] Profitul instituțiilor de credit realizat în anul 2022, de circa 8,4 miliarde lei, este repartizat în anul 2023.

[91] FGDB s-a aflat încă din primii ani de activitate în situația de a plăti compensații deponenților garantați, fiind necesar să apeleze, potrivit legislației în vigoare de la acea dată, la împrumuturi de la Banca Națională a României în vederea acoperirii deficitului de resurse interne generat de plata compensațiilor în favoarea deponenților Bankcoop și ai Băncii Internaționale a Religiilor, care au intrat în faliment în primul semestru al anului 2000. Rambursarea împrumuturilor a fost finalizată în anul 2005.

Resursele* și modul de utilizare a fondurilor aflate în administrarea FGDB

FONDUL DE GARANTARE A DEPOZITELOR

- contribuții anuale ale instituțiilor de credit
- venituri din investirea resurselor
- contribuții extraordinare ale instituțiilor de credit
- recuperări de creanțe
- împrumuturi de la instituții de credit, societăți financiare și de la alte instituții
- împrumuturi cu caracter preventiv de la instituții financiare internaționale/ instituții de credit
- împrumuturi de la alte scheme de garantare a depozitelor**
- împrumuturi de la Guvern
  În situații excepționale în care resursele FGDB ar fi insuficiente, Guvernul, prin Ministerul Finanțelor, pune la dispoziție sumele necesare sub formă de împrumut în maximum 5 zile lucrătoare de la solicitare.

- plata compensațiilor către deponenții garantați
- finanțarea măsurilor de rezoluție*** a instituțiilor de credit participante la FGDB, conform deciziei BNR, în calitate de autoritate de rezoluție
- acordarea de împrumuturi altor scheme de garantare a depozitelor

FONDUL DE REZOLUȚIE BANCARĂ

- contribuții anuale ale instituțiilor de credit
- venituri din investirea resurselor acumulate
- contribuții extraordinare ale instituțiilor de credit

- împrumuturi și alte forme de sprijin de la instituții de credit, instituții financiare sau alte părți terțe
- împrumuturi de la mecanisme de finanțare a rezoluției de pe teritoriul Uniunii Europene
- împrumuturi de la Guvern

- finanțarea măsurilor de rezoluție a instituțiilor de credit prevăzute de lege, conform deciziei BNR, în calitate de autoritate de rezoluție
- acordarea de împrumuturi altor mecanisme de finanțare a rezoluției de pe teritoriul Uniunii Europene

* *conform cadrului legal la 31 decembrie 2023*

** *cu toate că sursa este prevăzută în Legea nr.311/2015, aceasta nu este fezabilă din lipsa de interes a schemelor de garantare pentru acordarea unor astfel de împrumuturi, conform sondajului inițiat de FGDB în anul 2020 la nivelul EFDI.*

*** *conform prevederilor art.116 din Legea nr.311/2015 și ale art.565 din Legea nr.312/2015*

pe lângă resursele sale interne FGDB poate apela și la surse externe/alternative de finanțare, precum împrumuturile contractate de la instituții de credit, instituții financiare, alte scheme de garantare a depozitelor, de la Guvern[92] sau împrumuturile cu caracter preventiv de la instituții financiare internaționale sau instituții de credit, iar în cazul măsurilor de rezoluție și de la alte mecanisme de finanțare a rezoluției din Uniunea Europeană.

Fondurile și datoriile totale ale FGDB de la înființare până la 31 decembrie 2023

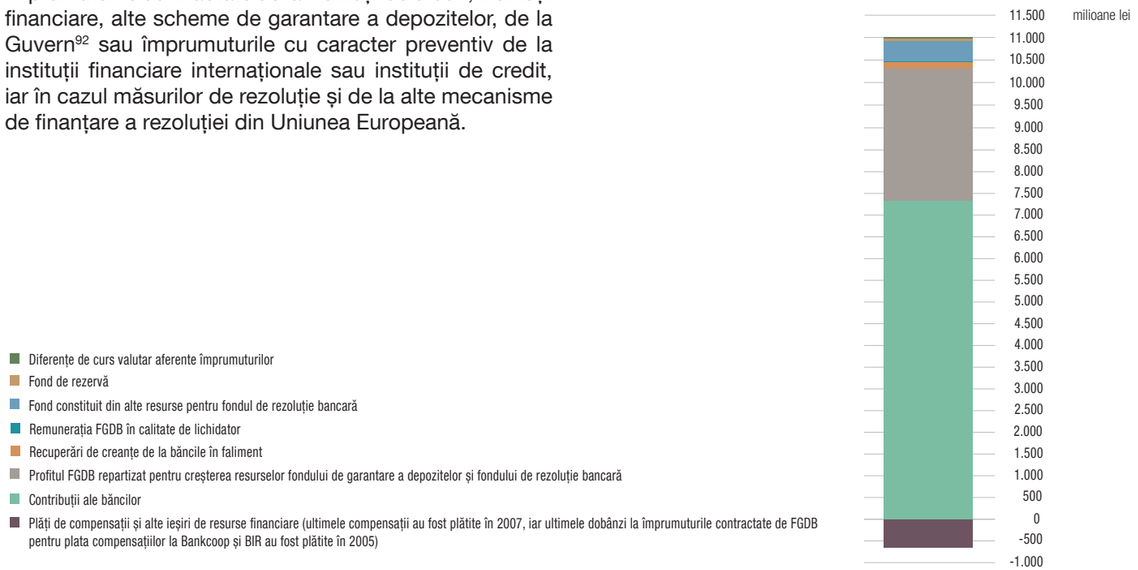

Evoluția resurselor administrate de FGDB de la înființare până la 31 decembrie 2023

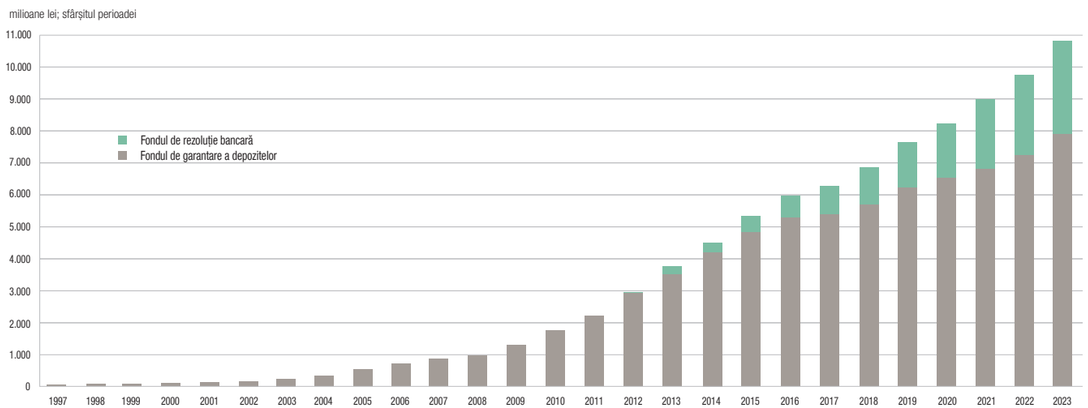

[92] În situații excepționale în care: (i) resursele financiare disponibile ale FGDB, în calitate de schemă de garantare a depozitelor, sunt insuficiente pentru acoperirea plății compensațiilor ori pentru finanțarea măsurilor de rezoluție sau (ii) resursele fondului de rezoluție bancară administrat de FGDB sunt insuficiente pentru finanțarea măsurilor de rezoluție a instituțiilor de credit potrivit legislației aplicabile, Guvernul, prin Ministerul Finanțelor Publice, pune la dispoziția FGDB sumele necesare sub formă de împrumut, în termen de maximum 5 zile lucrătoare de la solicitarea FGDB.

Resursele administrate de FGDB și valoarea depozitelor acoperite

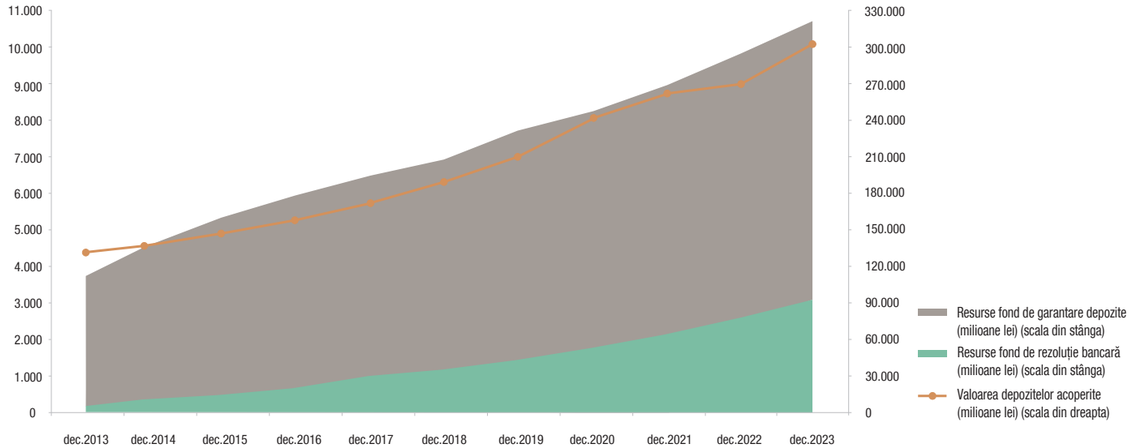

Resursele FGDB în anul 2023 (ponderi pe categorii)

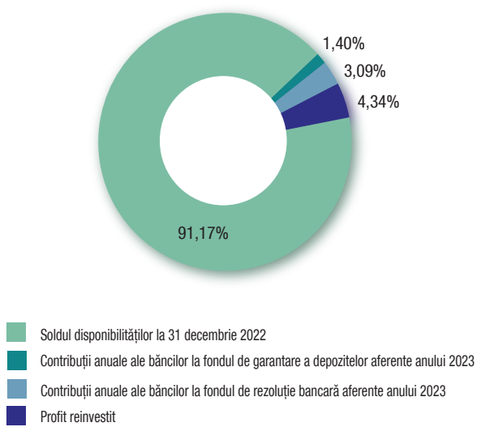

Din analiza în dinamică a situației fondurilor și datoriilor totale ale FGDB de la înființare până la sfârșitul anului de referință, rezultă că în anul 2023 a fost consemnată o accelerare a aportului profitului FGDB repartizat pentru creșterea resurselor fondului de garantare a depozitelor și fondului de rezoluție bancară, în timp ce suma contribuțiilor anuale ale instituțiilor de credit la cele două fonduri pe perioada de la înființare până la sfârșitul anului de referință s-a menținut relativ stabilă.

Pe parcursul anului 2023, resursele administrate de FGDB s-au majorat cu 9,6%, în timp ce valoarea totală a depozitelor acoperite a înregistrat o creștere cu 12,4%.

Contribuțiile plătite de instituțiile de credit participante la FGDB în anul 2023 la cele două fonduri administrate de FGDB au totalizat 482,25 milioane lei. Totodată, a mai fost consemnată și o altă intrare importantă de resurse, în sumă de 465,9 milioane lei, provenind din profitul potrivit legii.

Strategia de investire a resurselor disponibile

În conformitate cu prevederile L*egii nr. 311/2015 privind schemele de garantare a depozitelor și Fondul de garantare a depozitelor bancare,* cu modificările și completările ulterioare și ale *Legii nr. 312/2015 privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul financiar, cu modificările și completările ulterioare*, strategia de investire a resurselor pentru anul 2023 a avut ca obiective principale minimizarea riscului, diversificarea și lichiditatea plasamentelor, iar ca obiectiv complementar randamentul acestora.

Astfel, coordonatele strategiei de investire a resurselor au fost consolidate odată cu operaționalizarea împrumutului cu caracter preventiv de la Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, în valoare de 406 milioane EUR, începând din 28 iunie 2023. Importanța și eficiența acestui împrumut de tip preventiv din perspectiva contribuției sale la optimizarea administrării resurselor schemei de garantare a depozitelor, derivă chiar din caracteristicile sale:

1. Poate fi asimilat lichidității imediate[93], ceea ce reduce presiunea de a monetiza în timp scurt plasamentele din resursele schemei de garantare a depozitelor pentru a efectua plăți de compensații către deponenți și/sau pentru a finanța eventuale măsuri de rezoluție dispuse de BNR;
2. Creează premise consistente pentru evitarea vânzării în pierdere a instrumentelor financiare din portofoliul Fondului;
3. Permite flexibilitate totală din punct de vedere al cronologiei accesării surselor de finanțare, astfel încât, pe baza rezultatelor analizei cost/beneficiu, Fondul poate utiliza *mix*-ul de finanțare care asigură minimizarea costurilor intervenției sale în piață.

Ponderea împrumutului cu caracter preventiv de la BIRD în totalul resurselor schemei de garantare a depozitelor era de aproximativ 25,8% la finalul anului 2023, fapt care permite Fondului un grad mai mare de mobilitate în stabilirea limitelor interne pentru lichiditatea lunară, respectiv pentru plasamentele cu scadențe reziduale de până la 1 an efectuate din resursele schemei de garantare a depozitelor.

Inflația ridicată din primul semestru și decelerarea lentă a acesteia în a doua parte a anului 2023 au determinat o atitudine prudentă a BNR prin menținerea ratei dobânzii de politică monetară la același nivel pe parcursul întregului an[94]. În acest context, ratele dobânzilor pasive ale băncilor și cele ale noilor emisiuni de titluri de stat au rămas pe un palier mai ridicat.

Evoluțiile macroeconomice la nivel internațional influențate de factori precum conflictul militar din Ucraina și cel din Orientul Mijlociu, cu întregul spectru de consecințe, atenuarea creșterii economice și turbulențele manifestate la nivelul sistemului bancar din Europa și SUA au avut impact direct asupra pieților financiare internaționale.

În acest context, Fondul a menținut o strategie prudentă de administrare a resurselor disponibile, urmărind în principal dispersia riscului printr-o diversificare adecvată, deținerea de active cu risc scăzut și aplicarea unor limite de expunere strict monitorizate, deopotrivă pentru portofoliul aferent schemei de garantare a depozitelor și cel al fondului de rezoluție bancară. La nivel strategic și tactic, administrarea resurselor disponibile s-a realizat în conformitate cu recomandările Autorității Bancare Europene[95] și cu bunele practici în materie de investire a resurselor, dezvoltate și aplicate la nivelul schemelor de garantare a depozitelor membre EFDI (European Forum of Deposit Insurers). Managementul lichidității s-a bazat, în principal, pe menținerea unui volum optim de instrumente financiare din categoria titlurilor de plasament (*available for sale),* cu luarea în considerare a aspectelor care țin de impactul reevaluării acestora, pe dispersia adecvată a scadențelor plasamentelor și pe ratingul ridicat al instrumentelor financiare.

[93] Împrumutul este pus la dispoziția FGDB imediat după notificarea evenimentului eligibil, în condițiile îndeplinirii cerințelor stipulate în documentația contractuală. Conform simulării realizate de echipa de testare formată din reprezentanții Fondului și cei ai BIRD, tragerile din împrumutul cu caracter preventiv sunt disponibile în câteva zile în contul Fondului deschis la BNR, asigurând încadrarea în termenul de 7 zile lucrătoare pentru începerea plăților de compensații.

[94] Începând cu 11 ianuarie 2023 rata dobânzii de politică monetară stabilită de BNR s-a menținut la nivelul de 7,00%.

[95] Opinion of the European Banking Authority on deposit guarantee scheme funding and uses of deposit guarantee scheme funds (EBA/OP/2020/02)

În anul 2023 Fondul a menținut un portofoliu consistent de titluri de stat și a extins grupul instituțiilor de credit cu o pondere semnificativă pe piața titlurilor de stat cu care a încheiat acorduri pentru tranzacții de tip *repo.* Odată cu crearea cadrului legislativ[96] care permite derularea de tranzacții de tip *repo* cu BNR, Fondul a demarat proiectul de operaționalizare a acestora împreună cu direcțiile de specialitate din cadrul BNR, care are ca termen de finalizare primul trimestru al anului 2024.

Diversificarea a continuat să fie un obiectiv important în deciziile de administrare a resurselor disponibile. Fondul a menținut o granularitate ridicată a portofoliilor de plasamente, prin identificarea de noi contrapartide, emitenți și instrumente eligibile.

În acord cu bunele practici ale schemelor de garantare a depozitelor[97], pe parcursul anului 2023, Fondul a menținut la un nivel redus investițiile de natura depozitelor la instituțiile de credit participante. La finalul anului 2023, acestea reprezentau circa 4,5% din resursele disponibile ale schemei de garantare, respectiv 7,48% din resursele fondului de rezoluție bancară.

Fondul a continuat să ajusteze structura expunerilor – pe contrapartide, tipuri de plasamente, valute și maturități – prin măsuri tactice care au vizat prevenirea potențialelor efecte negative determinate de evoluții adverse ale pieței financiare, concomitent cu valorificarea unor oportunități oferite de piață, respectând coordonatele stabilite prin strategia anuală de investire a resurselor.

În cadrul procesului de monitorizare a riscului de contrapartidă pentru instituțiile de credit autorizate de BNR, Fondul aplică o metodologie de analiză supusă actualizării periodice pentru a reflecta modificările operate de BNR la nivelul SREP *(Supervisory Review and Evaluation Process).* Această metodologie preia o mare parte din indicatorii folosiți în cadrul metodei de calcul al contribuțiilor anuale la schema de garantare a depozitelor. Analiza de risc este realizată trimestrial, pe baza datelor raportate de instituțiile de credit la BNR, la care Fondul are acces în baza unui acord de cooperare.

Fondul a menținut caracterul pro-activ al acțiunilor sale pe linia identificării timpurii a oricăror potențiale surse de risc, pe baza monitorizării performanțelor financiare ale instituțiilor de credit participante. Totodată, Fondul a monitorizat în mod sistematic ratingul acordat de agențiile internaționale de rating (S&P, Moody's, Fitch) instituțiilor de credit străine, instituțiilor financiare internaționale și altor instituții financiare față de care deține expunere, pentru a putea acționa în situația atingerii pragurilor de alertă stabilite prin strategia sa de investire.

Limitele de expunere – pe tipuri de emitenți/ contrapartide, tipuri de instrumente financiare, maturități și valute – aprobate pentru fiecare din cele două portofolii prin Strategia de investire a resurselor pentru anul 2023 au fost permanent monitorizate și respectate. În cursul anului 2023, capitalul mediu investit s-a majorat cu 8,8% față de finele anului 2022, până la nivelul de 10.298,2 milioane lei.

Structura plasamentelor totale ale FGDB

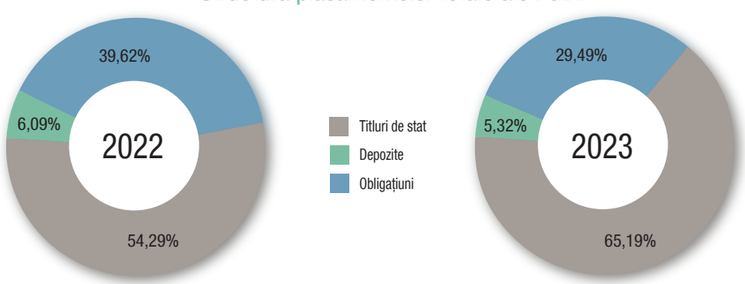

[96] În vigoare de la 11 martie 2022 prin art. 122[1] din Legea 311/2015

[97] IADI Core Principles for Effective Deposit Insurance Systems

FONDUL DE GARANTARE A DEPOZITELOR

Ca și în anii precedenți, Fondul se află pe primele locuri în cadrul schemelor de garantare membre EFDI (European Forum of Deposit Insurers) din punct de vedere al nivelului efectiv de acoperire, acesta fiind de peste 3 ori mai mare decât limita minimă de 0,8% stabilită la nivelul Uniunii Europene. La 31 decembrie 2023, resursele schemei de garantare se ridicau la 7.720,34 milioane lei, volum suficient ca Fondul să poată asigura plata compensațiilor pentru oricare dintre instituțiile de credit participante care nu sunt fac parte din categoria celor de importanță sistemică potrivit *Ordinului BNR nr. 9/2023 privind amortizorul aferent instituțiilor de credit autorizate în România și identificate drept alte instituții de importanță sistemică (O-SII).*

În anul 2023, la fondul de garantare a depozitelor au fost încasate contribuții în sumă de 150 milioane lei. Pe parcursul anului 2023, ponderea depozitelor plasate din resursele fondului de garantare la instituțiile de credit participante s-a diminuat, în termeni relativi, până la 4,49% la 31 decembrie 2023, față de 4,62% la finele anului precendent.

Resursele fondului de garantare a depozitelor (ponderi pe categorii)

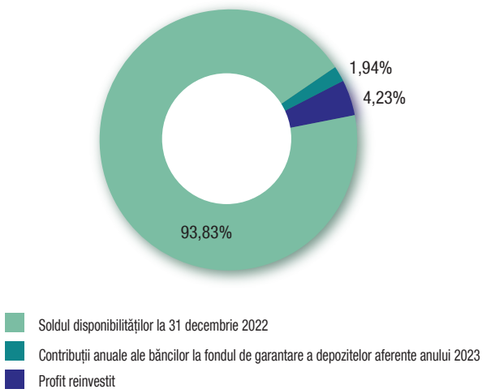

Structura plasamentelor FGDB aferente fondului de garantare a depozitelor

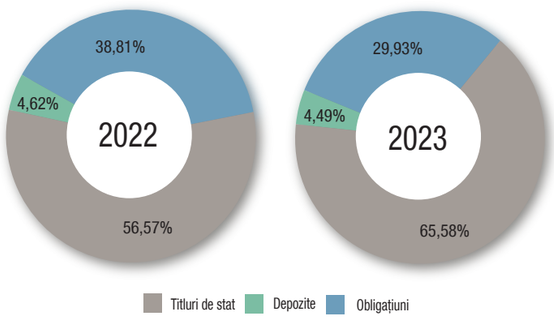

FONDUL DE REZOLUȚIE BANCARĂ

Resursele acumulate la fondul de rezoluție bancară (care includ și profitul reinvestit aferent anului 2023) se ridicau la 3.014,23 milioane lei la 31 decembrie 2023, în creștere cu 471,47 milioane față de nivelul de la finele anului 2022. În raport cu valoarea depozitelor acoperite de FGDB, aceste resurse reprezintă 0,99%[98].

În calitatea sa de autoritate de rezoluție, Banca Națională a României stabilește contribuțiile anuale la fondul de rezoluție bancară, în funcție de profilul de risc al instituțiilor de credit. În anul 2023, la fondul de rezoluție bancară au fost încasate contribuții în sumă de 332,25 milioane lei.

Ponderea depozitelor plasate din resursele fondului de rezoluție bancară la instituțiile de credit participante a cunoscut o diminuare pe parcursul anului 2023, de la 10,35% la 31 decembrie 2022 la 7,48% la sfârșitul anului 2023.

[98] Potrivit reglementărilor europene, în toate statele membre nivelul-țintă minim al fondului de rezoluție bancară care trebuie atins până în anul 2024 este 1%.

Resursele fondului de rezoluție bancară (ponderi pe categorii)

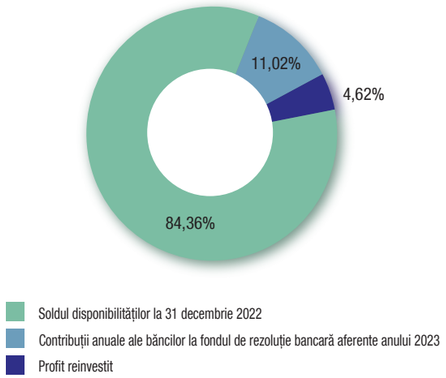

Structura plasamentelor FGDB aferente fondului de rezoluție bancară

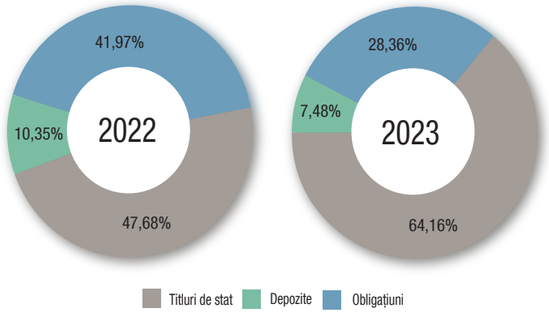

Mecanismele de finanțare alternative

În actualul context macroeconomic grevat și de provocări geopolitice majore, nu poate fi ignorat riscul situațiilor generate de condițiile/evoluțiile nefavorabile pe plan intern și extern ori de erodare a nivelului de acoperire, fie prin imposibilitatea refacerii în timp scurt a fondurilor deja utilizate, fie prin creșterea neprevăzută și rapidă a volumului depozitelor acoperite.

FGDB trebuie să asigure astfel un nivel adecvat al resurselor financiare pentru îndeplinirea în bune condiții a mandatului său privind plata compensațiilor și/sau finanțarea acțiunilor de rezoluție, cu încadrarea în termenele prevăzute de legislația în vigoare. Pentru atingerea acestui deziderat, FGDB a depus toate diligențele necesare implementării mecanismelor de finanțare alternative[99], astfel încât să poată obține, într-un termen scurt, finanțarea necesară îndeplinirii obligațiilor sale legale. Concret, FGDB a convenit cu BIRD termenii și condițiile generale pentru contractarea unui împrumut cu caracter preventiv, în cadrul unui program pilot, destinat schemelor de garantare, ca parte integrantă a consolidării instituționale și rezistenței plasei de siguranță financiară.

În anul 2023 au fost încheiate toate acțiunile necesare pentru intrarea în vigoare a acestui împrumut. Acordul de garanție dintre România și BIRD, privind garantarea împrumutului preventiv de care va beneficia FGDB în cazul apariției unui eveniment, a fost ratificat de Parlament prin Legea nr.135 din 23 mai 2023, publicată în Monitorul Oficial nr.452 din 24 mai 2023, iar Convenția de garantare între FGDB și MF a fost semnată pe data de 14 iunie 2023. După îndeplinirea tuturor etapelor procedurale necesare, BIRD a confirmat intrarea în vigoare a acordului de împrumut *stand-by* și a acordului de garanție începând cu data de 28 iunie 2023.

De facto, împrumutul preventiv reprezintă o resursă suplimentară la dispoziția Fondului pentru a interveni într-o situație de plată de compensații sau de finanțare a rezoluției din resursele schemei de garantare.

În conformitate cu prevederile *Ghidului ABE privind delimitarea și raportarea resurselor financiare disponibile ale schemelor de garantare a depozitelor (EBA/GL/2021/17),* împrumuturile se încadrează în categoria *„alte resurse financiare disponibile”* și nu contribuie la atingerea nivelului-țintă al schemei de garantare, nefiind inclus în calculul nivelului de acoperire. Importanța sa constă în certitudinea unui aport imediat de resurse în caz de necesitate.

[99] Art.12 alin.(2) din Legea 311/2015 prevede ca: ”schemele de garantare a depozitelor trebuie să dispună de mecanisme de finanțare alternative adecvate, care să le permită să obțină, într-un termen scurt, finanțarea necesară îndeplinirii obligațiilor ce le revin”.

5 LICHIDAREA BĂNCILOR ÎN FALIMENT

REZULTATELE ACTIVITĂȚII DE LICHIDARE LA BĂNCILE LA CARE FGDB ARE CALITATEA DE CREDITOR SAU LICHIDATOR

Pe parcursul funcționării sale, FGDB a intervenit activ pentru protejarea deponenților băncilor care au intrat în faliment în România în perioada 1999 – 2006, respectiv Banca Comercială "Albina" SA, Bankcoop SA, Banca Internațională a Religiilor (BIR) SA, *Banca Română de Scont (BRS) SA*, *Banca Turco Română (BTR) SA*, Banca "Columna" SA și Nova Bank SA[100]. În urma plăților de compensații, FGDB s-a subrogat în drepturile deponenților garantați, devenind creditor al băncilor în faliment.

Situația cumulată a creanțelor față de băncile intrate în faliment în perioada 1999 - 2006

Total creanțe (masa credală) 996 milioane lei	**Total creanțe satisfăcute 345 milioane lei *(grad de recuperare 34,64% din masa credală)***
Creanțe FGDB = 513 milioane lei (plăți compensații și contribuții)	Creanțe recuperate de FGDB = 186 milioane lei *(grad de recuperare 36,26% din total creanțe)*
Creanțe alți creditori = 483 milioane lei	Creanțe recuperate de alți creditori = 159 milioane lei *(grad de recuperare 32,92% din total creanțe)*

De asemenea, FGDB a fost numit și lichidator al *BRS* și *BTR*, potrivit mandatului său extins conform legislației în vigoare în anul 2002, momentul desemnării. În ultima modificare a legislației incidente din 14 decembrie 2015, calitatea de lichidator judiciar nu se mai regăsește printre activitățile pe care FGDB le poate desfășura. Cu toate acestea, FGDB va continua să exercite această calitate pentru *BRS* și *BTR* până la închiderea procedurilor de faliment ale acestora.

La finele anului 2023, FGDB mai monitoriza trei falimente bancare, unul dintre acestea în calitate de creditor[101], iar pe celelalte două în calitate de lichidator.

În anul 2023, ponderea cea mai ridicată din totalul încasărilor realizate de băncile în faliment la care FGDB are calitatea de creditor sau de lichidator a revenit recuperărilor de creanțe (84%), în timp ce pe linia cheltuielilor efectuate ponderea cea mai mare din total s-a situat la categoria "servicii executate de terți" (46%).

FGDB în calitate de creditor

- ***Banca Internațională a Religiilor SA - în faliment din 10 iulie 2000***
  Închiderea procedurii este estimată a avea loc în decurs de circa doi - trei ani.

FGDB în calitate de lichidator

- ***Banca Română de Scont (BRS) SA - în faliment din 16 aprilie 2002***
  Au fost continuate măsurile de punere în aplicare a titlului de creanță obținut la începutul anului 2018 ca urmare a soluționării dosarului penal privind delapidarea *BRS,* inclusiv acțiunile de instrumentare a dosarelor civile pe rolul instanțelor de judecată pentru pretenții împotriva beneficiarilor finali ai delapidării *BRS,* precum și demersurile de valorificare a activelor.

- ***Banca Turco Română (BTR) SA - în faliment din 3 iulie 2002***
  Similar cazului *BRS,* după 10 ani de litigii a fost obținută la 25 mai 2012 o hotărâre judecătorească definitivă prin care cinci foști administratori au fost obligați la plata de despăgubiri civile pentru faliment, posibilitățile de recuperare fiind însă epuizate la începutul lunii ianuarie 2024, după un lung șir de acțiuni externe derulate în perioada 2016 - 2023.

[100] La data de 22 august 2006, Banca Națională a României a dispus dizolvarea Nova Bank SA urmată de lichidare și a desemnat FGDB în calitate de lichidator unic la data de 4 septembrie 2006. Mandatul de lichidator unic al FGDB a fost de scurtă durată, banca fiind plasată în faliment din 9 noiembrie 2006. Procedura falimentului a fost închisă prin Sentința civilă nr.836 din 28 mai 2020 a Tribunalului București – Secția a VII-a Civilă, definitivă prin nerecurare.

[101] Calitatea FGDB de creditor la băncile care au intrat în faliment în perioada 1996 – 2006 a încetat prin: (i) recuperarea integrală a creanțelor în cadrul distribuirilor de sume către creditori (în anul 2004 la *BRS* și în anul 2011 la *BTR*); (ii) cesionarea creanței către un alt creditor (în anul 2007 la Nova Bank SA); (iii) închiderea procedurilor de faliment (la data de 14 decembrie 2012 pentru Banca Comercială "Albina" SA, la data de 5 noiembrie 2019 pentru Bankcoop SA și la data de 30 mai 2022 pentru Banca "Columna" SA).

Structura încasărilor băncilor în faliment

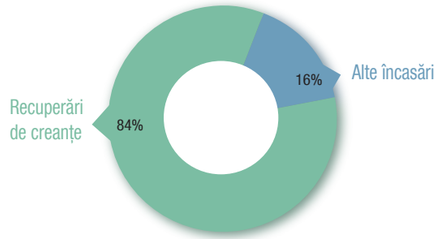

Structura cheltuielilor băncilor în faliment

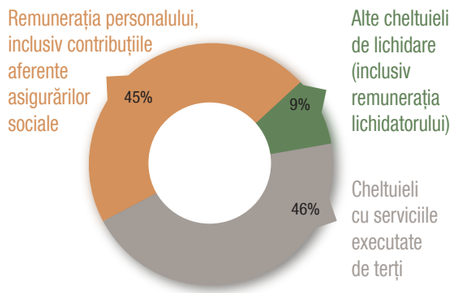

La data de 31 decembrie 2023, FGDB avea înregistrată în evidența contabilă creanța nerecuperată de la BIR în sumă de 100.938 mii lei, rezultând un procent de recuperare de 45,78% (85.211 mii lei) față de totalul

Volumul total al încasărilor și cheltuielilor la băncile în faliment în anul 2023

Banca în faliment	Total încasări (mii lei)	Total cheltuieli (mii lei)
1. BIR	399	314
2. *BRS*	578	627
3. *BTR*	227	456
Total	**1.204**	**1.397**

creanței declarate în cuantum de 186.149 mii lei. La data de 5 februarie 2024 Fondul a încasat de la BIR suma de 359 mii lei alocată prin planul nr.XVI de distribuire, totalul recuperărilor ajungând la 85.570 mii lei (45,97% din total creanță).

Până la 31 decembrie 2023, distribuirile efectuate în cadrul procedurilor de faliment la care FGDB mai este implicat în calitate de creditor/lichidator au totalizat 173 milioane lei.

În anul 2023 băncile în faliment la care FGDB are calitatea de creditor sau de lichidator au acționat în continuare pentru recuperarea creanțelor aflate în patrimoniu, la sfârșitul anului acestea având înregistrați în evidențe 88 de debitori, 76 dintre aceștia regăsindu-se la BIR (peste 86% din numărul total de debitori).

Evoluția numărului debitorilor băncilor în faliment

Banca în faliment	Total debitori la data falimentului	Total debitori scoși din evidență	Total debitori la data de 31 decembrie 2023
1	*2*	*3*	*4 = 2 - 3*
1. BIR	22.416	22.340	76
2. *BRS*	232	223	9
3. *BTR*	1.286	1.283	3
Total	**23.934**	**23.846**	**88**

Situația cumulată a încasărilor, cheltuielilor și distribuirilor de sume către creditori la data de 31 decembrie 2023 se prezintă sintetic astfel:

Banca în faliment	Total creanțe de recuperat la data falimentului (mii lei)	Total încasări[1] aferente activității de lichidare (mii lei)		din care:							Total cheltuieli aferente activității de lichidare (mii lei)		Total sume distribuite (mii lei)
				recuperări de creanțe			vânzări de active		alte încasări				
		la 31.12. 2023	din care, în anul 2023	valoare (mii lei)	*% în total creanțe de recuperat*	*% în total încasări*	valoare (mii lei)	*% în total încasări*	valoare (mii lei)	*% în total încasări*	la 31.12. 2023	din care, în anul 2023	
1. BIR	213.982	190.807	399	153.723	*71,84*	*80,56*	23.559	*12,35*	13.526	*7,09*	84.245	314	108.452
2. *BRS*	37.750	39.846	578	18.973	*50,26*	*47,62*	16.423	*41,22*	4.449	*11,16*	21.663	627	18.130
3. *BTR*	227.480	67.537	227	15.084	*6,63*	*22,33*	31.899	*47,23*	20.554	*30,44*	20.177	456	45.506
TOTAL[2]	**479.212**	**298.190**	**1.204**	**187.780**	*39,19*	*62,97*	**71.881**	*24,11*	**38.529**	*12,92*	**126.085**	**1.397**	**222.991**

1) La valoarea netă (fără TVA ori alte deduceri, după caz).

2) Dacă se iau în calcul Banca "Albina", Bankcoop, Nova Bank și Banca "Columna", totalul încasărilor aferente activităților de lichidare se situează la 544.468 mii lei (recuperări de creanțe 331.583 mii lei, vânzări de active 158.270 mii lei și alte încasări 54.615 mii lei), cel al cheltuielilor la 216.459 mii lei, iar totalul sumelor alocate distribuirilor la 345.170 mii lei.

Banca Română de Scont (BRS)

De la data falimentului (16 aprilie 2002) și până la finele anului 2023 au fost recuperate creanțe în sumă de 18.973 mii lei, reprezentând un grad de recuperare de 50,26% din valoarea totală a creanțelor înregistrate în evidență la data falimentului.

Distribuirile efectuate către creditorii *BRS* până la instituirea sechestrului asigurător asupra activelor existente în patrimoniul *BRS*[102] au însumat 18.130 mii lei, reprezentând 47,16% din masa credală, cel mai ridicat grad de îndestulare a creditorilor dintre băncile în faliment.

FGDB în calitate de lichidator al *BRS* și lichidatorul Rafo SA au purtat o serie de discuții pentru deblocarea situației create de existența sechestrului asigurător, concretizate prin hotărârea Adunării creditorilor Rafo SA din 5 octombrie 2023 de renunțare la sechestrul instituit asupra bunurilor și conturilor *BRS*, în schimbul plății de către bancă a sumei de 50 mii lei.

La data de 16 noiembrie 2023, Adunarea creditorilor *BRS* a aprobat plata către Rafo SA a sumei de 50 mii lei, în următoarele condiții:

- renunțarea definitivă și irevocabilă de către Rafo SA la sechestrul asigurător asupra averii *BRS* printr-un contract de tranzacție încheiat la un notar public;
- depunerea de către Rafo SA, prin lichidator, a contractului de tranzacție în dosarul suspendat de la soluționare de pe rolul Tribunalului București, cu solicitarea de renunțare la judecată în contradictoriu cu *BRS*;
- deschiderea de către *BRS* a unui cont *escrow* având ca beneficiar Rafo SA – în faliment și virarea în acesta a sumei de 50 mii lei, care va fi eliberată de banca agent către Rafo SA în baza prezentării documentelor stipulate în contractul de cont *escrow.*

Deschiderea contului *escrow* de către banca agent urmează să se facă după confirmarea tranzacției de

Structura încasărilor și cheltuielilor BRS în anul 2023

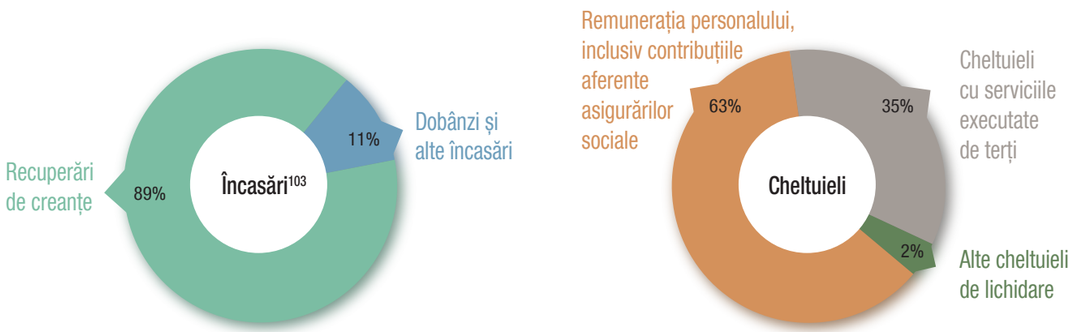

[102] Sechestrul a fost instituit în anul 2011, până la concurența unei sume de aproape 8 milioane lei, în cadrul unui dosar penal referitor la prejudicierea societății Rafo S.A., iar după închiderea dosarului penal a fost menținut în cadrul acțiunii în pretenții formulate de această societate împotriva *BRS,* care a fost suspendată de la soluționare până la închiderea procedurii falimentului *BRS* prin încheierea din 4 noiembrie 2014 a Tribunalului București. În cursul lunii ianuarie 2020, *BRS* a formulat o cerere la Tribunalul București privind emiterea unei ordonanțe prețedințiale pentru ridicarea sechestrului asigurător și aprobarea vânzării bunurilor aflate sub sechestru, cu consecința consemnării sumelor ce se vor obține din valorificarea acestora în contul *BRS* și la dispoziția instanței de judecată (cu excepția sumelor destinate acoperirii cheltuielilor aferente procedurii falimentului). La termenul din 14 mai 2020, Tribunalul București a respins cererea de ordonanță prețedințială ca neîntemeiată; *BRS* a formulat apel împotriva hotărârii Tribunalului București, respins în mod definitiv ca nefondat de Curtea de Apel București la termenul din 10 iulie 2020.

[103] În anul 2023, încasările *BRS* au fost în sumă de 578 mii lei, din care 515 mii lei recuperări creanțe și 63 mii lei dobânzi la plasamente și alte încasări.

către judecătorul sindic la termenul din 15 martie 2024 în dosarul de faliment al *Băncii Române de Scont SA.*

Pe parcursul anului 2023 au fost continuate măsurile de punere în aplicare a titlului de creanță obținut în luna martie 2018 prin soluționarea definitivă a dosarului penal privind delapidarea *BRS*[104], finalizarea acestora urmând a avea un impact favorabil asupra activității de recuperare a creanțelor, inclusiv acțiunile de instrumentare a dosarelor civile pe rolul instanțelor de judecată pentru pretenții împotriva beneficiarilor finali ai delapidării *BRS.*

Totodată, au fost continuate și demersurile de valorificare a cotelor-părți deținute de *BRS* din activele (terenuri și drum de acces) situate în zona Șiglău-Uricani, județul Hunedoara, în condițiile în care co-proprietarul Astra Asigurări Reasigurări SA (în faliment) a comunicat faptul că nu mai dorește vânzarea acestora împreună cu *BRS.*

Banca Turco Română (BTR)

De la data falimentului (3 iulie 2002) și până la 31 decembrie 2023 au fost recuperate creanțe în valoare de 15.084 mii lei, reprezentând 6,63% din totalul creanțelor, respectiv 35,32% din creanțele înregistrate în evidență la data falimentului, altele decât cele care corespund principalului debitor[105], de la care s-a obținut o singură recuperare parțială în sumă de 8.724 mii lei în anul 2017. În ansamblu, veniturile financiare - element specific, prin dimensiunea sa, procedurii falimentului Băncii Turco Române SA - au asigurat până la sfârșitul anului 2021 sursa de acoperire a cheltuielilor de lichidare[106]. La 31 decembrie 2023 cheltuielile totale de lichidare (20.177 mii lei) au devansat cu 4,21% veniturile financiare (19.362 mii lei) pe fondul scăderii ratelor dobânzilor bonificate pentru depozitele la termen constituite la instituții de credit.

Principala creanță a *BTR* constă în despăgubirile civile pentru faliment în cuantum de 59,4 milioane USD și 11,3 milioane EUR, cu dobândă legală, obținute prin Decizia penală definitivă nr.1083/R din 25 mai 2012 a Curții de Apel București. La 31 decembrie 2023, creanța actualizată cu dobânzi și recuperări reprezenta 118,7 milioane USD și 23,1 milioane EUR și avea o pondere de peste 99% în portofoliul existent de creanțe.

FGDB a demarat începând cu luna septembrie 2012 procesul de recuperare a principalei creanțe a *BTR* atât pe plan național, cât și internațional, având în vedere caracterul de extraneitate al acesteia (cetățenia turcă a patru dintre cei cinci codebitori, foști administratori ai băncii).

Acțiunile susținute de *BTR* în Elveția în perioada octombrie 2013 - noiembrie 2016 s-au finalizat cu recuperarea sumei de 2,06 milioane CHF[108] în primul trimestru al anului 2017, care a stat la baza primei distribuiri parțiale către creditorii de rang 7, persoanele juridice. În baza unui aranjament de finanțare a litigiilor, funcțional în perioada octombrie 2016 – decembrie 2021, *BTR* a adoptat o strategie de identificare a activelor codebitorilor menționați, bazată pe investigații multi-jurisdicționale (Elveția, Insulele Bermuda, Insulele Virgine Britanice, Marea Britanie, Turcia, Statele Unite ale Americii).

Începând din anul 2022, bugetul alocat în cadrul aranjamentului de finanțare menționat a fost epuizat, iar *BTR* a alocat fonduri din disponibilitățile existente în contul de lichidare, în baza aprobării Adunării creditorilor din 3 martie 2022, pentru continuarea și finalizarea în Statele Unite ale Americii a unui litigiu privind nedescărcarea generală de datorii a debitorului urmărit[109], la închiderea procedurii falimentului personal declarat de acesta din noiembrie 2017. Prin hotărârea din 5 ianuarie 2024, instanța din Statele Unite a dispus închiderea procedurii falimentului personal al debitorului urmărit și a descărcat lichidatorul de gestiunea acesteia, fiind astfel epuizate, din perspectiva *BTR,* posibilitățile de recuperare a principalei creanțe.

Până la 31 decembrie 2023, creditorii *BTR* au recuperat prin distribuiri suma de 45.506 mii lei, reprezentând 42,95% din masa credală.

Structura încasărilor și cheltuielilor BTR în anul 2023

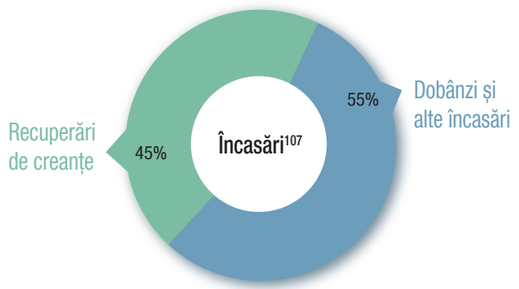

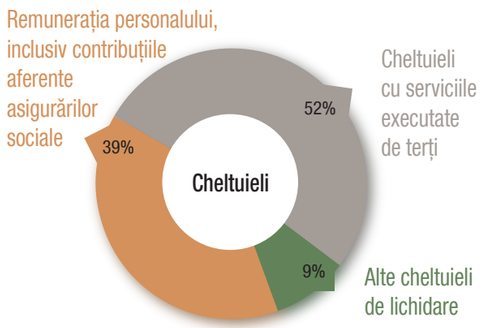

RECUPERAREA CREANȚELOR FGDB

La sfârșitul anului 2023, FGDB mai era creditor la BIR, cu o cotă majoritară de 78,90% din masa credală totală. Calitatea FGDB de creditor a încetat la șase bănci în faliment ca urmare fie a recuperării integrale a creanțelor prin distribuiri, respectiv cesionare (în anii 2004 și 2011 la *BRS* și *BTR*, respectiv în anul 2007 la Nova Bank), fie a închiderii procedurii falimentului (în anul 2012 la Banca Comercială "Albina", în anul 2019 la Bankcoop și în anul 2022 la Banca ”Columna”).

La data de 31 decembrie 2023, FGDB avea înregistrată în evidența contabilă creanța nerecuperată de la BIR în sumă de 100.938 mii lei, rezultând un procent de recuperare de 45,78% (85.211 mii lei) față de totalul creanței declarate în cuantum de 186.149 mii lei. La data de 5 februarie 2024 Fondul a încasat de la BIR suma de 359 mii lei alocată prin planul nr.XVI de distribuire, totalul recuperărilor ajungând la 85.570 mii lei (45,97% din total creanță).

Referitor la creanțele istorice ale FGDB în cuantum de 327.151 mii lei față de restul băncilor intrate în faliment în România în perioada 1999 – 2006, gradul de recuperare se situează la 30,84% (100.897 mii lei), conform situației prezentate în tabelul alăturat:

[104] Dosarul a fost soluționat definitiv de către Curtea de Apel București prin Decizia penală nr.424/A din 22 martie 2018, după desființarea în parte a Sentinței penale nr.764 din 11 mai 2015 pronunțate de Tribunalul București și rejudecarea cauzei pe fond. Prin decizia penală definitivă, *BRS* a obținut despăgubiri civile pentru faliment în cuantumul solicitat de 93.526 mii lei (de trei ori mai mult decât suma obținută prin hotărârea instanței de fond).

[105] Potrivit evidenței contabile a *BTR,* preluate de lichidator la deschiderea procedurii falimentului, principalul debitor era firma Bayindir Insaat Turizm Ticaret ve Sanayi AS din Turcia, a cărui datorie actualizată cu dobânzile aferente la 3 iulie 2002 era de 52,9 milioane USD și 10,2 milioane EUR, reprezentând 92,08% din totalul creanțelor la data falimentului. Prin acțiunea penală împotriva a cinci foști administratori ai băncii, răspunzători de transferul fraudulos al fondurilor *BTR* la bănci din străinătate în beneficiul firmei anterior menționate pentru garantarea/creditarea acesteia, a fost obținut în anul 2012 un titlu de creanță pentru recuperarea prejudiciului adus *BTR.* Pe cale de consecință, titlul de creanță a fost reflectat și în evidența contabilă a *BTR,* prin înregistrarea celor cinci foști administratori sub forma unui debitor colectiv, care a devenit astfel principalul debitor al băncii în substituirea firmei Bayindir Insaat Turizm Ticaret ve Sanayi AS.

[106] Pe cumulat, de la deschiderea procedurii de faliment (3 iulie 2002) și până la 31 decembrie 2021, veniturile financiare au reprezentat 19.133 mii lei, iar cheltuielile de lichidare 19.114 mii lei.

[107] În anul 2023, încasările *BTR* au fost în sumă de 227 mii lei, din care 103 mii lei recuperări creanțe și 124 mii lei dobânzi la plasamente.

[108] 2,03 milioane USD echivalent, respectiv 8,7 milioane lei, reprezentând circa 4% din creanța *BTR* la data falimentului față de principalul debitor.

[109] Litigiul respectiv a fost câștigat de *BTR* la 30 iunie 2022, iar debitorul urmărit nu a obținut descărcarea generală de datorii în cadrul procedurii falimentului personal declarat în Statele Unite.

- mii lei -

Banca în faliment	Data intrării în faliment/ Data închiderii procedurii	Creanța FGDB	Sume recuperate în cadrul procedurii	Grad de recuperare (%)
1	*2*	*3*	*4*	*5 = 4/3*
1. Banca "Albina"	25.05.1999 /14.12.2012	36.057	12.589	34,91
2. Bankcoop	08.02.2000/05.11.2019	273.638	70.781	25,87
3. *BRS*	16.04.2002	873	873	100,00
4. *BTR*	03.07.2002	16.448	16.448	100,00
5. Banca "Columna"	18.03.2003/30.05.2022	92	-	0,00
6. Nova Bank	09.11.2006/28.05.2020	43	206*	100,00
Total		**327.151**	**100.897**	**30,84**

** Sumă recuperată de FGDB prin cesionarea creanței în aprilie 2007, înainte de regularizarea acesteia în baza plăților efective de compensații încheiate în luna ianuarie 2010.*

Situația gradului de recuperare pe fiecare bancă este ilustrată alăturat, pe ansamblul tuturor băncilor în faliment gradul de recuperare fiind de 36,33%.

Diferențele existente între gradele de recuperare a creanțelor la băncile în faliment sunt cauzate, în esență, de faptul că FGDB a deținut de-a lungul timpului poziții diferite în ierarhia creditorilor, conform legislației aplicabile în cazul fiecărui faliment. Cel mai ilustrativ exemplu în acest sens este cazul Băncii "Columna", intrată în faliment la data de 18 martie 2003, după ce anterior se aflase, din 29 iunie 1998, în procedura reorganizării judiciare prevăzute de Legea nr.64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului, care a rămas astfel și legea guvernantă a procedurii falimentului.

Prin comparație, restul falimentelor bancare din perioada 1999 – 2002[110] au fost guvernate de legislația specifică băncilor, respectiv Legea nr.83/1998 privind procedura falimentului instituțiilor de credit. FGDB nu a recuperat nicio sumă de la Banca "Columna", ca urmare atât a rangului scăzut de prioritate a creanței sale în sumă de 92 mii lei (din plăți de compensații și din contribuțiile datorate și neachitate de bancă înainte de deschiderea procedurii) conferit de ordinea de plată a creanțelor prevăzută de Legea nr.64/1995, cât și a existenței în masa credală a unei creanțe bugetare de rang superior și de valoare foarte mare, deținută de Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului, care nu a putut fi achitată integral până la închiderea procedurii (n.n. – *conform legii, creanțele se plătesc în ordinea rangului de prioritate, iar trecerea la un rang inferior nu se poate face decât după achitarea integrală a creanțelor de rang imediat superior*).

[110] Procedura falimentului Nova Bank a fost deschisă în noiembrie 2006 tot în baza cadrului general de insolvență reprezentat de Legea nr.85/2006 privind procedura insolvenței (care a abrogat Legea nr.64/1995), în urma admiterii de către instanță a cererii unui creditor, în pofida faptului că banca se afla de la începutul lunii septembrie 2006 în lichidare administrativă dispusă de Banca Națională a României. Acest caz este însă nerelevant în condițiile în care FGDB și-a recuperat integral creanța în valoare de 277 mii lei prin cesionarea către un alt creditor. În absența cesionării, putem însă presupune că situația ar fi fost similară celei de la Banca ”Columna”.

Gradul de recuperare a creanțelor FGDB la 31 decembrie 2023

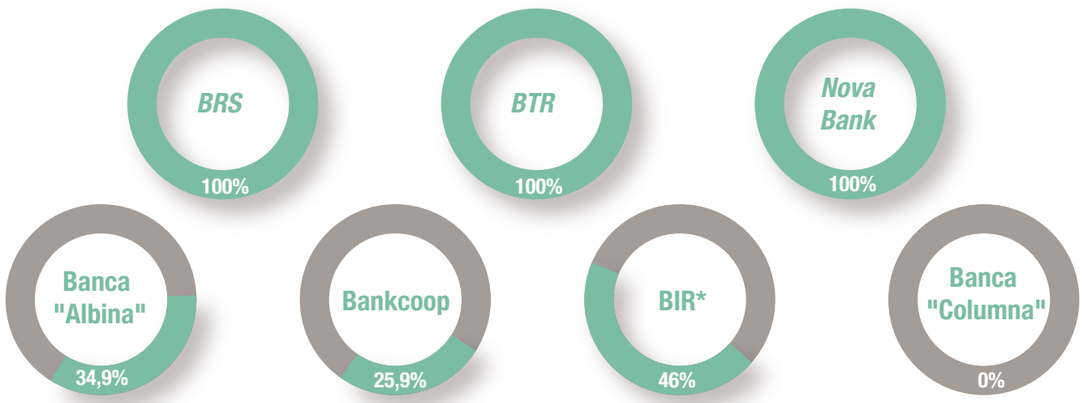

** Gradul de recuperare reflectă și încasarea din luna februarie 2024.*

Același rang scăzut de prioritate a creanțelor FGDB s-a regăsit și la primele trei falimente bancare din România după operaționalizarea în anul 1996 a schemei de garantare a depozitelor, respectiv Banca Comercială "Albina" (procedură deschisă în luna mai 1999), Bankcoop (februarie 2000) și BIR (iulie 2000), care au fost guvernate de Legea nr.83/1998 în forma existentă la deschiderea procedurilor, ce nu prevedea însă o ierarhie specifică a creditorilor și făcea trimitere tot la ordinea de plată a creanțelor din Legea nr.64/1995.

De-abia din anul 2001 s-a introdus în Legea nr.83/1998 o ierarhie a creditorilor în cazul falimentelor bancare, care a acordat prioritate creanțelor FGDB (rangul 4 în ordinea de plată a creanțelor), cu rezultate palpabile concretizate în recuperarea integrală, din sumele distribuite în cadrul procedurilor de lichidare, a creanțelor de la *BRS* și *BTR* (aceste proceduri au fost deschise în anul 2002, ulterior modificării legislației, fiind primele la care s-a aplicat ierarhia specifică a creditorilor unei bănci în faliment).

Odată cu apariția în anul 2014 a Codului Insolvenței (Legea nr.85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, cu modificările și completările ulterioare), creanțele FGDB din plăți de compensații și din finanțarea măsurilor de rezoluție au fost incluse la rangul 2 de prioritate în ordinea de plată a creanțelor în cazul falimentului unei instituții de credit.

Creanțele recuperate până în prezent de FGDB totalizează 186.467 mii lei - din care suma de 185.486 mii lei corespunde compensațiilor plătite către deponenții garantați, iar 981 mii lei reprezintă contribuțiile Bankcoop, *BTR* și Nova Bank, datorate și neplătite până la data intrării în faliment a acestora - corespunzător unui grad de recuperare de 36,33% din totalul creanțelor declarate față de băncile în faliment de 513.300 mii lei.

6 INFORMAREA PUBLICULUI

Informarea publicului cu privire la rolul schemei de garantare a depozitelor este esențială pentru sporirea încrederii în sistemul bancar, menținerea stabilității financiare și promovarea incluziunii financiare.

Într-un peisaj financiar din ce în ce mai complex, asigurarea transparenței și accesibilității informațiilor despre schema de garantare a depozitelor este deosebit de importantă, principalele scopuri urmărite fiind:

- *Creșterea încrederii publicului* – atunci când deponenții știu că economiile lor sunt în siguranță, crește încrederea în sistemul bancar;
- *Diminuarea riscurilor și prevenirea contagiunii* – prin conștientizarea deponenților cu privire la existența și funcțiile schemei de garantare a depozitelor, poate fi redusă panica în perioadele de dificultăți financiare. Atunci când deponenții înțeleg că fondurile pe care le au în bănci sunt protejate de către o instituție solidă, sunt puternic diminuate efectele de contagiune care pot apărea cu ușurință în sistemul bancar;
- *Promovarea educației financiare* – educarea publicului asigură o mai bună alfabetizare financiară și o înțelegere a modului în care funcționează sistemul bancar. Cunoștințele financiare oferă deponenților capacitatea de a lua decizii fundamentate cu privire la economiile lor și îi încurajează să adopte un comportament financiar responsabil.

Prin implementarea unor strategii eficiente de comunicare și inițiative educaționale, FGDB vine în întâmpinarea deponenților, oferindu-le informații utile despre rolul schemei de garantare a depozitelor.

FGDB a întreprins și în anul 2023 o serie de acțiuni care au avut ca scop creșterea gradului de conștientizare a publicului despre garantarea depozitelor și misiunea FGDB în cadrul sistemului de asigurare a stabilității financiare.

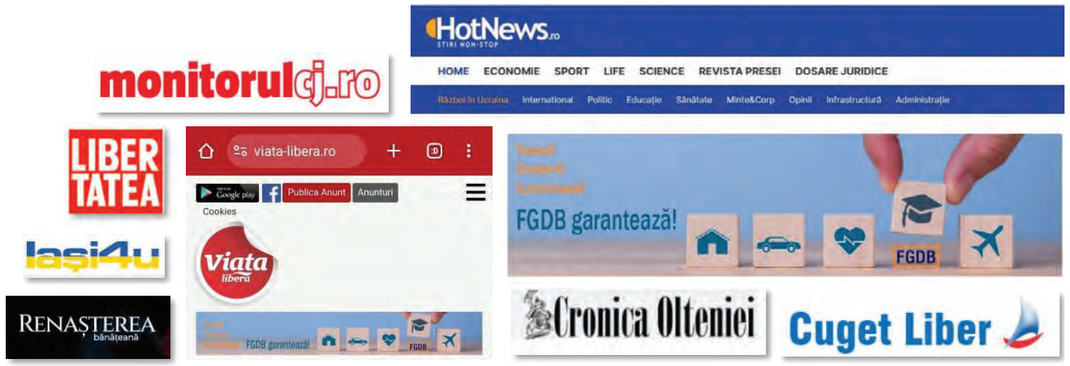

În acest sens, au fost folosite o varietate de canale de diseminare a informațiilor, iar mesajele au fost adaptate contextului economico-financiar existent.

În anul 2023 au fost realizate noi campanii de informare prin intermediul advertorialelor publicate atât pe *site*-uri de ştiri cu o audienţă semnificativă la nivel naţional, cât şi pe *site*-uri de ştiri locale. S-a urmărit ca imaginile şi informaţiile transmise *on-line* sau cuprinse în materialele distribuite în bănci să fie asociate cu cele de pe *site*-ul FGDB astfel încât publicul să-şi poată consolida informaţiile de bază despre FGDB.

De asemenea, FGDB a continuat colaborarea cu FinZoom, un portal de comparaţii de produse financiar-bancare pentru toată piaţa din România. Au fost prezentate informaţii despre FGDB în fiecare articol de educaţie financiară sau de economisire publicat pe *site*-ul FinZoom, ceea ce a condus la un număr semnificativ de vizualizări şi informări ale vizitatorilor *on-line.*

Pentru a veni în sprijinul celor care caută în comparator un produs de economisire specific, FGDB a fost prezent în special în secţiunea de pe site dedicată economisirii, cu multiple bannere electronice, adaptate pentru accesul de pe *desktop* sau de pe mobil, cu trimitere către cele mai accesate pagini cu informaţii de pe *site*-ul FGDB. Simultan, cele mai căutate cuvinte-cheie din comparator (“depozit”, “card”, “cont”) au purtat întreaga perioadă un *link* către *site*-ul FGDB.

În urma acestor acţiuni, un număr semnificativ de persoane, de ordinul miilor, au navigat către *site*-ul FGDB pentru a obţine informaţii suplimentare privind siguranţa banilor din bănci.

Cu ocazia *Zilei Internaţionale a Economisirii* (31 octombrie), FGDB a derulat mai multe campanii de informare pe reţele sociale, cu scopul de a populariza conceptul de economisire şi de a creşte vizibilitatea instituţiei în rândul publicului.

Principalul obiectiv al campaniilor de pe reţelele sociale rămâne acela de a câştiga notorietate în rândul utilizatorilor *Facebook* şi de a îndruma publicul să se informeze din surse oficiale, respectiv *site*-ul FGDB.

Mesajul privind siguranţa economiilor şi încrederea în capacitatea instituţiei de a contribui la stabilitatea sistemului bancar a fost transmis şi prin intermediul diferitelor publicaţiilor scrise sau *on-line.* Dintre acestea se evidenţiază revista de bord a TAROM – Compania Naţională de Transporturi Aeriene Române, FGDB adresându-se unui segment important de deponenţi din ţară şi diasporă.

Ca parte a iniţiativelor sale adresate diferitelor segmente de public-ţintă, FGDB a întreprins în anul 2023 şi acţiuni de informare a persoanelor cu deficienţe de vedere, tipărind în alfabetul Braille *flyere* cu informaţii de bază despre garantarea depozitelor. *Flyerele* au fost puse la dispoziţia persoanelor interesate prin intermediul instituţiilor de credit participante la FGDB.

Site-ul FGDB a fost actualizat permanent, secţiunea de *Întrebări frecvente* fiind completată pentru a cuprinde întregul spectru de teme faţă de care deponenţii şi-au manifestat interesul.

Trebuie menţionat că desfăşurarea informativă pe mai multe planuri a dus la schimbarea tipului de informaţii pe care deponenţii le-au solicitat telefonic sau în scris de la FGDB, acestea având un caracter mai specializat (de exemplu, condiţiile concrete de garantare ale unor tipuri particulare de depozite, cum ar fi soldurile temporar ridicate).

FGDB a continuat în anul 2023 programele de instruire cu operatorii din *call-center*-urile băncilor mandatate în cazul plăţilor de compensaţii. Deşi indirect, această activitate vine în sprijinul deponenţilor care solicită informaţii de la bancă, operatorii fiind pregătiţi periodic să ofere răspunsuri actualizate referitoare la garantarea depozitelor.

Consolidarea protecției deponenților din România și comunicarea către public a celor mai recente evoluții în materie de garantare a depozitelor au constituit teme principale ale prezentărilor susținute de directorul general al FGDB cu ocazia diferitelor evenimente la care a participat.

Dintre acestea, se remarcă cele două ediții din anul 2023 ale seriei de conferințe *Bucharest Leaders' Summit,* desfășurate sub egida evenimentelor *„Împreună Protejăm România",* inițiate și organizate de Grupul de Presă MediaUno, împreună cu Institutul Național de Statistică, Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă din cadrul Guvernului României și Asociația MediaUno. Acestea s-au bucurat de o largă participare din partea unor reprezentanți de marcă din diverse domenii din țară și străinătate, actori-cheie ai vieții politice și ai mediului de afaceri din România și Uniunea Europeană, reprezentanți ai principalelor organizații internaționale, analiști și experți, reprezentanți ai *mass-media* și ai societății civile.

De asemenea, FGDB a fost prezent și în cadrul *Galei Premiilor Piața Financiară,* contribuind, totodată, la susținerea celei de-a XXXI-a ediții a *Simpozionului anual de istorie și civilizație bancară "Cristian Popișteanu",* organizat de Banca Națională a României împreună cu Fundația Culturală Magazin Istoric.

În calitatea sa de membru activ al Comitetului EFDI pentru Relații publice și comunicare și al Grupului de lucru EFDI privind comunicarea în cadrul colaborării transfrontaliere dintre schemele de garantare a depozitelor, FGDB a participat constant la schimburile de experiență internaționale din domeniul comunicării și relațiilor publice.

Mai mult, în perioada 5-6 octombrie 2023, FGDB a găzduit la București întâlnirile celor două grupuri de lucru din cadrul EFDI[111], interacțiunea cu specialiștii schemelor europene de garantare a depozitelor dovedindu-se valoroasă sub aspectul bunelor practici împărtășite.

O comunicare eficientă între principalii actori implicați în cazul unei situații neprevăzute de pe piața bancară

europeană, în special în cazul unui eveniment cu implicații transfrontaliere, este esențială pentru transmiterea unui mesaj corect, complet și în timp util către public.

Astfel, o atenție aparte a fost acordată comunicării transfrontaliere între schemele de garantare a depozitelor din statele membre de origine și cele din statele membre gazdă, având în vedere cadrul definit de acordul de cooperare multilaterală încheiat între instituțiile membre EFDI, precum și orientările emise la nivelul acestei asociații.

În același timp, au fost prezentate o serie de campanii de comunicare desfășurate de schemele de garantare a depozitelor europene, fiind împărtășite cunoștințele și experiențele dobândite în acest domeniu.

Pentru FGDB, creșterea gradului de conștientizare despre garantarea depozitelor și promovarea educației financiare sunt activități esențiale pentru educarea și responsabilizarea publicului, precum și pentru încurajarea procesului de economisire. Efectuarea periodică de studii de piață oferă FGDB o înțelegere cuprinzătoare a eficienței campaniilor de informare implementate și ajută la identificarea ariilor de îmbunătățire, inclusiv în sfera educației financiare.

În acest sens, în luna septembrie 2023 a fost realizat un sondaj de opinie reprezentativ la nivel național, principalii indicatori urmăriți fiind nivelul de notorietate al FGDB, gradul de încredere al populației în sistemul bancar din România, precum și percepția populației asupra impactului unui eventual faliment bancar.

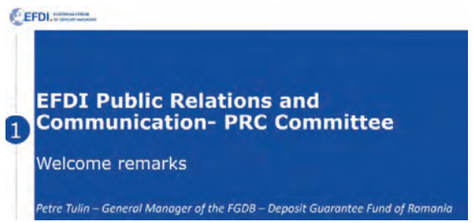

Rezultatele studiului au relevat o ușoară creștere a indicatorilor relevanți pentru nivelul de notorietate al FGDB în rândul populației bancarizate, precum și în ceea ce privește percepția populației cu privire la posibilitatea recuperării sumelor depuse în cazul falimentului unei instituții de credit.

[111] După cum s-a menționat în *Capitolul 2 – Contextul și cadrul de reglementare în 2023,* secțiunea *Activitatea internațională,* pe lângă reuniunile dedicate comunicării, FGDB a organizat în aceeași perioadă și întâlnirea Grupului de lucru EFDI privind simulările de criză.

Promovarea prin educație

FGDB a continuat să își diversifice și să își intensifice acțiunile de educație financiară, colaborând cu Banca Națională a României în derularea unor proiecte adresate elevilor din ciclul preuniversitar.

Astfel, s-a considerat oportun ca FGDB să se implice în educarea financiară a elevilor, conștienți fiind că viitorul generației tinere se conturează prin educație solidă, iar educația financiară este o componentă importantă care nu se referă doar la bani, ci mai ales formează convingeri și valori pentru viață.

În anul 2023 a avut loc prima ediție a *Concursului național de educație financiar-bancară "Eugeniu Carada"* pentru elevii clasei a XI-a, desfășurat în cadrul proiectului *Să vorbim despre bani și bănci,* derulat de Banca Națională a României în parteneriat cu FGDB, cu sprijinul Ministerului Educației.

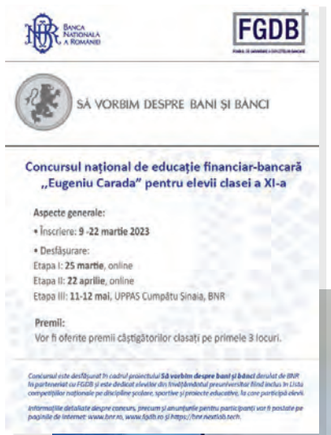

Concursul este inclus în *Lista competițiilor naționale pe discipline școlare, sportive și proiecte educative* la care participă elevii.

Deși la început de drum, concursul s-a bucurat de o atenție deosebită din partea elevilor și a profesorilor coordonatori, având înscriși la această primă ediție un număr de 344 de elevi din 21 de județe ale țării.

FGDB a participat, de asemenea, în cadrul programului *„Tabăra urbană de educație financiară"*, organizat de Banca Națională a României, Autoritatea de Supraveghere Financiară, Ministerul Finanțelor și Asociația Română a Băncilor, precum și la alte evenimente inițiate de diferite instituții.

FGDB a continuat, în același timp, demersul său de sprijinire activă a proiectelor de cercetare ale tinerilor. Ajuns la cea de-a XII-a ediție, *"Concursul Costin Murgescu pentru cercetare în economie"* a devenit o tradiție a FGDB. Competiția își dorește să ofere o șansă de afirmare tinerilor români care cercetează evoluțiile socio-economice și politice contemporane și să-i promoveze în rândul specialiștilor de valoare.

În spiritul ideilor lui Costin Murgescu (*economist, avocat, jurnalist, cercetător, diplomat, autor*), organizatorii doresc să încurajeze tinerii masteranzi și doctoranzi să dezvolte o gândire largă, cuprinzătoare, asupra fenomenelor socio-economice și politice actuale. Evaluarea eseurilor are în vedere noutatea și originalitatea temei sau a perspectivei abordate și pune accent și pe construcția argumentului și a stilului de scriere.

În 2023, câștigătoarea concursului a fost Ioana Florina Burdeț, cu eseul *The Price of Prosperity: Analysing the Impact of Asset Price Changes on Durable Consumption in Former-Communist EU Economies.*

Juriul a acordat și două mențiuni pentru eseurile *Fostering Financial Stability: The Impact of European Elections on Bond Markets* (autor Andreea Mădălina Stancea) și *The Moderating Role of Tourism in the Impact of Financial Crime on Deforestation* (autor Adeline Cristina Cozma).

7 SITUAȚIILE FINANCIARE ALE FGDB

Activele FGDB se ridicau la finele anului 2023 la un total de 10,9 miliarde lei, cu 10,1% peste valoarea consemnată la 31 decembrie 2022.

Titlurile de stat și-au menținut și în anul 2023 ponderea majoritară în structura activelor FGDB.

ÎNCASĂRILE ȘI PLĂȚILE FGDB[112]

a) În anul 2023, FGDB a înregistrat încasări (intrări pe fluxuri de trezorerie) în sumă de 5.959.053 mii lei, din care:

- 150.004 mii lei - contribuții anuale la fondul de garantare a depozitelor;
- 332.248 mii lei - contribuții anuale la fondul de rezoluție bancară;
- 5.475.928 mii lei - sume încasate din investirea resurselor financiare ale FGDB și dobânzi aferente;
- 326 mii lei - dobânzi încasate la disponibilitățile din conturile curente ale FGDB deschise la instituții de credit;
- 440 mii lei - rambursări din FNUASS (recuperare sume concedii medicale suportate termporar de angajator);
- 107 mii lei - încasări din vânzarea de mijloace fixe și diverse încasări.

b) Plățile (ieșirile pe fluxurile de trezorerie) efectuate de FGDB în anul 2023 au totalizat 5.959.780 mii lei, din care:

- 29.318 mii lei - cheltuieli curente de funcționare;
- 1.246 mii lei - achiziții de mijloace fixe și active necorporale;
- 5.920.289 mii lei - plasamente din resursele financiare ale FGDB;
- 8.927 mii lei - comisioane percepute la operațiunile derulate (29 mii lei), respectiv comisioane BIRD (8.898 mii lei).

Structura încasărilor și a plăților FGDB în anul 2023

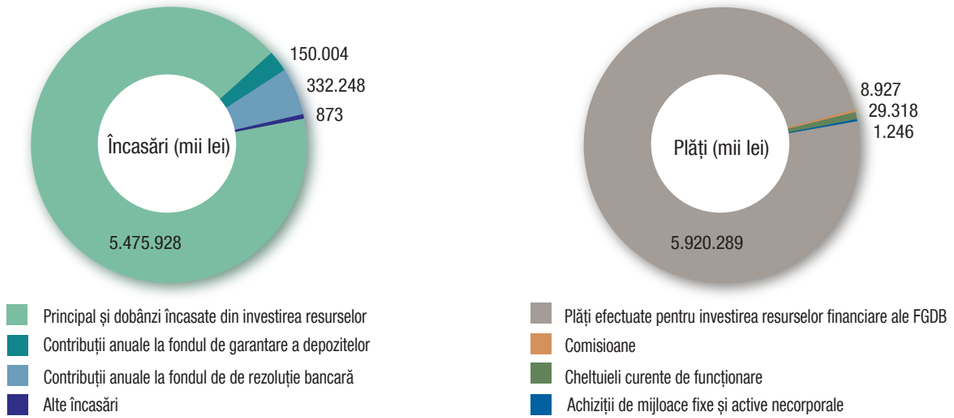

BILANȚUL CONTABIL AL FGDB

- mii lei -

Activ	31.12.2022	31.12.2023	Pasiv	31.12.2022	31.12.2023
1. Active imobilizate, total, din care:	**5.224.310**	**6.676.289**	**1. Capitaluri proprii, total, din care:**	**9.920.491**	**10.911.943**
• imobilizări necorporale	686	1.080	• rezerve	9.602.842	10.393.671
• imobilizări corporale	1.352	992	• profitul exercițiului financiar	317.649	518.272
• imobilizări financiare	5.222.272	6.674.217			
2. Active circulante, total, din care:	**4.684.442**	**4.214.942**	**2. Datorii, total, din care:**	**1.909**	**3.539**
• investiții financiare pe termen scurt	4.680.133	4.211.781	• datorii care trebuie plătite într-o perioadă de până la un an	1.661	2.073
• conturi la instituții de credit și casa	3.336	2.436	• venituri înregistrate în avans și datorii angajate	248	1.466
• alte creanțe	973	725			
3. Cheltuieli în avans	**13.648**	**24.251**			
TOTAL ACTIV	**9.922.400**	**10.915.482**	**TOTAL PASIV**	**9.922.400**	**10.915.482**

[112] Valorile sunt prezentate corelat cu situația fluxurilor de trezorerie pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2023.

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE

Rezultatul financiar al FGDB se stabilește ca diferență între veniturile din investirea resurselor financiare și cheltuielile curente ale acestuia.

În anul 2023, FGDB a realizat venituri totale în sumă de 551.284 mii lei, provenind din:

- 539.495 mii lei - dobânzi și cupoane cuvenite din investirea resurselor financiare ale FGDB în cursul anului 2022 (98% din total venituri);
- 326 mii lei - dobânzi încasate la disponibilitățile din conturile curente ale FGDB deschise la instituții de credit;
- 11.463 mii lei - alte venituri (venituri din ajustări pentru depreciere, cheltuieli cu diferențe de curs valutar).

Cheltuielile totale ale FGDB efectuate în anul 2023 au însumat 33.012 mii lei, reprezentând:

- 18.639 mii lei - cheltuieli cu personalul;
- 8.779 mii lei - chelltuieli de funcționare (servicii, chirii, amortizări);
- 5.594 mii lei - alte cheltuieli (cheltuieli cu ajustări pentru depreciere, cheltuieli cu diferențe de curs valutar).

Resursele acumulate în cele două fonduri administrate de FGDB pot fi utilizate doar în scopurile prevăzute de lege, respectiv plata compensațiilor și finanțarea măsurilor de rezoluție. Prin urmare, cheltuielile de funcționare ale FGDB sunt acoperite numai din veniturile obținute din investirea resurselor financiare disponibile.

Contul de profit și pierdere

- mii lei -

		31.12.2022	31.12.2023	Diferența
1	Venituri totale	374.393	551.284	176.891
2	Cheltuieli totale	56.744	33.012	-23.732
3	**Rezultatul exercițiului**	**317.649**	**518.272**	**200.623**

În ultimii ani, FGDB și-a îmbunătățit constant performanța financiară ca urmare a unei administrări adecvate a resurselor și a măsurilor adoptate de Comitetul director și Consiliul de supraveghere de menținere a costurilor curente de funcționare sub nivelurile bugetate.

Evoluția ponderii cheltuielilor FGDB în total venituri

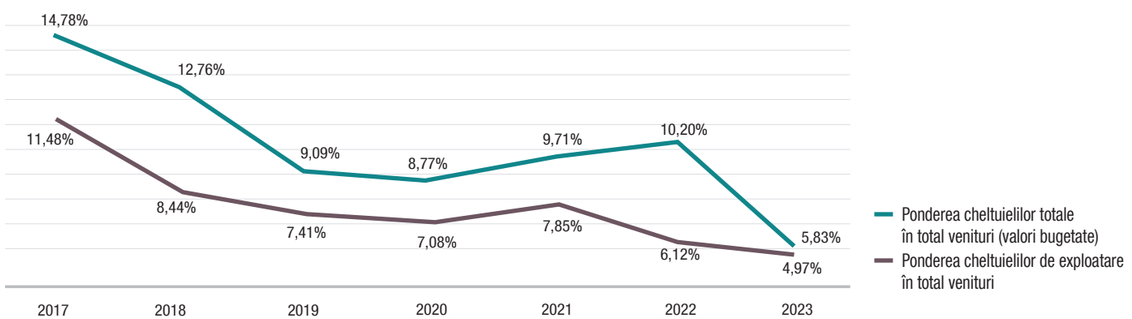

Profitul net contabil al FGDB pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2023 a fost de 518.272 mii lei, obținut în condițiile aplicării unei politici prudente de investire a resurselor.

În conformitate cu prevederile legale, profitul FGDB se repartizează în proporție de cel puțin 99% pentru suplimentarea resurselor financiare disponibile ale fondurilor administrate de acesta.

Evoluția veniturilor, cheltuielilor și profitului FGDB

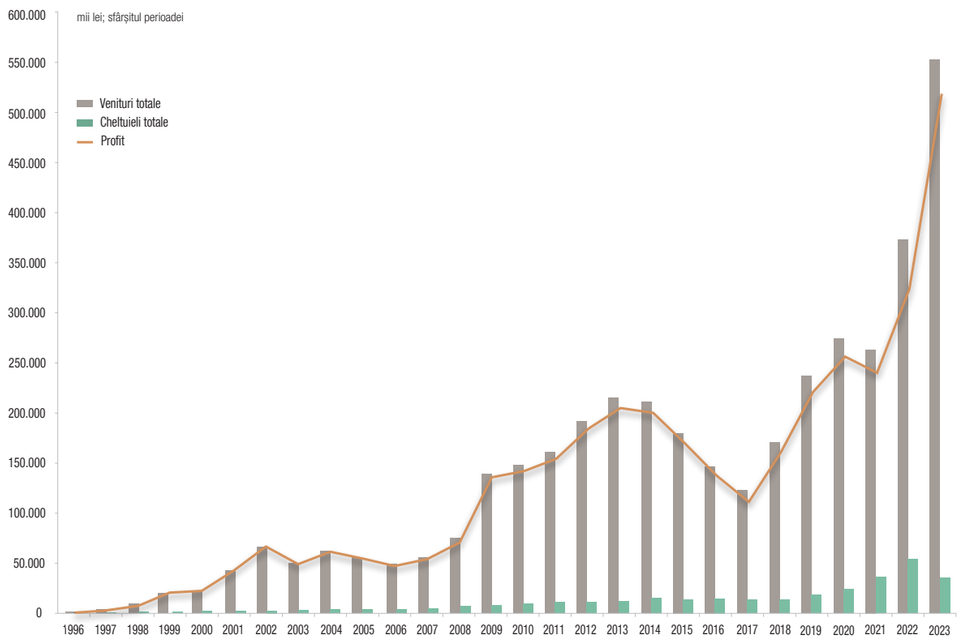

Auditarea situațiilor financiare ale FGDB la 31 decembrie 2023 s-a efectuat de către auditorul independent Mazars România S.R.L. Potrivit opiniei acestuia, exprimată în raportul de audit întocmit, situațiile financiare "prezintă fidel, sub toate aspectele semnificative poziția financiară a Fondului la data de 31.12.2023, și performanța sa financiară și fluxurile sale de trezorerie aferente exercițiului financiar încheiat la această dată, în conformitate cu Ordinul BNR 6/2015 (cu modificările ulterioare) și cu politicile contabile descrise în notele la situațiile financiare".

mazars

Raportul auditorului independent

Către Consiliul de Supraveghere al Fondului de Garantare a Depozitelor Bancare

Raport cu privire la auditul situaţiilor financiare

Opinie

1 Am auditat situațiile financiare anexate ale **Fondului de Garantare a Depozitelor Bancare** („Fondul"), cu sediul social în Str. Negru Vodă, nr. 3, corp A3, etaj 2, sector 3, București, România, având codul de identificare fiscală 8942496, care cuprind bilanțul la data de 31.12.2023, contul de profit și pierdere și situația fluxurilor de trezorerie pentru exercițiul financiar încheiat la această dată, și notele explicative la situațiile financiare, inclusiv un sumar al politicilor contabile semnificative, întocmite în conformitate cu Ordinul Președintelui Consiliului de Administrație al Băncii Naționale a României nr. 6/2015, cu modificările ulterioare („Ordinul BNR 6/2015"). Situațiile financiare menționate se referă la:

- Total fond de garantare a depozitelor bancare și de rezoluție bancară: 10.268.670.747 lei
- Profitul net al exercițiului financiar: 518.272.327 lei

2 În opinia noastră, situațiile financiare anexate prezintă fidel, sub toate aspectele semnificative, poziția financiară a Fondului la data de 31.12.2023, și performanța sa financiară și fluxurile sale de trezorerie aferente exercițiului financiar încheiat la această dată, în conformitate cu Ordinul BNR 6/2015 (cu modificările ulterioare) și cu politicile contabile descrise în notele la situațiile financiare.

Baza pentru opinie

3 Am efectuat auditul nostru în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit (ISA), Regulamentul (UE) nr. 537/2014 al Parlamentului European și al Consiliului Uniunii Europene („Regulamentul nr. 537/2014") și Legea nr. 162/2017 („Legea"). Responsabilitățile noastre în baza acestor standarde sunt descrise detaliat în secțiunea *„Responsabilitatea auditorului în legătură cu auditul situațiilor financiare"* din raportul nostru. Suntem independenți față de Fond, conform prevederilor Codului Etic al Profesioniștilor Contabili emis de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Etică pentru Contabili („Codul IESBA") și conform celorlalte cerințe etice care sunt relevante pentru auditul situațiilor financiare în România, și am îndeplinit și celelalte cerințe de etică prevăzute în Codul IESBA. Credem că probele de audit pe care le-am obținut sunt suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia noastră.

Aspectele cheie de audit

4. Aspectele cheie de audit sunt acele aspecte care, în baza raționamentului nostru profesional, au avut cea mai mare importanță pentru auditul situațiilor financiare din perioada auditată. Aceste aspecte au fost abordate în contextul auditului situațiilor financiare în ansamblu și în formarea opiniei noastre asupra acestora și nu oferim o opinie separată cu privire la aceste aspecte. Considerăm că aspectele descrise mai jos reprezintă aspectele cheie de audit care trebuie comunicate în raportul nostru.

Aspect cheie de audit	Proceduri de audit realizate pentru a adresa aspectul cheie de audit
Existența, evaluarea și prezentarea investițiilor financiare	
Așa cum este prezentat în Nota 2 j) și în Nota 5 la situațiile financiare anexate, Fondul înregistrează la 31.12.2023 investiții financiare reprezentând efecte publice, obligațiuni și alte titluri cu venit fix în valoare totală de 10.311.672 mii RON (31.12.2022: 9.300.504 mii RON), reprezentând 94.5% din totalul activelor Fondului la această dată. Investițiile financiare sunt destinate să acopere fondul de garantare a depozitelor și fondul de rezoluție bancară, iar sursa principală de numerar diponibil pentru investire o reprezintă, în principal, contribuțiile anuale colectate de Fond de la instituțiile de credit membre. De asemenea, investițiile financiare generează venituri din dobânzi semnificative, reprezentând sursa principală de profit a Fondului. Aceste investiții financiare sunt evaluate conform cerințelor Ordinului BNR 6/2015, în funcție de clasificarea lor în titluri de plasament și titluri de investiții. Datorită valorii semnificative a acestor investiții financiare, considerăm că existența, evaluarea și prezentarea acestora reprezintă un aspect cheie de audit.	Procedurile realizate pentru a obține o asigurare rezonabilă cu privire la existența, evaluarea și prezentarea investițiilor financiare au fost următoarele: • înțelegerea detaliată a procesului de colectare a contribuțiilor de la instituțiile de credit membre, a procesului de investire a contribuțiilor colectate și de administrare a portofoliului de investiții deținut de Fond; • testarea eficacității proiectării și funcționării controalelor cheie manuale și automate relevante (acolo unde a fost cazul); • inspectarea prin sondaj a documentelor justificative relevante, pentru o selecție de achiziții și vânzări, respectiv maturități de investiții financiare în cursul anului; • efectuarea de proceduri analitice și de detaliu (reconcilieri, recalcul, teste de rezonabilitate) cu privire la veniturile și cheltuielile aferente investițiilor financiare; • obținerea scrisorilor de confirmare la 31.12.2023 de la băncile depozitare cu privire la investițiile financiare deținute de Fond; • analiza metodelor de evaluare utilizate de Fond la 31.12.2023, și conformitatea lor cu prevederile Ordinului BNR 6/2015, respectiv recalculul valorii instrumentelor financiare la 31.12.2023, utilizând informații din surse independente; • analiza tranzacțiilor și estimărilor înregistrate de Fond la finalul exercițiului financiar auditat pentru a reflecta veniturile în perioada la care ele se referă.

Responsabilitatea conducerii și a persoanelor responsabile cu guvernanța pentru situațiile financiare

5. Conducerea este responsabilă pentru întocmirea și prezentarea fidelă a situațiilor financiare în conformitate cu Ordinul BNR 6/2015 și pentru acel control intern pe care conducerea îl consideră necesar pentru a permite întocmirea de situații financiare lipsite de denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare.

6. În procesul de întocmire a situațiilor financiare, conducerea este de asemenea responsabilă pentru aprecierea capacității Fondului de a-și continua activitatea, prezentând în notele explicative la situațiile financiare, dacă este cazul, aspectele referitoare la continuitatea activității, și pentru utilizarea în contabilitate a principiului continuității activității, cu excepția cazului în care conducerea fie intenționează să lichideze Fondul sau să înceteze activitatea acestuia, fie nu are nicio altă alternativă realistă în afara acestor operațiuni.

7. Persoanele responsabile cu guvernanța sunt responsabile pentru supravegherea procesului de raportare financiară al Fondului.

Responsabilitatea auditorului în legătură cu auditul situațiilor financiare

8. Obiectivele noastre constau în obținerea unei asigurări rezonabile privind măsura în care situațiile financiare, în ansamblu, sunt lipsite de denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare, precum și în emiterea unui raport al auditorului care include opinia noastră. Asigurarea rezonabilă reprezintă un nivel ridicat de asigurare, dar nu este o garanție a faptului că un audit desfășurat în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit va detecta întotdeauna o denaturare semnificativă, dacă aceasta există. Denaturările pot fi cauzate fie de fraudă, fie de eroare și sunt considerate semnificative dacă se poate preconiza, în mod rezonabil, că acestea, individual sau cumulat, vor influența deciziile economice ale utilizatorilor, luate în baza acestor situații financiare.

9. Ca parte a unui audit în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit, exercităm raționamentul profesional și ne menținem scepticismul profesional pe parcursul auditului. De asemenea:

   - Identificăm și evaluăm riscurile de denaturare semnificativă a situațiilor financiare, cauzată fie de fraudă, fie de eroare, proiectăm și executăm proceduri de audit ca răspuns la respectivele riscuri și obținem probe de audit suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia noastră. Riscul de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzate de fraudă este mai ridicat decât cel de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzate de eroare, deoarece frauda poate presupune înțelegeri secrete, fals, omisiuni intenționate, declarații false și evitarea controlului intern.

   - Înțelegem controlul intern relevant pentru audit, în vederea proiectării de proceduri de audit adecvate circumstanțelor, dar fără a avea scopul de a exprima o opinie asupra eficacității controlului intern al Fondului.

   - Evaluăm gradul de adecvare a politicilor contabile utilizate și caracterul rezonabil al estimărilor contabile și al prezentărilor aferente de informații efectuate de către conducere.

- Formulăm o concluzie cu privire la gradul de adecvare a utilizării de către conducere a principiului continuității activității în contabilitatea Fondului și determinăm, pe baza probelor de audit obținute, dacă există o incertitudine semnificativă cu privire la evenimente sau condiții care ar putea genera îndoieli semnificative privind capacitatea Fondului de a-și continua activitatea. În cazul în care concluzionăm că există o incertitudine semnificativă, trebuie să atragem atenția în raportul auditorului asupra prezentărilor aferente din situațiile financiare sau, în cazul în care aceste prezentări sunt neadecvate, să ne modificăm opinia. Concluziile noastre se bazează pe probele de audit obținute până la data raportului auditorului. Cu toate acestea, evenimente sau condiții ulterioare raportului de audit pot determina Fondul să nu își mai desfășoare activitatea în baza principiului continuității activității.
- Evaluăm prezentarea, structura și conținutul general al situațiilor financiare, inclusiv al prezentărilor de informații, și măsura în care situațiile financiare reflectă tranzacțiile și evenimentele importante într-o manieră care asigură prezentarea fidelă.

10. Ca parte din procesul de audit, comunicăm persoanelor responsabile cu guvernanța, printre alte aspecte, aria de acoperire a auditului și programul desfășurării acestuia, precum și principalele constatări ale auditului, inclusiv orice deficiențe semnificative ale controlului intern, pe care le identificăm pe parcursul auditului.
11. De asemenea, furnizăm persoanelor responsabile cu guvernanta o declarație că am respectat cerințele etice relevante privind independența și că le-am comunicat toate relațiile și alte aspecte despre care s-ar putea presupune, în mod rezonabil, că ne afectează independența și, acolo unde este cazul, măsurile de protecție aferente.
12. Dintre aspectele comunicate cu persoanele responsabile cu guvernanta, stabilim care sunt aspectele cele mai importante pentru auditul situațiilor financiare din perioada curentă și care reprezintă, prin urmare, aspecte cheie de audit. Descriem aceste aspecte în raportul auditorului, cu excepția cazului în care legile sau reglementările interzic prezentarea publică a aspectului sau a cazului în care, în circumstanțe extrem de rare, determinăm că un aspect nu ar trebui comunicat în raportul nostru deoarece se preconizează în mod rezonabil ca beneficiile interesului public să fie depășite de consecințele negative ale acestei comunicări.

Raport asupra conformităţii raportului administratorilor cu situaţiile financiare

Administratorii Fondului sunt responsabili pentru întocmirea și prezentarea, în conformitate cu cerințele articolelor 225-228 din Reglementările contabile aprobate prin Ordinul BNR 6/2015, a unui raport al administratorilor care să nu conțină denaturări semnificative și pentru acel control intern pe care conducerea îl consideră necesar pentru a permite întocmirea unui raport al administratorilor care să nu conțină denaturări semnificative datorate fraudei sau erorii.

Raportul administratorilor este prezentat de la pagina 1 la 31 și nu face parte din situațiile financiare ale Fondului.

Opinia noastră asupra situațiilor financiare anexate nu acoperă raportul administratorilor.

În legătură cu auditul nostru privind situațiile financiare ale Fondului la 31.12.2023, noi am citit raportul administratorilor anexat situațiilor financiare și raportăm că:

a) în raportul administratorilor nu am identificat informații care să nu fie consecvente, în toate aspectele semnificative, cu informațiile prezentate în situațiile financiare anexate;
b) raportul administratorilor identificat mai sus include, în toate aspectele semnificative, informațiile cerute de articolele 225-228 din Reglementările contabile aprobate prin Ordinul BNR 6/2015;
c) în baza cunoștințelor și înțelegerii noastre dobândite în cursul auditului situațiilor financiare pentru exercițiul financiar încheiat la data de 31.12.2023 cu privire la Fond și la mediul acestuia, nu am identificat informații incluse în raportul administratorilor care să fie eronate semnificativ.

Raport cu privire la alte dispoziții legale și de reglementare

În conformitate cu art. 10 alin. (2) din Regulamentul (UE) nr. 537/2014, furnizăm următoarele informații în raportul nostru independent de audit, care sunt necesare în plus față de cerințele Standardelor Internaționale de Audit:

Numirea auditorului și durata misiunii

Am fost numiți, conform articolului 37, alineatul (2) și (3), al Legii nr. 311/2015 privind schemele de garantare a depozitelor și Fondul de garantare a depozitelor bancare, de către Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României, în data de 10.11.2021, să audităm situațiile financiare ale Fondului pentru exercițiile financiare 2021-2023. Durata totală a mandatului nostru este de 3 ani, acoperind exercițiile financiare încheiate de la 31.12.2021 până la 31.12.2023.

Consecvența cu Raportul Suplimentar prezentat Comitetului de Audit

Confirmăm că opinia noastră de audit asupra situațiilor financiare ale Fondului, exprimată în prezentul raport, este în concordanță cu raportul suplimentar prezentat Comitetului de Audit al Fondului, pe care l-am emis la data de 26.03.2024 în conformitate cu art. 11 din Regulamentul (UE) nr. 537/2014.

mazars

Furnizarea de servicii care nu sunt de audit

Declarăm că nu am furnizat pentru Fond servicii interzise care nu sunt similare auditului, menționate la art. 5 alin. (1) din Regulamentul (UE) nr. 537/2014. În plus, nu am furnizat pentru Fond alte servicii care nu sunt de audit.

București, 27.03.2024

Autoritatea Pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar (ASPAAS)
Auditor financiar: **Butucaru Răzvan**
Registru Public Electronic: **2680**

Răzvan Butucaru
Auditor înregistrat în Registrul public electronic cu nr. 2680 / 2008

În numele: Mazars Romania SRL
Societate de audit înregistrată în Registrul public electronic cu nr. 699 / 2007

Str. George Constantinescu nr. 4B, etaj 5
Globalworth Campus, Clădirea B
București, România
Tel. +031 229 2600
www.mazars.ro

Autoritatea Pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar (ASPAAS)
Auditor financiar: **Mazars România S.R.L.**
Registru Public Electronic: **699**

BILANȚUL CONTABIL
ÎNCHEIAT LA DATA DE 31 DECEMBRIE 2023

- RON -

Denumirea indicatorului	Cod poziție	31 decembrie 2022	31 decembrie 2023
A	*B*	*1*	*2*
Casa	010	15.071	16.708
Creanțe asupra instituțiilor de credit	020	605.220.777	576.744.902
• la vedere	023	3.320.777	2.419.902
• alte creanțe	026	601.900.000	574.325.000
Efecte publice, obligațiuni și alte titluri cu venit fix	040	9.300.503.657	10.311.671.560
• emise de organisme publice	043	5.303.302.909	7.043.552.263
• emise de alți emitenți	046	3.997.200.748	3.268.119.297
Imobilizări necorporale	080	1.352.469	1.080.336
Imobilizări corporale	090	686.491	992.410
Alte active	100	973.802	725.113
Cheltuieli înregistrate în avans și venituri angajate	110	13.647.391	24.251.226
Total active	**120**	**9.922.399.658**	**10.915.482.255**
Alte datorii	330	1.660.221	2.072.833
Venituri înregistrate în avans și datorii angajate	340	248.000	1.466.348
Fondul de garantare a depozitelor bancare și de rezoluție bancară	360	9.602.842.142	10.268.670.747
• Fondul de garantare a depozitelor bancare	361	7.138.890.328	7.393.658.979
› Fond constituit din contribuțiile instituțiilor de credit	362	4.547.348.212	4.691.456.307
› Fond constituit din încasările din recuperarea creanțelor	363	76.351.876	76.351.876
› Fond constituit din veniturile din investirea resurselor financiare disponibile	364	2.512.196.476	2.622.857.034
› Fond constituit din alte resurse	365	2.993.762	2.993.762
• Fondul de rezoluție bancară	366	2.463.951.814	2.875.011.768
› Fond constituit din contribuțiile instituțiilor de credit	367	1.803.128.771	2.135.376.481
› Fond constituit din veniturile din investirea resurselor financiare disponibile	367a	205.063.651	283.875.895
› Fond constituit din alte resurse	368	455.759.392	455.759.392
Fondul de rezervă	369	-	125.000.000
Rezultatul exercițiului financiar - Profit	**403**	**317.649.295**	**518.272.327**
Total datorii și capitaluri proprii	**420**	**9.922.399.658**	**10.915.482.255**
Datorii contingente	**600**	**-**	**2.019.687.600**
Angajamente	**610**	**-**	**-**

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE
PENTRU EXERCIȚIUL FINANCIAR ÎNCHEIAT LA DATA DE 31 DECEMBRIE 2023

- RON -

Denumirea indicatorului	Cod poziție	31 decembrie 2022	31 decembrie 2023
A	*B*	*1*	*2*
Dobânzi de primit și venituri asimilate, din care:	010	334.556.572	539.820.514
• aferente efectelor publice, obligațiunilor și altor titluri cu venit fix	015	316.089.957	490.915.880
Dobânzi de plătit și cheltuieli asimilate	020	422	3.872
Cheltuieli cu comisioane	040	15.840	26.119
Profit sau pierdere netă din operațiuni financiare	050	5.993.734	5.819.504
Alte venituri din exploatare	060	6.126	49.454
Cheltuieli administrative generale	070	20.515.982	24.821.515
• Cheltuieli cu personalul, din care:	073	15.972.319	18.638.665
› Salarii	074	15.445.426	18.012.859
› Cheltuieli cu asigurările sociale, din care:	075	526.893	625.806
- cheltuieli aferente pensiilor	076	-	-
• Alte cheltuieli administrative	077	4.416.030	6.092.185
• Cheltuieli privind utilitățile, din care:	078	127.633	90.665
› cheltuieli privind consumul de energie	078a	85.160	54.808
› cheltuieli privind consumul de gaze naturale	078b	32.773	29.509
Corecții asupra valorii imobilizărilor necorporale și corporale	080	673.003	906.680
Alte cheltuieli de exploatare	090	1.701.890	1.658.959
Rezultatul activității curente - Profit	**143**	**317.649.295**	**518.272.327**
Venituri totale	180	374.392.930	551.283.829
Cheltuieli totale	190	56.743.635	33.011.502
Rezultatul brut - Profit	203	317.649.295	518.272.327
Rezultatul net al exercițiului financiar - Profit	**223**	**317.649.295**	**518.272.327**

NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE ALE FGDB - EXTRASE[113]

1. Metode și politici contabile semnificative

Câteva dintre principalele politici contabile adoptate în întocmirea acestor situații financiare sunt prezentate mai jos.

a) Întocmirea și prezentarea situațiilor financiare

Aceste situații financiare au fost întocmite în conformitate cu:

i. Ordinul Preşedintelui Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României nr.6/2015 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, aplicabile instituțiilor financiare nebancare, instituțiilor de plată care acordă credite legate de serviciile de plată, instituțiilor emitente de monedă electronică și Fondului de garantare a depozitelor bancare, cu modificările și completările ulterioare ("Ordinul BNR nr.6/2015");

ii. Legea contabilității nr.82/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Situațiile financiare prezentate cuprind situațiile financiare proprii ale Fondului.

Prezentele situații financiare au fost întocmite pe baza convenției costului istoric cu excepțiile prezentate în continuare în politicile contabile.

Aceste situații financiare nu au fost întocmite pentru a reflecta poziția financiară și rezultatele operațiunilor Fondului în conformitate cu reglementări și politici contabile acceptate în țări și jurisdicții altele decât România. De aceea, situațiile financiare anexate nu sunt întocmite pentru uzul persoanelor care nu cunosc reglementările contabile și legale din România, inclusiv Ordinul BNR nr.6/2015.

Fondul a întocmit prezentele situații financiare în conformitate cu principiul continuității activității.

Prezentele situații financiare au fost avizate de către Consiliul de supraveghere al Fondului în data de 26 martie 2024.

j) Efecte publice, obligațiuni și alte titluri cu venit fix

Titlurile de investiții reprezintă acele active financiare cu plăți fixe sau determinabile și scadență fixă pe care Fondul are intenția fermă și posibilitatea de a le păstra până la scadență.

Clasificarea titlurilor ca titluri de investiții depinde de:
- condițiile și caracteristicile activului financiar și
- capacitatea și intenția efectivă a Fondului de a deține aceste instrumente până la scadență.

Decizia privind clasificarea ca titluri de investiții nu va lua în considerare oportunitățile viitoare de a realiza profit pe baza respectivului portofoliu și, astfel, nici prețurile de cumpărare oferite de alți investitori până la scadența investiției deoarece se intenționează păstrarea investiției până la maturitate, indiferent de fluctuațiile de valoare de pe piață și nu se intenționează vânzarea acesteia.

O precondiție pentru clasificarea ca titluri de investiții este evaluarea intenției și capacității Fondului de a deține aceste instrumente până la scadență; această evaluare trebuie efectuată nu doar la momentul achiziției inițiale, ci și la momentul fiecărei închideri contabile. Dacă în urma modificării intenției sau capacității instituției de a deține până la scadență, nu mai este potrivită clasificarea acestora ca titluri de investiții, acestea vor fi reclasificate în categoria titlurilor de plasament și vor fi evaluate potrivit acestei categorii.

În condițiile în care Fondul a procedat la vânzarea sau la reclasificarea de valori semnificative de titluri de investiții în decursul exercițiului financiar curent sau a două exerciții financiare precedente, acesta nu va putea clasifica niciun activ financiar ca titlu de investiții ("regula contaminării").

[113] Numerotarea notelor explicative corespunde materialului original din care acestea au fost extrase, la fel și abrevierea diferită a denumirii instituției față de cea folosită în cuprinsul prezentului raport anual, respectiv "Fondul" în loc de "FGDB".

Această interdicție nu se aplică în situația în care respectiva vânzare sau reclasificare:

- este atât de apropiată de scadența activului financiar (de exemplu, cu mai puțin de trei luni înainte de scadență) încât modificările ratei dobânzii de pe piață nu ar mai fi putut avea un efect semnificativ asupra valorii juste a activului financiar;
- are loc după ce s-a recuperat în mod substanțial valoarea principalului activului financiar, prin plăți eșalonate sau prin rambursări anticipate sau
- este atribuită unui eveniment izolat care nu este repetitiv și nu putea fi anticipat în mod rezonabil.

q) Resurse specifice Fondului de garantare a depozitelor bancare

Resursele Fondului includ: contribuțiile inițiale primite de la instituții de credit, contribuțiile anuale primite de la instituțiile de credit, contribuțiile extraordinare, recuperări creanțe, remunerația cuvenită Fondului în calitate de lichidator judiciar și alte resurse constituite din profiturile anilor anteriori. În cazul în care resursele sunt insuficiente, Fondul se poate împrumuta în condiții contractuale la Ministerul Finanțelor pentru acoperirea necesarului de fonduri.

Funcționalitatea și modalitatea de reflectare în contabilitate a acestor conturi este stabilită prin Ordonanța Guvernului nr.39/1996 privind înființarea și funcționarea Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar, Legea nr.311/2015 privind schemele de garantare a depozitelor și Fondul de garantare a depozitelor bancare și de Ordinul BNR nr.6/2015 cu modificările și completările ulterioare, astfel:

(i) Contribuția anuală

Fiecare instituție de credit participantă plătește Fondului o contribuție anuală a cărei valoare se obține prin aplicarea cotei procentuale stabilite de către Fond, cu aprobarea Băncii Naționale a României, asupra bazei de calcul reprezentând echivalentul în lei al soldului depozitelor acoperite aflate în evidența instituției de credit participante, determinate la data de 31 decembrie a anului precedent anului de plată a contribuției. Contribuția anuală este calculată și plătită anual de către instituțiile de credit și este înregistrată pe baza contabilității de angajamente.

(ii) Contribuțiile extraordinare

Acestea reprezintă alte contribuții de încasat de la instituțiile de credit, în condițiile legii, atunci când resursele financiare ale Fondului sunt insuficiente pentru plata compensațiilor.

(iii) Recuperări creanțe

Acestea reprezintă sumele provenite din recuperarea creanțelor Fondului aferente plăților compensatorii efectuate în cazul falimentului băncilor. Contribuțiile făcute de instituțiile de credit nu se restituie, inclusiv în cazul lichidării judiciare sau dizolvării unei instituții de credit.

(iv) Fonduri constituite din alte venituri

Alte venituri stabilite conform Ordinului nr.6/2015 și Legii nr.311/2015, reprezentând donațiile și sponsorizările primite, venituri din asistența financiară și activitatea desfășurată de Fond ca lichidator al băncilor aflate în faliment, precum și alte venituri stabilite conform legii.

(v) Fond constituit din veniturile din investirea resurselor financiare disponibile

Aceste resurse sunt constituite din profitul net al Fondului. Conform Legii nr.311/2015, art.98 alin.(2) lit.s) și art.112, profitul Fondului, obținut ca diferență între veniturile și cheltuielile acestuia, este neimpozabil și este repartizat pentru constituirea unui fond anual de participare la profit, în limita unei cote de până la 1% din profit, cu aprobarea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României, respectiv un fond de rezervă în condițiile art. 111 din Legea nr. 311/2015 iar diferența se repartizează pentru suplimentarea resurselor aferente fiecăreia dintre activitățile prevăzute la art.92 alin.(1) și (2).

Contul de resurse se diminuează cu:

- plățile efective efectuate de Fond către deponenții garantați prin lege ai băncilor la care s-au indisponibilizat depozitele;
- ratele, dobânzile și diferențele de curs la împrumuturile contractate pentru plata compensațiilor;
- sumele virate către autoritatea de rezoluție;
- împrumuturi către alte scheme de garantare, acordate conform legii.

Astfel, Fondul nu înregistrează provizioane aferente cererilor de despăgubire ale deponenților garantați în curs de soluționare sau aferente potențialelor despăgubiri care nu au fost notificate Fondului.

r) Impozit pe profit

Fondul este scutit de la plata impozitului pe profit conform prevederilor art.13 alin.(2) pct.e) din Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare.

u) Venituri din dobânzi

Veniturile cu dobânzile sunt recunoscute în contul de profit și pierdere, pentru toate instrumentele financiare purtătoare de dobânzi, din momentul apariției lor, conform principiului contabilității de angajamente. Veniturile din dobânzi includ și venituri generate de eșalonarea discountului conform metodei dobânzii efective pentru activele achiziționate la o valoare mai mică decât suma de plătit la scadență, precum și pentru primele generate de datoriile contractate la o valoare mai mare decât valoarea rambursabilă la scadență.

v) Recunoașterea veniturilor

Veniturile sunt realizate din dobânzile la imobilizările financiare. În aceste situații financiare, veniturile și cheltuielile sunt prezentate la valoarea brută.

3. Casa

La 31 decembrie 2023, Fondul deține numerar în casierie în sumă de 16.708 echivalent RON (31 decembrie 2022: numerarul a fost de 15.071 echivalent RON).

4. Creanțe asupra instituțiilor de credit

(RON)	31 decembrie 2022	31 decembrie 2023
Conturi curente	3.320.777	2.419.902
Plasamente la bănci la termen	601.900.000	574.325.000
Total	**605.220.777**	**576.744.902**

5. Efecte publice, obligațiuni și alte titluri cu venit fix

(RON)	31 decembrie 2022	31 decembrie 2023
Titluri pe termen lung, din care:	**49.588.705**	**1.013.128.186**
• Obligațiuni și alte titluri cu venit fix	-	-
• Efecte publice și valori asimilate	49.588.705	1.013.128.186
Titluri pe termen mediu, din care:	**5.172.682.435**	**5.661.087.822**
• Obligațiuni și alte titluri cu venit fix	2.430.717.428	1.539.600.570
• Efecte publice și valori asimilate	2.741.965.007	4.121.487.252
Titluri pe termen scurt, din care:	**4.078.232.517**	**3.637.455.552**
• Obligațiuni și alte titluri cu venit fix	1.566.483.320	1.728.518.727
• Efecte publice și valori asimilate	2.511.749.197	1.908.936.825
Total plasamente	**9.300.503.657**	**10.311.671.560**

10. Fond constituit din contribuțiile instituțiilor de credit (sume cumulate)

(RON)	31 decembrie 2022	31 decembrie 2023
Contribuție inițială - 1%	6.472.230	6.472.230
Contribuție anuală, inclusiv majorată	5.006.167.413	5.156.175.136
Contribuție extraordinară	61.777.997	61.777.997
Comision pentru linie credit	-14.825.699	-14.825.699
Compensări depozite	-512.243.727	-512.243.727
Comisioane pentru împrumuturi	-	-5.911.608
Diferențe de curs valutar pentru împrumuturi	-	11.978
Total	**4.547.348.214**	**4.691.456.307**

Contribuția anuală a fiecărei instituții de credit se determină pe baza declarațiilor transmise de către aceasta Fondului. În 2023, contribuția anuală încasată de către Fond a fost în sumă de 150.004.195 RON și s-a calculat în funcție de gradul de risc al fiecărei instituții de credit participante asupra depozitelor acoperite la 31.12.2022 (2022: 300.310.856 RON).

Volumul total al contribuțiilor încasate în anul 2023 a fost stabilit în baza coordonatelor politicii de finanțare a Fondului, potrivit metodei de calcul al contribuțiilor în funcție de risc, ambele aprobate de Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României. În cazul în care la solicitarea Fondului, Consiliul de Administrație al Băncii Naționale a României apreciază că resursele Fondului sunt insuficiente pentru onorarea obligațiilor de plată, acesta poate stabili plata unei contribuții extraordinare de către fiecare instituție de credit, egală cu până la nivelul contribuției anuale aferente exercițiului financiar respectiv.

În anul 2023, cât și în 2022, nu a fost cazul de a se încasa contribuția extraordinară. Compensația este suma pe care Fondul o plătește fiecărui deponent garantat pentru depozitele indisponibile, indiferent de numărul acestora, în limita plafonului de garantare. În anul 2023, ca și în 2022, nu a fost cazul de a se plăti vreo compensație. Profitul anului 2022 în suma de 110.660.558 RON obținut din investirea resurselor fondului de garantare a fost capitalizat în urma deciziei Consiliului de Supraveghere al Fondului după aprobarea situațiilor financiare de la 31 decembrie 2022.

11. Fondul de rezoluție bancară

(RON)	31 decembrie 2022	31 decembrie 2023
Fond constituit din contribuțiile instituțiilor de credit	1.803.128.771	2.135.376.481
Fond constituit din veniturile din investirea resurselor financiare disponibile	205.063.651	283.875.895
Fond constituit din alte resurse	455.759.392	455.759.392
Total	**2.463.951.814**	**2.875.011.768**

Fondul de rezoluție bancară se constituie în vederea asigurării resurselor financiare necesare finanțării măsurilor de rezoluție bancară. Fondul de rezoluție bancară este administrat de Fondul de garantare a depozitelor bancare.

Conform art. 539 din Legea nr. 312/2015 privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul financiar, Banca Națională a României, în calitate de autoritate de rezoluție, stabilește nivelul contribuțiilor anuale ale instituțiilor de credit la fondul de rezoluție bancară astfel încât acestea să fie repartizate cât mai uniform posibil în timp, dar ținându-se seama în mod corespunzător de faza ciclului economic și de impactul pe care contribuțiile prociclice îl pot avea asupra poziției financiare a instituțiilor de credit care contribuie.

În anul 2023, contribuția încasată de Fond a fost în sumă de 332.247.710 RON și s-a calculat potrivit deciziei Băncii Naționale a României. În 2022 contribuția anuală încasată de Fond a fost în sumă de 367.702.207 RON și s-a calculat potrivit deciziei Băncii Naționale a României.

Profitul anului 2022 în sumă de 78.812.244 RON obținut din investirea resurselor fondului de rezoluție bancară a fost capitalizat în urma deciziei Consiliului de Supraveghere al Fondului dupa aprobarea situațiilor financiare de la 31 decembrie 2022.

12. Fond constituit din încasările din recuperarea creanțelor (sume cumulate)

(RON)	31 decembrie 2022	31 decembrie 2023
Recuperare creanțe	185.126.831	185.126.831
Dobânzi la credite bancare - BNR	-108.774.955	-108.774.955
Total	**76.351.876**	**76.351.876**

Recuperarea creanțelor reprezintă sumele pe care Fondul le-a încasat de la instituțiile de credit, reprezentând contribuțiile anuale datorate la data declarării falimentului și compensațiile cuvenite deponenților. În anul 2023 nu s-au recuperat creanțe de la instituțiile de credit aflate în faliment. În anul 2022, nu s-au recuperat creanțe de la instituțiile de credit aflate în faliment.

13. Fond constituit din veniturile din investirea resurselor financiare disponibile

(RON)	31 decembrie 2022	31 decembrie 2023
Fond constituit din veniturile din investirea resurselor financiare disponibile - cota parte profit	2.512.196.476	2.622.857.034
Total	**2.512.196.476**	**2.622.857.034**

Sumele reprezintă profitul cumulat al Fondului rezultat din distribuirea profiturilor înregistrate în anii precedenți.

14. Fond constituit din alte venituri, stabilite conform legii

(RON)	31 decembrie 2022	31 decembrie 2023
Remunerația Fondului din activitatea desfășurată ca lichidator	2.993.762	2.993.762
Total	**2.993.762**	**2.993.762**

15. Repartizarea profitului

(RON)	31 decembrie 2022	31 decembrie 2023
Rezultatul activității curente – profit, din care:	317.649.295	518.272.327
Profit din resursele fondului de garantare a depozitelor	238.040.968	377.637.572
Profit din resursele fondului de rezoluție bancară	79.608.327	140.634.755
Total	**317.649.295**	**518.272.327**

(RON)	31 decembrie 2022	31 decembrie 2023
Rezultatul activității curente – profit, din care:	317.649.295	518.272.327
Distribuire către resursele fondului de garantare a depozitelor	110.660.558	326.675.196
Distribuire către resursele fondului de rezoluție bancară	78.812.244	139.228.408
Distribuire către fondul de participare a salariaților la profit	3.176.493	5.182.723
Distribuire către fondul de rezervă	125.000.000	47.186.000

17. Managementul riscului

Principalele riscuri asociate cu activitatea Fondului sunt de natură financiară și operațională. Fondul este expus următoarelor riscuri:

- Riscul de rată a dobânzii
- Riscul de piață
- Riscul de lichiditate
- Riscul valutar
- Riscul de credit

a) Riscul legat de rata dobânzii

Fondul este expus efectului fluctuațiilor dobânzilor de pe piață la nivelul poziției financiare și fluxurilor de trezorerie. Rata dobânzii poate să crească ca rezultat al unor astfel de schimbări, dar se poate reduce de asemenea și poate produce pierderi în eventualitatea apariției unor modificări neprevăzute. Conducerea Fondului monitorizează periodic expunerea la modificările ratei dobânzii.

Fondul a obținut următoarele rate de dobândă la activele în RON plasate:

(RON)	2022		2023	
	min	**max**	**min**	**max**
Creanțe asupra instituțiilor de credit	7,20%	9,75%	6,50%	9,75%
Efecte publice, obligațiuni și alte titluri cu venit fix	2,00%	10,10%	2,00%	10,10%

Fondul a obținut următoarele rate de dobândă la activele în EUR:

(RON)	2022		2023	
	min	**max**	**min**	**max**
Creanțe asupra instituțiilor de credit	-	-	-	-
Efecte publice, obligațiuni și alte titluri cu venit fix	0,46%	4,41%	0,46%	5,62%

b) Riscul de piață

Economia României este încă în curs de dezvoltare și există un grad considerabil de incertitudine referitor la direcția posibilă a politicilor economice interne. Conducerea Fondului nu poate să prevadă care vor fi schimbările ce vor avea loc în România și ce efect ar putea avea asupra situației financiare și a rezultatelor tranzacțiilor Fondului.

c) Riscul valutar

Fondul operează într-o economie caracterizată prin fluctuații ale cursurilor de schimb ale principalelor valute (EUR, USD, CHF, GBP). În aceste condiții există un risc scăzut al deprecierii valorii activelor monetare nete deținute în RON.

(RON)

La 31 decembrie 2022	RON	USD	EUR	GBP	Alte valute	Total
Casa	4.937	5.932	4.202	-	-	15.071
Conturi curente la instituții de credit	3.184.462	277	135.332	146	560	3.320.777
Creanțe asupra instituțiilor de credit	601.900.000	-	-	-	-	601.900.000
Efecte publice, obligațiuni și alte titluri cu venit fix	9.046.416.113	-	254.087.544	-	-	9.300.503.657
Alte active	973.802	-	-	-	-	973.802
Cheltuieli înregistrate în avans și venituri angajate	13.647.391	-	-	-	-	13.647.391
Active ce nu sunt supuse riscului valutar	2.038.960	-	-	-	-	2.038.960
Total active	**9.668.165.665**	**6.209**	**254.227.078**	**146**	**560**	**9.922.399.658**
Alte datorii	1.908.221	-	-	-	-	1.908.221
Fondul de garantare a depozitelor bancare	7.138.248.625	-	641.703	-	-	7.138.890.328
Fondul de rezoluție bancară	2.463.951.814	-	-	-	-	2.463.951.814
Total pasive	**9.604.108.660**	**-**	**641.703**	**-**	**-**	**9.604.750.363**
Excedent/(nevoie) de lichiditate	**64.057.005**	**6.209**	**253.585.375**	**146**	**560**	**317.649.295**

(RON)

La 31 decembrie 2023	RON	USD	EUR	GBP	Alte valute	Total
Casa	3.745	2.144	10.819	-	-	16.708
Conturi curente la instituții de credit	2.363.287	355	55.778	150	332	2.419.902
Creanțe asupra instituțiilor de credit	574.325.000	-	-	-	-	574.325.000
Efecte publice, obligațiuni și alte titluri cu venit fix	9.948.108.199	-	363.563.361	-	-	10.311.671.560
Alte active	725.113	-	-	-	-	725.113
Cheltuieli înregistrate în avans și venituri angajate	19.791.083	-	4.460.143	-	-	24.251.226
Active ce nu sunt supuse riscului valutar	2.072.746	-	-	-	-	2.072.746
Total active	**10.547.389.173**	**2.499**	**368.090.101**	**150**	**332**	**101.915.482.255**
Alte datorii	1.924.057	145.816	1.469.308	-	-	3.539.181
Fondul de garantare a depozitelor bancare	7.393.013.747	-	645.232	-	-	7.393.658.979
Fondul de rezoluție bancară	2.875.011.768	-	-	-	-	2.875.011.768
Total pasive	**10.269.949.572**	**145.816**	**2.114.540**	**-**	**-**	**10.272.209.928**
Excedent/(nevoie) de lichiditate	**277.439.601**	**-143.317**	**365.975.561**	**150**	**332**	**643.272.327**

d) Riscul de lichiditate

Principala sursă de risc de lichiditate este reprezentată de necorelarea dintre maturitatea activelor și scadența obligațiilor Fondului. Strategia Fondului are în vedere asigurarea, pe cât posibil, de suficiente lichidități pentru a-și îndeplini obligațiile când acestea vor ajunge la scadență astfel încât să nu se înregistreze pierderi.

(RON)

La 31 decembrie 2022	Până la 3 luni	Între 3 luni și un an	Peste 1 an și până la 5 ani	Peste 5 ani	Durată nedeterminată	Total
Casa	15.071	-	-	-	-	15.071
Conturi curente la bănci	3.320.777	-	-	-	-	3.320.777
Creanțe asupra instituțiilor de credit	188.900.000	413.000.000	-	-	-	601.900.000
Efecte publice, obligațiuni și alte titluri cu venit fix	988.112.436	3.090.120.081	5.172.682.435	49.588.705	-	9.300.503.657
Alte active	973.802	-	-	-	-	973.802
Cheltuieli înregistrate în avans și venituri angajate	1.777.268	11.462.201	407.922	-	-	13.647.391
Active ce nu sunt expuse riscului de lichiditate	-	-	-	-	2.038.960	2.038.960
Total active	**1.183.099.354**	**3.514.582.282**	**5.173.090.357**	**49.588.705**	**2.038.960**	**9.922.399.658**
Alte datorii	1.908.221	-	-	-	-	1.908.221
Fondul de garantare a depozitelor	7.138.890.328	-	-	-	-	7.138.890.328
Fondul de rezoluție bancară	2.463.951.814	-	-	-	-	2.463.951.814
Total pasive	**9.604.750.363**	**-**	**-**	**-**	**-**	**9.604.750.363**
Excedent/(nevoie) de lichiditate	**-8.421.651.009**	**3.514.582.282**	**5.173.090.357**	**49.588.705**	**2.038.960**	**317.649.295**

(RON)

La 31 decembrie 2023	Până la 3 luni	Între 3 luni și un an	Peste 1 an și până la 5 ani	Peste 5 ani	Durată nedeterminată	Total
Casa	16.708	-	-	-	-	16.708
Conturi curente la bănci	2.419.902	-	-	-	-	2.419.902
Creanțe asupra instituțiilor de credit	150.000.000	424.325.000	-	-	-	574.325.000
Efecte publice, obligațiuni și alte titluri cu venit fix	233.617.116	3.403.838.436	5.661.087.822	1.013.128.186	-	10.311.671.560
Alte active	725.113	-	-	-	-	725.113
Cheltuieli înregistrate în avans și venituri angajate	8.833.530	10.597.034	-	-	-	19.430.565
Active ce nu sunt expuse riscului de lichiditate	-	-	-	-	6.893.407	6.893.407
Total active	**395.612.369**	**3.838.760.470**	**5.661.087.822**	**1.013.128.186**	**6.893.407**	**10.915.482.255**
Alte datorii	3.539.181	-	-	-	-	3.539.181
Fondul de garantare a depozitelor	7.393.658.979	-	-	-	-	7.393.658.979
Fondul de rezoluție bancară	2.875.011.768	-	-	-	-	2.875.011.768
Total pasive	**10.272.209.928**	**-**	**-**	**-**	**-**	**10.272.209.928**
Excedent/(nevoie) de lichiditate	**-9.876.597.559**	**3.838.760.470**	**5.661.087.822**	**1.013.128.186**	**6.893.407**	**643.272.327**

e) Riscul de credit

În cursul anului 2023 s-a acordat o atenție deosebită investirii eficiente și în condiții de creștere a lichidității și de minimizare a riscului, a resurselor financiare disponibile ale Fondului, în conformitate cu strategia de expunere pe anul 2023 aprobată de Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României.

Depozite bancare

(RON)	31 decembrie 2022	31 decembrie 2023
Total depozite bancare	601.900.000	574.325.000
Conturi curente	3.320.777	2.419.902
Total depozite bancare și conturi curente	**605.220.777**	**576.744.902**

Titluri - clasificare pe termene

(RON)	31 decembrie 2022	31 decembrie 2023
Titluri pe termen lung, din care:	49.588.705	1.013.128.186
Obligațiuni și alte titluri cu venit fix	-	-
Efecte publice și valori asimilate	49.588.705	1.013.128.186
Titluri pe termen mediu, din care:	5.172.682.435	5.661.087.822
Obligațiuni și alte titluri cu venit fix	2.430.717.428	1.539.600.570
Efecte publice și valori asimilate	2.741.965.007	4.121.487.252
Titluri pe termen scurt, din care:	4.081.879.756	3.637.455.552
Obligațiuni și alte titluri cu venit fix	1.566.483.320	1.728.518.727
Efecte publice și valori asimilate	2.515.396.436	1.908.936.825
Total sumă brută	9.304.150.896	10.311.671.560
Ajustări pentru deprecierea efectelor publice	3.647.239	-
Total sumă netă	**9.300.503.657**	**10.311.671.560**

ANEXE

ABREVIERI

ABE	Autoritatea Bancară Europeană
BIRD	Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BNR	Banca Națională a României
CERS	Comitetul European pentru Risc Sistemic
CMDI	Cadrul (european) de gestionare a crizelor și de asigurare a depozitelor
CNSM	Comitetul Național pentru Supravegherea Macroprudențială
EDDIES	Sistem securizat centralizat de schimb de informații între schemele de garantare a depozitelor din Uniunea Europeană
EFDI	Forumul European al Asigurătorilor de Depozite
FGDB	Fondul de garantare a depozitelor bancare
IADI	Asociația Internațională a Asigurătorilor de Depozite
LCP	Listă compensații de plătit
MF	Ministerul Finanțelor
MREL	Cerința minimă de fonduri proprii și datorii eligibile
RCI	Rețeaua de Comunicații Interbancare
ROA	Rata rentabilității activelor
ROE	Rata rentabilității capitalului propriu
SGD	Schemă de garantare a depozitelor
SREP	Procesul de supraveghere și evaluare
UE	Uniunea Europeană

DEFINIȚII

depozit

orice sumă de bani deținută de o persoană la o instituție de credit, indiferent că este vorba de banii dintr-un cont curent, cont de card, depozit la termen, cont de economii sau un alt produs similar. Potrivit definiției din *Legea nr. 311/2015*, depozitul reprezintă "*orice sold creditor, inclusiv dobânda datorată, rezultat din fonduri aflate într-un cont sau din situații tranzitorii derivând din operațiuni bancare curente și pe care instituția de credit trebuie să îl ramburseze, potrivit condițiilor legale și contractuale aplicabile, inclusiv depozitele la termen și conturile de economii*", care nu se regăsește în niciuna dintre următoarele situații:

- existența sa poate fi dovedită doar printr-un instrument financiar, astfel cum acesta este definit la art. 2 alin. (1) pct. 11 din *Legea nr. 297/2004 privind piața de capital*, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția cazului în care este un produs de economisire atestat printr-un certificat de depozit nominal existent la data de 2 iulie 2014;
- principalul nu este rambursabil la valoarea nominală;
- principalul poate fi rambursat la valoarea nominală numai în temeiul unei anumite garanții sau al unui anumit acord furnizat de instituția de credit sau de o terță parte.

deponent garantat

titularul unui depozit eligibil sau, în cazul unui cont comun, titularii unui depozit eligibil ori, după caz, persoana îndreptățită la sume dintr-un depozit eligibil. O persoană fizică sau juridică poate deține bani la mai multe instituții de credit. Fiecare instituție de credit raportează către FGDB numărul deponenților din evidența sa, iar la nivelul FGDB are loc centralizarea pe ansamblul instituțiilor participante, fără a se putea face ajustare în cazul deponenților care figurează concomitent în evidența mai multor instituții de credit.

compensație

suma de bani determinată potrivit prevederilor legale, în limita plafonului de acoperire, pe care o schemă de garantare a depozitelor o plătește fiecărui deponent garantat pentru depozitele indisponibile, indiferent de numărul acestora.

depozit eligibil

depozitul care nu este exclus de la garantare, respectiv acel depozit care îndeplinește condițiile stabilite de lege pentru acordarea de compensații în limita plafonului de acoperire.

depozit exclus de la garantare

depozit menționat în Anexa nr. 1 din *Legea nr. 311/2015 privind schemele de garantare a depozitelor și Fondul de garantare a depozitelor bancare*, cu modificările și completările ulterioare.

depozit acoperit

partea din depozitul eligibil care nu depășește plafonul de acoperire. Un deponent garantat poate avea depozite care se încadrează în plafonul de acoperire prevăzut de lege, caz în care este garantat integral, sau depozite ce depășesc plafonul de acoperire, situație în care compensația pe care o primește este limitată la nivelul plafonului.

depozit indisponibil

depozit datorat și exigibil care nu a fost plătit potrivit condițiilor legale și contractuale aplicabile de către o instituție de credit aflată în oricare dintre următoarele situații:

- Banca Națională a României, în calitate de autoritate administrativă competentă cu încadrarea depozitelor ca indisponibile, a constatat că instituția de credit în cauză nu este capabilă, din motive legate direct de situația sa financiară, să plătească depozitul și nu are perspective imediate de a o putea face sau
- a fost pronunțată o hotărâre judecătorească de deschidere a procedurii falimentului instituției de credit, înainte ca Banca Națională a României să constate situația menționată mai sus.

plafon de acoperire

nivelul maxim al garantării per deponent garantat și per instituție de credit

SITUAȚIA DEPOZITELOR LA INSTITUȚIILE DE CREDIT PARTICIPANTE LA FGDB LA 31 DECEMBRIE 2023

Indicatori	31 dec. 2022*	31 dec. 2023	Diferențe	
1	*2*	*3*	*4 = 3 - 2*	*5 = 4 / 2 (%)*
1. Număr titulari de depozite - total, din care:	15.625.252	15.896.515	271.263	*1,7*
• persoane fizice	14.434.093	14.672.548	238.455	*1,7*
• persoane juridice	1.191.159	1.223.967	32.808	*2,8*
2. Număr titulari de depozite eligibile - total, din care:	15.542.892	15.816.937	274.045	*1,8*
• persoane fizice	14.385.192	14.627.613	242.421	*1,7*
• persoane juridice	1.157.700	1.189.324	31.624	*2,7*
3. Număr titulari de depozite eligibile situate în cadrul plafonului de acoperire - total, din care:	15.438.348	15.696.892	258.544	*1,7*
• persoane fizice	14.320.790	14.553.232	232.442	*1,6*
• persoane juridice	1.117.558	1.143.660	26.102	*2,3*
4. Total depozite (milioane lei), din care:	536.222,9	598.971,5	62.748,6	*11,7*
• în lei	333.311,0	389.486,4	56.175,4	*16,9*
• în valută (în echivalent lei)	202.911,9	209.485,1	6.573,2	*3,2*
• depozite ale persoanelor fizice	258.827,8	290.251,2	31.423,4	*12,1*
• depozite ale persoanelor juridice	277.395,1	308.720,3	31.325,2	*11,3*
5. Total depozite eligibile (milioane lei), din care:	452.039,7	508.114,5	56.074,8	*12,4*
% din total depozite	*84,3*	*84,8*	*+0,5 p.p.*	
• în lei	286.905,6	345.113,1	58.207,5	*20,3*
• în valută (în echivalent lei)	165.134,1	163.001,4	-2.132,7	*-1,3*

Indicatori	31 dec. 2022*	31 dec. 2023	Diferențe	
1	*2*	*3*	*4 = 3 - 2*	*5 = 4 / 2 (%)*
6. Valoarea depozitelor eligibile ale persoanelor fizice (milioane lei), din care:	258.456,5	290.006,1	31.549,6	*12,2*
% din total depozite eligibile	*57,2*	*57,1*	*-0,1 p.p.*	
• în lei	143.885,9	178.934,4	35.048,5	*24,4*
• în valută (în echivalent lei)	114.570,6	111.071,7	-3.498,9	*-3,1*
7. Valoarea depozitelor eligibile ale persoanelor juridice (milioane lei), din care:	193.583,1	218.108,4	24.525,3	*12,7*
% din total depozite eligibile	*42,8*	*42,9*	*0,1 p.p.*	
• în lei	143.019,6	166.178,6	23.159,0	*16,2*
• în valută (în echivalent lei)	50.563,5	51.929,8	1.366,3	*2,7*
8. Total depozite acoperite (milioane lei), din care:	270.298,7	303.726,4	33.427,7	*12,4*
% din total depozite eligibile	*59,8*	*59,8*		
9. Valoarea depozitelor acoperite ale persoanelor fizice (milioane lei), din care:	218.618,3	246.222,3	27.604,0	*12,6*
% din total depozite acoperite	*80,9*	*81,1*	*0,2 p.p.*	
10. Valoarea depozitelor acoperite ale persoanelor juridice (milioane lei), din care:	51.680,4	57.504,1	5.823,7	*11,3*
% din total depozite acoperite	*19,1*	*18,9*	*-0,2 p.p.*	

* Date finale actualizate în urma verificării de către FGDB a bazei de calcul a contribuțiilor datorate de instituțiile de credit în anul 2023.

Notă: Din cauza rotunjirilor, pot exista mici diferențe între totaluri/subtotaluri și suma componentelor.

LISTA INSTITUȚIILOR DE CREDIT PARTICIPANTE LA FGDB LA 31 DECEMBRIE 2023

- Aedificium Banca pentru Locuințe S.A.
- Alpha Bank România S.A.
- Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP
- Banca Comercială Intesa Sanpaolo România S.A.
- Banca Comercială Română S.A.
- Banca Română de Credite și Investiții S.A.
- Banca Transilvania S.A.
- BCR Banca pentru Locuințe S.A.
- BRD - Groupe Société Générale S.A.
- CEC Bank S.A.
- Credit Europe Bank (România) S.A.
- Exim Banca Românească S.A.[114]
- First Bank S.A.
- Garanti Bank S.A.
- Libra Internet Bank S.A.
- OTP Bank România S.A.
- Patria Bank S.A.
- Porsche Bank România S.A.
- ProCredit Bank S.A.
- Raiffeisen Bank S.A.
- Salt Bank S.A.[115]
- Techventures Bank S.A.
- UniCredit Bank S.A.
- Vista Bank (România) S.A.

[114] Până la data de 15 mai 2023 instituția de credit a fost înscrisă sub denumirea Banca de Export-Import a României EXIMBANK S.A.
[115] Până la data de 20 noiembrie 2023 instituția de credit a fost înscrisă sub denumirea Idea Bank S.A.